

1898

Vinteren 1897 - 98 udmærkede sig som usædvanlig mild med ganske få kuldeperiode, i hvilke temperaturen blot et par gange gik ned til -12 à 13° C. I hele januar var der knapt nogen gang kuldegrader og middeltemperaturen for denne måned viste $+2.33^{\circ}$ C.

Den 30 januar var temperaturen midt på dagen $+13^{\circ}$, og jeg så den dag en sørgekappe (*Vanessa antiopa*) ude. Februar var lidt koldere og viste en middeltemperatur af -2.6° C.

Også af sne faldt der så lidet, at det kun et par gange blev et 8 dagers slædeføre.

Sidste kuldeperiode indtraf i sidste halvdel af marts med lidt sne på samme tid.

Første udsprungne tussilago så jeg dog først 20 marts. Men våren blev trods vinterens mildhed sen. April var vistnok smuk, men der blev ingen varme i mai. I første halvdel af denne måned var det overveiende surt og kaldt veir med hyppig regn, så endnu ved midten af mai stod træerne fremdeles kun i sprätten, og landmanden havde så at sige endnu intet kunnet foretage med vårrånen.

Og sommeren - blev en regnsommer. Høsten var forholdsvis vakrere og i første uge af oktober havde vi endog en fuldkommen indiansk eftersommer, med op til $+19^{\circ}$ middagstemperatur.

Første frostnat indtraf 9 oktober og løvet begyndte da at falde, men det holdt sig dog endnu i lang tid med mildt veir, så endnu ved midten af november stod mange planter i min have i fuld blomsterflor (valmue, nemophila, ringblomst, kornblomst, tusindfryd, reseda m.fl.)

Året blev et dårligt frugtår, men et ualmindeligt foder år. Rognebærene slog aldeles fejl.

Så kom stormenes tid i første halvdel af december, og lidt sne, som var falde i de sidste dage af november fik hurtig fyg, og årets sidste måned bragte kun regn.

Måltrost *Turdus musicus*: Ankom 9 april, men var i hele denne måned meget fåtallig, og noget større træk synes ikke at være foregået før i mai. Disse synes imidlertid at have tilhørt nordligere trakter, thi den forblev også efter denne tid lige fåtallig. Denne art viser, ligesom flere andre, en stærk tilbagegang her i egnen. 15 mai et rede taget ved Dyret i Onsø. Det indeholdt 5 halvrugede æg, hvoraf det første altså lagt omtr. 5 mai. Redet der lå lavt i en liden gran, var bygget yderst af grankviste og skjæglav, derefter strå. Den indvendige hårde beklædning bestod af hvidmos og morkent træ. Udvendig vidde 150 mm, højde 95 mm., ind. vidde 90mm, dybde 70 mm. På høstrækket, der tog sin begyndelse strax over midten af september, var den også lidet talrig, måske nærmest på grund af den totale mangel på rognebær, af hvilken grund der heller ikke foregik nogen donefangst. Den 23 oktober, da der foregik et større træk af småtrose, er den bemærket ganske talrig, men er ikke senere observeret.

Rødvingetrost *Turdus iliacus*: Ankom 10 april, men var lidet at se til på trækket.

24 april er et større træk, der strax fortsatte videre, iagttaget.

Høstrækket foregik hurtig, idet den også da opholdt sig lidet i egnen, måske af samme grund som foran nævnt om *Turdus musicus* (måltrost). 23 oktober er den ligesom foregående bemærket talrig og i endnu større antal end hin, men forsvandt strax og er siden kun et og andet individ observeret indtil 6 november.

Duetrost *Turdus viscivorus*: Ankom 2 april. Også den hører til de her i egnen stærkt aftagende arter.

Udenfor vårtrækket er den ikke bemærket.

Gråtrost *Turdus pilaris*: Var almindelig hele vinteren 97-98, indtil midten af marts måned, da den en uges tid optrådte meget talrig, men derefter forsvandt og rimeligvis trak til sine nordligere rugepladse, eftersom den siden omtrent ikke har været bemærket. Nogle stkr. traf jeg dog endnu 11 mai på Rauø. På høstrækket er den ikke bemærket før i begyndelsen af november. Fra 6 novbr. var den en 14 dagers tid meget talrig.

Svarttrost *Turdus merula*: Ankom 22 marts. På høstrækket er den først bemærket 22 oktober.

Var lidet talrig.

Ringtrost *Turdus torquatus*: Var i år omtrent ikke at se på vårtrækket og er først bemærket 26 april. På høstrækket er den slet ikke bemærket.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: Ankom 8 april. Et rede med 6 to dage rugede æg taget 25 mai ved Dyret i Onsø. Første æg altså lagt 19 mai. Redet, der lå i et hul mellem rødderne af en birkestubbe vel skjult under tørre bregner, bestod hovedsagelig af mos med nogle tørre løvblade som underlag og var indvendig belagt med frugtstænglerne af en mos (*Werbera nutans* L.), hårfine rodtrævler og nogle hestetagel. Det var smukt bygget og vel sammenføjet. Målte i udvendig diam. 115mm og var 90mm høit. Indr. diam. 63mm, dybde 50mm. Endnu 3 juli var rødskjælkens sang alm. at høre. Den var almindelig indtil 23 oktober og er senest bemærket 30 oktober.

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Ankom 3 mai og var strax almindelig.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Ankom 17 april under nordlig og koldt veir, men var strax efter ganske almindelig.

Buskskvett *Saxicola rubetra*: Ankom 3 mai og var få dage senere almindelig.

Et rede med 6 æg taget 12 juli ved Åle i Onsø. Da det sidste æg blev lagt 10de, har det første antagelig været lagt 5te. Rimeligvis et omlagt kuld. Redet lå ved en veidigekant på veisiden mellem græsset. Den er observ. endnu 12 september.

Fuglekonge *Regulus cristatus*: Reder: 18 mai. 10 æg friske Dale store, Onsø.

19 mai. 10 æg friske Langgård, Onsø. 22 mai. 9 æg friske Dyret, Onsø.

24 mai. 9 æg et par dage rug. Dyret, Onsø. 28 mai 10 æg halvrugede Rødskoven, Onsø.

9 juni 10 æg 4 dage rugede Dyret, Onsø. Første æg lagt henholdsvis 9,10,14,14,15 og 28 mai.

Samtlige reder, der lå højt i graner vare i alt væsentligt overrensstemmende med tidligere fundne reder. Omtrent kuglerunde fra 80-85 mm høje og 85-90 mm vide. Det indvendige rum 45-47 mm dybt (i et 50mm) og 47-50mm vidt, medens den sammensnørede åbning kun var 38-40mm. Åbningen var hos samtlige lukket med større trostefjær anbragte i randen.

Jernspurv *Accentor modularis*: Ankom 9 april og er bemærket endnu 24de samme måned.

Hagesanger *Sylvia hortensis*: Ankom 21 mai, men blev først fra 1 juni alm.

Reder: 22 juni 5 æg 3/4 ruget Kongsten (Østre Fr.stad).

27 juni 5 æg vel 3/4 rug. Rød i Onsø. Første æg lagt 9 og 13 juni. Det første rede, der lå i en spiråa hæk var indvendig rigt foret med sorte hestetagel, medens det andet, der lå i en enerbusk kun havde et par lignende hestetagel i det indvendige belæg. Endnu 3 juli hørte jeg havesangeren synge.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: Ankom 7 mai, men syntes endnu 14de at være lidet alm.

Et rede ved Rød i Onsø indeholdt 4 juli 5 nær færdigrugede æg, hvoraf det første antagelig måtte være lagt 19 juni. Redets beskrivelse se notisen for juli. 4 juli et rede taget ved Rød. Det lå i en ener og indeholdt 5 nær færdigrugede æg og således umulige at præparere. Det var bygget af stive strå, der også indvendig kun var af lidet finere kvalitet, temmelig tykt, men dog gjenemsigtigt. Indvendig fandtes kun et par hestetagel og rundt randen var det belagt med dotter af insekspind. Udv. diam. 110mm, højde 75mm, indvendig diam. 60mm, dybde 48mm.

Møller *Sylvia curruca*: Ankom 8 mai og syntes strax at have været ganske alm.

Reder: 8 juni. 5 æg to-tre dage rug. Langgård i Onsø. 3 juli. 5 æg friske Rød, Onsø.

Første æg lagt 2 og 29 juni. I det sidste rede blev det iagttaget at det første æg blev lagt 29 juni og der efter et æg for hver dag. Begge reder lå i enerbuske. Det første var bygget af fine lyngkviste hvoriblandt kun enkelte grankviste, indiv. belagt med fine strå og et par hestetagel. Det andet var bygget væsentlig af stive strå og kun nogle få lyng og grankviste, ind. foret med fine strå, græsrodder og nogle hestetagel. Begge var sammenvævet med insekspind, der især var rigelig anbragt rundt kanten. Det første rede havde en vidde af 85mm og en højde af 60mm, ind. diameter 58 mm og dybde 40mm.

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*: Ankom 3 mai og var 6te fuldt alm.

Som følgende tildragelse viser varer trækker også for denne art nok så længe. Da damskibet Oscarborg herfra (kapt. G. Larsen) 16 mai om morg. passerede Grisebåene søndenfor Hvaler kom der ombord en løvsanger, der var meget udmattet og medtaget. Den forsøgte siden på turen til Fredriksstad ikke på at forlade damskibet, men da dette et par timer senere var fremme, fandtes den liggende død på sofaen i salonen, hvorhen den selv var smuttet ned gennem det åbentstående skylight.

Endnu 3 juli hørte jeg løvsangeren synge på flere steder.

Gransanger *Phylloscopus abietina*: Ankom 21 april.

Gulsanger *Hypolais icterina*: På Gråsvik, hvor et par ifjor, havde tilhold, indfandt den sig iår i den samme have 8 juni. Samme dag traf jeg også på Onsø kirkegård et syngende individ, og ved undersøgelse fandt jeg også i en tæt hæk et gammelt rede, der tydede på at den også havde været dersteds ifjor. Denne art synes at udbrede sig noget her og blive almindeligere.

Tornskate *Lanius collurio*: Observeret allerede 18 mai. Den synes dog neppe at have været almindelig før i månedens sidste dage.

Varsler *Lanius excubitor*: Et individ skudt 15 oktober ved Seut i Onsø.

Hagefluesnapper "Svart og hvid fluesnapper" *Muscicapa atricapilla*: Ankom 3 mai og viste sig strax almindelig. Den hørtes endnu 3 juli synge.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: Skjødnt det første individ allerede er observeret så usædvanlig tidlig som 6 mai, drøiede det dog ligeså usædvanlig længe før den blev almindelig. Endnu i de første dage af juni forekom den yderst sparsomt. 12 juni fandt jeg ved Ørebæk i Onsø et rede, der lå i en furu mellem endel tørre kviste, som var faldt ned i en grenkløft, og dannede et fortræffeligt skjul for redet. Det indeholdt da sit første æg. Den var alm. endnu 16 august, men er også strax efter forsvunden.

Gjærdesmett *Troglodytes parvulus (=europaeus)*: 25 september traf jeg en gjærdesmet på den træbare ø Agerøen (den sydvestligste af Hvaløerne). Sandsynligvis var den blot her på besøg under den på denne årstid vanlige omstreifen. Siden begyndelsen af oktober var den som sædvanlig også alm. på Gråsvik.

Stjertmeis *Orites caudatus*: Er i år lidet bemærket. Jeg så en mindre flok 9 oktober, men har senere ikke seet noget til den.

Blåmeis *Parus caeruleus*: Et rede taget ved Vikene i Onspø (i en hul lind) 31 mai indeholdt 8 æg, der var et par dage rugede, således at første æg antagelig var lagt 22 mai.

Svartmeis *Parus ater*: Allerede fra 30 januar hørte jeg kulmeisen synge. Granfrøet synes at være en af kulmeisen meget yndet føde, thi stadig så jeg dem på vårvinteren hänge i grankonglerne og med stor iver og færdighed plukke frøene ud.

Granmeis *Parus borealis*: Et rede med 8 friske æg taget 22 mai ved Dyret i Onspø. Det første æg altså lagt 15 mai. Redet, der lå i et nyhakked hul i en aspestubbe, bestod af enebast blandet med en hel del fjær.

Toppmeis *Parus cristatus*: 30 april et rede taget ved Fjelle i Onspø. Det lå i et nyhakked hul i en birkestubbe og indeholdt 5 æg, der var 6 dage ruget, således at første æg måtte være lagt 21 april.

Trekryper *Certhia familiaris*: Trækryberen, der hører til de tidligste sangere, hørte jeg i år synge allerede 30 januar. Men det var også en ualmindelig smuk januardag med 6° C varme fra morgenen af og + 13° midt på dagen, der endog så havde lokket en sommerfugl (*Vanessa antiopa*) ud af flyve. Sne fandtes ikke. Angående et 14 mai fundet rede med en usædvanlig beliggenhed se notisen for mai: 14 mai fandt jeg ved Fjellskålen et trækryperrede, der lå i en ener, hvilken usædvanlige beliggenhed ved nærmere eftersyn ikke var så påfaldende enda idet enerens beskaffenhed netop måtte være efter trækryberens smag, eller ialfald meget godt kunde erstatte de ellers meget eftersøgte men sjelden forekommende leiligheder bag den løsnede bark på gamle træer. Den fritstående ener var nemlig flerstammet høi og slank og overmåde tæt (crc 4-5m høi, men neppe mer end 2/3 m tyk på det tykkeste), og indenfor det tætte bar lå redet i en trang åbning mellem de tætstående stammer crc 1 1/2m over marken. På grund af åbningenes form hvori det lå var det næsten ganske rundt og således væsenlig afvigende fra den ellers af pladsen betingede sammentrykte form. Bestandelene var de vanlige. De 6 æg var 6 dage ruget.

Låvesvale *Hirundo rustica*: Ankom 1 mai. De par første dage er dog blot enslige individer iagttagne, men allerede 3 mai er den iagttaget talrig på flere steder. Fuldt almindelig blev den dog ikke før henimod udgangen af måneden. 22 mai iagttog jeg således endnu adskillige svaler (både *urbica* og *rustica*) på træk, idet jeg nemlig fra tidlig om morgenen til langt udover formiddagen stadig så svaler komme trækkende langs Kragerøholmene. 18 juni tog jeg ved Åle i Onspø et kuld på 6 æg, af hvilke det sidste blev lagt 16de. Ved anstillet iagttagelser blev fundet at rugningen tog sin begyndelse 15de (dagen før det sidste æg blev lagt), men rugningforholdet viste at 4 af æggene var 3 dage ruget, et (det mindste) 1 à 2 dage, og et (det lyseste) viste sig omtrent friskt. Et andet kuld taget 29 juni på Åle i Onspø indeholdt 5 friske æg. Det første æg i disse tilfælde altså lagt 11 og 25 juni. Endnu 30 august syntes svalerne fuldt almindelige, men allerede 1 september forsvandt størstedelen og resten i de nærmeste påfølgende dage. Kun nogle få individer er endnu iagttaget indtil 17 september.

Taksvale *Hirundo urbica*: Ankom 3 mai nok så talrig samtidig med et større træk af *rustica*. Ligesom foregående var den dog, efter at det første træk havde spredt sig, lidet almindelig før henimod slutten af måneden. Sammenlign det under 22 mai obs. træk af *rustica*. Endnu 31 august var den fuldt almindelig, men dagen efter var den ganske forsvunden og er senere på en undtagelse når ikke observeret, nemlig 20 september, da nogle stykker blev iagttaget i Østerelven ved Østre Fredriksstad.

Linerle *Motacilla alba*: Ankom 6 april, men er først bleven almindelig efter midten af måneden. I et 22 mai på Stangeskjær (Kragerøholmene) taget rede med 6 friske æg var det første æg lagt 17de. Beskrivelse af redet se notisen for mai. 22 mai fandt jeg på Stangeskjær (Kragerøholmene) et linerlerede med 6 friske æg. Det lå i en dyb vertikal fjeldspalte og bestod af grove strå og urtestilke og var indvendig tykt belagt med uld og hår samt enkelte fjær.- Afreisen. Det store opbrud foregik 24 september under gunstig nordlig vind, men der var dog endnu mange igjen, som forsvandt efterhånden i løbet af et par uger. Det seneste individ så jeg endnu 11 oktober. Et individ, der muligens er mere end en efternøler, - en overvintrer - er iagttaget på Gråsvik 13 november.

Gulerle *Motacilla flava*: Ankom 2 mai.

Skjærpiplerke *Anthus obscurus*: 13 marts er to skjærpiplerker observeret (på træk) i Ålebergene i Onspø. 2 april er den obs, alm. i holmerne. Reder:

Et rede taget 19 mai på Søsterøerne indeholdt 4 vel halvrugete æg. To reder fundne 22 mai i Kragerøholmene indeholdt: Det ene: 4 crc 4 dage gamle unger. Det andet: 2 æg og 2 netop klækkede unger. Det første æg var i disse reder lagt henholdsvis 9,2 og 6 mai.

Rederne lå dybt nede i vertikale trange fjeldkløfter (spalter). Det tagne rede bestod udelukkende af tørre strå og var temmelig tykt.

Heipiplerke (engpiplerke) *Anthus pratensis*: Ankom 25 april. Skjødnt det fortsatte med godt og smukt veir kom den først 3 mai talrig. Om et stort træk iagttaget udenfor Færder fyr natten mellem 3 og 4 mai se

notisen for mai. 3 mai kom engpiplärken if. Arvesen meget talrig. 4 mai G. Larsen der har tilbragt natten med "Oscarsborg" ude ved Färder, hvor han lå cir 1/2 mil til søs fra fyret, der således var nærmeste land, beretter at der under natten foregik et stort træk af forskellige småfugle, hvoraf et stort antal havde tilbragt den mørke del af natten ombord. Om morg. lå deres ekskrementer overalt omkring på damskibet. Det havde hele natten været en stærk tåge -. Han havde dog ikke bestemt kunnet kjende andre af dem end engpiplärker, hvilke var talrig. 6 mai. Modtog et igår ved Åle skudt individ, der viste sig at være en partiel albino med helt hvidt hovedforkrop og underside, medens vingerne, stjerten og overgumpen var omtrent normalt farvede. De bagerste armsvingfjær og dækfjær var dog hvide. Exemplaret indsendt til universitetsmuseet.

Partiel albino 5 mai blev et sådant individ skudt ved Åle i Onsø og bragt mig. Exemplaret, der er beskrevet under notisen for mai, blev tilsendt universitetsmuseet.

Om høsten var den i slutten af september og indtil vel en uges tid ind i oktober meget talrig. Skjøndt størsteparten således var reist efter et forholdsvis kort ophold, vedblev endnu adskillige at holde sig hele oktober måned ud, og endnu 9 november er fremdeles flere individer iagttagne.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: Ankom 3 mai og var 6te alm.

Reder: 29 mai 5 halvrugede æg, Langgård i Onsø.

30 mai. 5 æg, tre dage ruget, Elveslet i Onsø. Det første æg således lagt henholdsvis 18 og 23 mai.

Rederne bestod af tørre strå, men i det første var disse blandet med nogle sorte hestetagel. Det ene lå skjult mellem røslung indtil en fjeldkant, der delvis skjød ud over redet. Det andet lå mellem græsset ved roden af en stor eg. Om høsten er den iagttaget indtil 10 oktober, da der endnu er observeret flere individer.

Gulvspruv *Emberiza citrinella*: 13 marts hørte jeg gulvspruvnen synge på flere steder.

23 mai et rede med 5 friske æg taget ved Brække i Onsø. Første æg lagt 19 mai.

Det fast byggede rede, der lå mellem røslung, bestod udvendig af strå og urtestilke blandet med barkstykker af ener, tørt løv og lav samt mos, indvendig af fine rodtrevler og nogle hestetagel. Udvendig diam.

100mm, ind.diam. 60mm, dybde 40mm.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Ankom 3 mai og syntes først nogle dage senere almindelig.

Reder: 29 mai. 6 æg, 4 à 5 dage ruget, Dyret i Onsø.

2 juni. 6 æg, halvrugede, Dale store Onsø. 8 juni. 5 æg, et døgn ruget, Dyret, Onsø.

Det første æg i disse kuld altså lagt 20 og 22 mai samt 3 juni. Af rederne, der udvendig bestod af græsstrå og urtestilke, indvendig af fine rodtrevler, var det ene tykt belagt med hvide hestetagel, medens de andre som almindelig kun havde et ganske tyndt belæg af sorte sådanne.

Dimensionerne var hos to af dem, som blev målt 85mm udvendig diameter, 60mm indvendig diam. og 48mm dybde. Endnu 3 juli hørtes hortulan spruvnen synge.

Sivspruv *Emberiza schoeniclus*: Obs. 18 april, men viste sig meget sparsomt under vårtrækket. Også om høsten fåtallig. Observ. indtil 21 oktober.

Snøspruv *Plectrophanes nivalis*: Ankom 27 februar og var almindelig (tildels endog meget talrig) indtil henimod udgangen af marts. Om høsten viste den sig fra begyndelsen af november.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Som sædvanlig er også i vinter observeret overvintrende bogfinker. 19 marts ankom de første bogfinker under vestlig veir. 21de også et ubetydeligt træk, men da derefter indtraf et meget surt og stormende N.O. vier, tildels med sne, blev der stands i trækket. 30 marts (stille veir med tåge, men formodentlig begyndende sydlig veir) begyndte igjen trækket, og da søndenvinden 1 april rak frem, kom der også fart i trækket. Stort træk foregik 9 og 10 april under stille veir.

Reder: 14 mai. Elveslet i Onsø. 5 æg rødtråform. I en furu. 2 dage ruget.

25 mai. Dyret i Onsø. 5 æg. blågrønne. I en stor gran 4/5 rugede.

28 mai. Dale store i Onsø. 5 æg blågrønne. I en liden gran. 3 dage rugede.

11 juni. Dale store i Onsø. 5 æg rødgrå. I en ener. 3 dage rugede.

Første æg lagt 9, 10, 22 mai og 5 juni. Endnu 3 juli hørtes bogfinken synge overalt.

Om høsten var den endnu i midten af oktober talrig (18de traf jeg således en talrig flok på markerne ved Kolberg i Onsø, foruden at den ellers var at træffe noget hversteds), men 22de var den ganske forsvunden.

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*: Overvintrende individer er fra og til observeret i løbet af forårs vinteren. Ankom fåtallig samtidig med bogfinkerne 19de og 21 marts, men er forøvrigt omtrent ikke bemærket under vårtrækket. Også under høstrækket var den lidet at se til. D. 18 og 19 oktober er større flokke iagttaget, men så har den atter ikke været at se.

Grønnfink *Linota chloris*: Var om vinteren ganske talrig og havde fornemmelig sit tilhold på enerrabber ofte i selskab med flokkestroterne, med hvem de delte kosten, idet de begge synes at holde meget af enebær.

Reder: 10 mai. 4 æg friske Rauø. 10 mai. 3 æg friske Rauø. Redet var forstyrret og lå på skakke så 2 af æggene var faldt ud af redet. 15 mai. 5 æg cir 4 dage rugede. Ålelierne i Onsø.

Det første æg i det første og sidste af disse reder var således lagt 7 og 8 mai. Det første og sidste af disse reder, hvilke blev tagne og undersøgte, vare meget ulige hinanden såvel af udseende som størrelse. Det første bestod af forskellige fine kviste (hovedsagelig af gran), granskjæg og andre lavarter samt mos, indvendig foret med hestetagel og dernæst helt belagt med hvide larusfjær. Det målte udvendig i tvermål på den ene kant 180mm og på den anden 130mm, den indvendige diam. var 65mm og dybden 40mm.

Det andet bestod væsentlig af mos sammenflettet med træpinder og fine stive rødder, indvendig af strå og græsrodder beklædt med hestetagel og turdusfjær. Udvendig diam. 105 mm, ind. 60mm og dybden 40mm. Samtlige reder lå i toppen af høje og store enerbuske, vel skjulte.

Tornirisk *Linota cannabina*: Ankom samtidig med bogfinken 19 marts (fåtalig) og fortsatte at komme på de samme dage som var gunstig for denne. 10 april kom den ligesom bogfinken talrig.

Reder: 22 mai. Kragerøholmene 4 friske æg. 28 mai. Åle i On sø 5 friske æg.

8 juni. Rød i On sø 5 friske æg.

2det kuld: 3 juli. Rød i On sø 6 æg 1 dag ruget. 4 juli Rød i On sø 6 æg 5 dage ruget (det ene ubefrugtet). Beskrivelse af det sidste rede, der ligesom de øvrige lå i en ener, se notisen for juli: 3 juli et rede taget ved Rød indeholdende 6 æg, der var en dag ruget. Det lå i en ener. 4 juli også taget et rede sammesteds indeholdende 6 æg, hvoraf de 5 var 5 dage rugede medens det 6te var ubefrugtet. Redet, der lå i en ener, var bygget af urtestilke og forskellige slags rødder, indiv. af blomsterfrokker, hår træde og filler samt udforet med sorte og hvide hestetagel. Udv. diam. 100mm, højde 60mm, indiv. diam. 56 mm og dybden 38 mm. Første æg i disse tilfælde lagt 19 og 24 mai, 4 juni og 27 samt 25 juni. I sidste halvdel af oktober er stadig mindre flokke iagttaget helt til månedens udgang, og endnu 10 november er et lidet selskab på 5 à 8 individer iagttaget.

Bergirisk *Linota flavirostris*: Skjærgården er det sikre sted at træffe denne art på under høsttrækket. 9 oktober er den således truffet talrig på Fladeskjærene (On sø).

Gråsisik *Acanthis linaria*: Var ganske almindelig i januar måned. Fra 14 februar begyndte trækket talrig, og holdt den sig derefter i egnen til over midten af marts (senest obs. 19 marts). Om høsten er den bemærket fra 18 oktbr., men blev ikke stort at se til.

Grønnsisik *Acanthis spinus*: Sisiken forekom om våren lang fra talrig, som det kunde være at vente i et godt granfrøår, og mine forsøg på at finde dens rede var således såmeget mere håbløse, som det næsten var en træf at blive noget individ var. Det var derfor så meget større træf, når det alligevel skulde lykkes på en ganske uventet og når sagt enestående heldig måde. En ung mand, som forøvrigt aldrig havde bistået mig i den retning, befandt sig nemlig om morgenen 30 mai på jagt efter grävling og medens han således stod posteret på et åbent sted i Rødskoven (On sø), blev han opmærksom på en sisik, som kom flyvende og slo ind i toppen af en nærliggende ganske høi furu, hvor den blev borte ude på enden af en større gren, der var tæt og ugjennemsigtig, uden mere at komme til syne. Med den rigtige formodning, at fuglen måtte have sit rede der, entrede han op for at se efter, og fandt det også liggende ganske vel skjult mellem det tætte bar, hvorpå han tog det med hjem og siden afgav det til mig.

Det fine lille rede, der kun var 80mm vidt og 50mm høit med en indvendig diam. af 43mm og dybde af 28mm. bestod af nogle fine gran og lyngkviste indflettet i mos og skjægglav og var indvendig udelukkende foret med skjægglav. Æggene, 5 i tallet, var kun 3 dage ruget, det første altså lagt 23 mai. Om høsten var den talrig i oktober, som sædvanlig talrigere end på nogen anden årstid.

Dompap *Pyrrhula europæa*: Forekom i marts måned usædvanlig talrig og hørtes på denne tid stadig synge, men i april var de ikke længere at finde.

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*: Der havde indfundet sig allerede tidlig om høsten (97) blev trods den rige mængde grankongler skovene heromkring havde at byde på ikke synderlig talrig, ja blev endog ved rugetidens indtrædelse mindre talrig, end den havde været tidligere som vinteren.

Det lykkedes at finde følgende 7 reder: 5 marts Dyret i On sø 3 friske æg.

7 marts. Rødskoven, On sø 3 friske æg. 12 marts. Rødskoven, On sø 4 friske æg.

17 marts. Fjelle, On sø 3 friske æg. 24 marts. Lund, On sø 3 æg 5-3 dage rug.

26 marts Ålebergene, On sø 4 æg friske. 27 marts. Ålebergene, On sø 3 æg 3-1 dag rug.

Første æg altså lagt 3,5,9,15,19,23 og 24 marts. Tre af de rugende hunner, der blev skudt, havde ruget, dog var den hos et individ (7 marts), hvis æg endnu knapt var noget rugede, meget liden. Som det af ovenstående fremgår, begyndes ikke altid rugning, så snart det første æg er lagt, hvilket skulde synes høit nødvendig under den stærke kulde, som tildels herskede under æglægningen - således mellem 4 og 11 marts fra -5 -12° C. Rederne fandtes på en undtagelse nær, hvor det lå i en liden gran, i lave furuer, der stod på lidet frodige steder, såsom på tørre berg eller i myrer, hvor bevoxningen var spredt og tynd og oftest kun i ringe højde over marken, men altid temmelig nær toppen. Således lå 3 reder blot 2 m høit, et 3, et 4, et 6 (i gran) og et 8 à 9 m. Redernes omfang kunde være betydelig afvigende og varierede i diameter mellem 100 - 170 mm og i højde mellem 65 - 100 mm, men de indvendige dimensioner var derimod mer ens. Den

indvendige vidde var 60-65 mm og dybden i alle reder 40 mm undtagelse af et, hvis dybde var 45 mm (det rede, der lå i en gran, og hvilket idethele udmærkede sig ved store dimensioner. De vare fast og godt byggede af et i de fleste tilfælde rigt underlag af granskviste sammenføjet med granskjæg, mos og renlav, medens redets indvendige sider bestod af granskjæg, der tildels var blandet med strå og baststrimler. Et rede var dog indvendig alene belagt med strå. Kun i to reder fandtes nogle fjær - fuglens egne.

Ud på sommeren forsvandt korsnåbbene ganske.

Stær *Sturnus vulgaris*: Overvintrende flokker er i januar iagttaget på flere steder i omegnen (såvel i Onsø som i Glemminge og Borge). Ankom 10 marts (-12° C men stille smukt veir) fåtellig, men tiltog med hver dag i antal og var snart almindelig, idet det fortsatte med gunstigt veir (stille eller svagt sydligt). Den var om høsten almindelig indtil midten af oktober, men adskillige drygede endnu længe med afreisen og flokke er jævnlig iagttaget til ud i november. Endnu sidste gang den er observeret - 6 november - såes 3 store flokke.

Rosenstær *Sturnus roseus*: Ved Åle i Onsø blev i juni måned i en uges tid (fra 12te) iagttaget en fugl, som efter samstemmig beskrivelse af flere iagttagere utvivlsomt må have været et ældre individ af en rosenstær, måske en hun, idet de lyse partier ikke blev beskrevet som ensfarvet, men plettet, ligesom heller ikke nogen tap var bemærket. Den holdt sig i selskab med andre stæ, der dog ikke skulde have likt den. Desværre var den ikke mere at se, efter at dette kom til min kundskab, men da iagttagelsen er gjort af to meget dygtige fuglekjendere, hver for sig, har jeg ikke kunnet undlade at notere det som en kjendsgjerning, hvorpå jeg selv ikke tvivler.

Nøtteskrike *Garrulus glandarius*: Reder: 28 mai. Ålebergene i Onsø 5 æg ulige ruget fra 3/4 - 1/2.

2 juni. Elveslet i Onsø 6 æg 3/4 ruget, alle lige meget.

Første æg altså lagt 16 og 20 mai. Begge reder lå lavt, det første i en liden tyk furu neppe 2 meter over marken, det andet lå i toppen af en henved 4 meter høi ener.

Det sidste rede, der blev taget og nærmere undersøgt var væsentlig bygget af krogede lyngkviste, tildels også af nogle fine løvtråkviste samt indvendig belagt med fine, brune lyngrodtrevler. Det havde en udvendig diameter af 250 mm. Hulningen målte cir 125 mm i diam. og var 70 mm dyb.

Kaie *Corvus monedula*: Ankom 9 marts (kun et individ obs. i følge med nogle kråker). Det var smukt og stille veir, men 11° C. kulde og snedækte marker. Først fra 13de beg. trækker for alvor under sydligt veir og i de følgende dage er jævnlig større flokke iagttaget trække nordover, fornemmelig 15de og 16de under S.O. vind stort træk. Også i de første dage af april var trækker endnu livligt. Således er af en iagtager seet 3 flokke 5 april. Høstrækker tog sin begyndelse 3 oktober under smukt veir med vestlig vind og fortsatte daglig i de følgende dage, fremdeles i smukt veir med østlig vindretning. Mellem 11 og 16de, da der for det meste var sydøstlig vind, er intet træk obs. men derimod mellem 16 og 19, da N.O.-vind var rådende igjen talrigt træk. Senere er de sidste rester kommet med længere mellemrum indtil 6 november, da den sidste trækflok er observeret. Kun for en kortere tid opholdt enkelte individer sig her i egnen under trækker. De drage her sådvanligvis "hus forbi". Et individ, der sandsynligvis vil forblive vinteren over er observeret 12 december ved Borge i Onsø.

Kråke *Corvus cornix*: Kråke og kajetrækker foregik som sådvanlig samtidig og er de første trækkende kråker ligesom hine observeret 9 marts. Dog er det ikke altid, at de komme i følge. 2 april om form. iagttog jeg ved Åle i nærheden af Gråsvik under en times ophold sammesteds et stort træk af kråker, som under hele det nævnte tidsrum ustandselig trak nordover, så det var næsten intet øieblik uden at nogen såes komme. Derimod kajer var den gang ikke i følge med dem. Denne iagttagelse kan suppleres med et par andre, med denne sammenhængende observationer. Da kaptein G. Larsen om morgenen 1 april på tur med slæbebåden "Oscarsborg" til Århus kom søndenfor Thorbjørnskjær fyr mødte han adskillige kråker som trak nordover og siden så han jævnlig på hele turen over til Jylland, som nåedes henimod aften, kråker som trak nordover. Disse have så sandsynlig hvilet ud ved kysten -; thi om morgenen 2 april traf en jæger herfra en usædvanlig mængde kråker samlet ude ved Strømtangen fyr (Onsøs sydspidse) og disse er det således som jeg iagttog om form. 2 april trække over Åle i Onsø (i samme meridian som Strømtangen). I et rede med 5 æg taget 4 mai i Ålebergene i Onsø var det første æg lagt 28 april. Det blev iagttaget, at der blev lagt et æg daglig. Høstrækker foregik også samtidig med kajetrækker og observeredes jævnlig i disse selskab.

Kornkråke *Corvus frugilegus*: 19 marts og følgende dage er en blåkråke iagttaget ved Åle i Onsø, hvordan holdt selskab med andre kråker. Lige før jul er også 2 individer seet i selskab med andre kråker sammesteds.

Sidensvans *Ampelis garrulus*: I januar og februar optrådte sidensvandsen adskillig talrigere end den havde gjort fra første af efter dens ankomst om høsten og vedblev endnu, skjøndt i mindre antal at holde sig her til henimod udgangen af marts. Om høsten indfandt den sig igjen allerede i de sidste dage af oktober, (tidligste observation 26de) ganske talrig og synes at ville holde sig her uagtet dens yndlingskost rognebærene har slået fuldstændig fejl.

Sanglerke=lerke *Alauda arvensis*: Et overvintrende individ iagttaget ved Åle i Onsø 18 januar. Trækket begyndte 13 februar (vestlig vind, men om natten havde der blæst en storm af S.O.). Et individ obs. 15de er to individer obs. (S.O.vind og regn) 22de flere. Men først fra 26de blev trækket livligere og foregik nu en tid daglig, begunstiget af S.O. eller sydlig veir, og var især 1 marts meget stort. De trak da hele dagen. Reder: 25 mai. Rød i Onsø 3 æg og 1 netop klåkket unge.

25 mai. Rød i Onsø 4 æg henved 1/2 rugede. Første æg i disse reder altså lagt 9 og 16 mai.

Endnu i begyndelsen af juli sang lærken vedvarende. Allerede 13 september iagttog jeg lærler på træk sydover. Fra 23de foregik tilbagetrækket jævnt og omtrent daglig under N. eller N.O. vind, men den var dog endnu indtil 9 oktober meget talrig. Derefter kun fåtallig til henimod månedens udgang. Flere observeret endnu 26de.

Trelerke *Alauda arborea*: Ankom 20 marts under V.vind. 30 marts var den fuldt almindelig.

Reder af andet kuld: 8 juli. Rød i Onsø 4 æg vel halvrugede.

9 juli. Rød i Onsø 4 æg 5 à 6 dage rugede. Første æg lagt 28 juni og 1 juli.

Rederne beskrevet i notisen for juli: 8 juli et rede taget ved Rød. Det indeholdt 4 vel halvrugede æg, og lå mellem røstlyng, var bygget af strå med et underlag af mos, tørt birkeløv, lav og furunåle. 9 juli et rede med 4 æg, 5-6 dage rugede, taget ved Rød. Det lå som det første på marken mellem røstlyng og bestod kun af strå. Den synes om høsten at have været almindelig til omkring 7 oktober, men endnu 19 oktober er en flok (familie) på 6 individer observeret.

Vendehals *Lynx torquilla*: Ankom 3 mai og var strax alm. Et rede taget 13 juni ved Skåre i Onsø indeholdt 7 endnu friske æg, uagtet redet allerede 5te havde indeholdt 3 æg. Efter dette synes det som der blot har været lagt et æg hver anden dag, og det første må således være lagt omtr. 1 eller 2 juni. Også en anden eiendommelighed frembød dette kuld, idet æggene var af meget ulige størrelse - så varierende som det er sjelden at se æg hørende til et og samme kuld. Medens det største og mindste æg veiede respektive gr. 3.02 og 2.02. varierede de øvrige mellem gr. 2.85 - 2.59. Redet lå i en hul asp.

Gjæk *Cuculus canorus*: Ankom 2 mai og var 6te alm. Disse hørtes i år gale usædvanlig længe. Således hørte jeg 3 juli to individer og fremdeles 10 juli et individ gale.

Tårnseiler *Cypselus apus*: Ankom 18 mai under nordlig vind, men stærk S.V. dagen forud.

I to kuld, hvert på 2 æg, tagne 18 juni ved Åle i Onsø, var det første æg lagt 15 juni.

Afreisen foregik 23 august, og ingen er observeret senere. Dog havde vistnok en stor del fortrækket allerede de nærmest foregående dage, men idet mindste 16de var den endnu fuldt almindelig.

Nattravn *Caprimulgus europaeus*: Er observeret 3 mai, men synes først betydelig senere at være bleven almindelig.

Dvergfalk *Falco aesalon*: Et individ observeret på Agerøen (Hvaler) 25 september.

Tårnfalk *Falco tinnunculus*: Er observ. allerede 10 marts, men videre observationer af dens ankomst savnes. Reder: 25 mai. Tvette i Onsø 5 æg alle 1/4 ruget.

29 mai. Søsterøerne Onsø 5 æg alle friske. 10 juni. Brække østre Onsø 5 æg (4 omtr. lige mørkfarvede 4 dage ruget, et lysere et dog mindre rug.) 6 juli. Søsterøerne Onsø 5 æg (1 æg 4/5 ruget, de øvrige henholdsvis et døgn mindre, medens et var ubefrugtet.) Alle temmelig lyse.

Første æg i disse kuld altså lagt 16 og 25 mai samt 3 og 20 juni. Det sidste kuld var dog efter al sandsynlighed omlagt efter det 29 mai sammesteds tagne kuld.

Det har altså i dette tilfælde taget omtr. 3 uger før et nyt kuld er påbegyndt medens det hos småfuglene alm. kun tager 10-12 dage. Rugningen har i to af disse tilfælde ikke været påbegyndt så længe æg lægningen stod på (de to tidligste kuld), medens den hos det tredje kuld var påbegyndt efter det 3^{die} eller 4de æg. I den sidste kuld (det omlagte) er rugningen altså påbegyndt lige efter det første æg.

Redernes beliggenhed: Det første rede lå i en høi furu, medens de øvrige lå på afsatser i steile fjeldvægge, hvor kun det forhånden værende fjeldgrus dannede æggene leie.

Også omlagt kuld. Også det par, hvis æg jeg tog 10 juni ved Brække lagde et nyt kuld og udrugede 4 unger, som jeg endnu 12 september så ved redet.

Vepsevåk *Pernis apivorus*: 8 september er et individ skudt ved Lund i Onsø.

Musvåk *Buteo vulgaris*: Vides ikke bemærket på vårtrækket. Den bliver mere og mere sjelden. Under høstrækket observerede jeg 23 oktober i løbet af formiddagen ikke mindre end 6 individer, som hver for sig uden noget slags følgeslutning alle trak fra vest til øst.

Høne *Gallus gallinaceus*: Dobbeltæg Fra Oxeviken i Onsø erholdt jeg 18 marts et æg af usædvanlig størrelse lagt af en høne af blandet race, hvilket viste sig at være et dobbeltæg, idet det indeholdt et fuldkommen udviklet æg af normal størrelse. Äggets totalvægt 127 gr og målte 83x53.5 mm. Skallet var forholdsvis tyndt. Det indre ägs vægt var 53 gr. og målte 53x44 mm og skallet var af normalt tykkelse. Det indeholdt blomme og hvide i normalt forhold, medens det ydre ägs indhold kun var hvide.

Orrfugl *Tetrao tetrix*: Et 22 mai på Ramholmen ved Kragerøen (Glemminge) taget rede indeholdt 10 æg, der var 3 døgn rugede, således at første æg antagelig var lagt 10 mai. Redet, der bestod af strå og tørre vidieblade, lå i et vidiekjær i udkanten af skoven og i kort afstand fra stranden. Det indeholdt også endel af fuglens egne fjær.

Rapphøne *Perdix cinerea*: 19 mai fandt jeg på Asmaløen (Hvaler) i nærheden af Skibstadkilen et nylagt æg, der uden anlæg til rede lå ved kanten af en over en lyngmark førende sti.

Sandlo *Charadrius hiaticula*: Observeret 2 april i Kragerøholmene. Et 19 mai ved Skibstadkilen på Asmaløen fundet rede indeholdt 4 æg, der var fuldt 3/4 ruget, således at første æg måtte være lagt 4 mai. Redet var en tildannet fordybning i strandengen uden anden udføring end nogle nedtrykte græsstrå.

Heilo *Charadrius pluvialis*: Ankomsten ikke obs. Omkring månedskiftet april - mai var den talrig og endnu 19 mai traf jeg på Asmaløen, hvor den ikke ruger, en flok på 7 individer. Om høsten var den ganske talrig i slutten af august samt i september og er observeret endnu 3 oktober.

Tundralo "Kystheilo" *Charadrius squatarola*: 17 september er 3 individer af kystheiloen skudt på Stangeskjær (Kragerøholmene) og 25 september traf jeg på Agerøen et individ, som jeg skjød.

Vipe *Vanellus cristatus*: Ankomsten ikke observeret. Et individ observeret 23 marts.

Viben er i de senere år tiltaget ret betydelig i antal på Hvaløerne. 19 marts traf jeg den således på Asmaløen rugende overalt på den sydlige halvdel af øen, men flere reder, som jeg fandt her, befandtes plyndrede - troligvis af kråker, hvorpå her og der forefundne skaller syntes at tyde.

I to kuld, som jeg tog, hvert på 4 æg var det første æg i begge lagt 4 mai. Om rederne se notisen for mai: 19 mai. Viben er i de senere år tiltaget ret betydelig i antal på Hvaløerne, og traf jeg den således idag rugende overalt på den sydlige halvdel af Asmaløen, hvor jeg også foruden flere plyndrede reder, troligvis af kråke, hvorpå her og der forfundne skaller syntes at tyde, tillige fandt til fulde kuld, som jeg tog, det ene ved Skibstadkilen, det andet ved Vikerkilen, begge på 4 æg, der var så nær færdigrugede, at der neppe manglede mer end 3-4 dage på, at de skulle klækkes. Det sidste rede lå på en liden tør mostue på den nøgne strandklippe og var en liden fordybning i tuen belagt med stykker af tørt lav. Det ved Skibstadkilen tagne, ligesom de øvrige fundne reder, lå på tørre strandenge og udgjorde simple fordybninger med et ubetydeligt belæg af tørre strå. Senhøstes sees sjelden nogen vibe her og da gjerne kun enkeltvis. Et sådant individ blev 16 oktober skudt i Ålekilen ved Gråsvik.

Tjeld *Haematopus ostralegus*: Ankom 30 marts.

Rugde *Scolopax rusticola*: Ankom 15 marts efter at der i flere dage havde været smukt veir tildels med S. eller S.O.vind, men mest stille. 20de var den almindelig.

Aftenrækket: Beg 30 marts ved Ålelierne kl. 7.27. Beg. 10 mai på Rauø kl. 9.39.

Et kuld på 4 æg taget i Ålebergene 6 mai var 2 dage ruget. Det første æg altså lagt 1 mai.

Enkeltbekkasin *Gallinago media*: Ankomsten ikke tilstrækkelig observeret, men synes den at have været almindelig i midten af april. Et 20 marts påtruffet individ har rimeligvis været en overvintring. Om høsten var den almindelig endnu 28 oktober, men er umiddelbart derefter forsvunden. Et individ obs. endnu 30 oktober.

Kvartbekkasin *Gallinago gallinula*: Var almindelig endnu 28 oktober.

Sandløper *Calidris arenaria*: Et individ af denne her sjelden forekommende art blev 29 oktober skudt på et skjær i Kragerøholmene, hvor den blev påtruffet alene. Individet befandt sig endnu i overgangsdragt. Pande, kinder, hals og underside helt hvide, men på ryggen var sommerdragten kun halv forsvunden for den frembrydende lyse grå vinterklædning.

Myrsnipe *Tringa alpina*: Var på hørstrækket ikke synderlig talrig.

Sammenlign notisen for september: 19 sept. Kristian Ellingsen skjød 17de nogle foranderlige strandviber på Stangeskjær. 25 sept. traf jeg på Agerøen foruden en flok på 9 individer, desuden to individer sammen og et ensligt individ.

Storspove *Numenius arquatus*: Ankomsten ikke observeret. Den var forøvrigt ganske talrig i skjærgården i sidste halvdel af april.

Småspove *Numenius phaeopus*: Ankomsten ikke observeret. Ligesom foregående talrig i skjærgården i sidste halvdel af april. Endnu 19 og 22 mai traf jeg den ganske almindelig sammensteds. Om høsten er et individ iagttaget endnu 23 september.

Lappspove *Limosa lapponica*: Et ungt individ skudt 25 september på Agerøen (Hvaler), hvor den blev påtruffet alene.

Skogsnipe *Totanus ochropus*: 1 mai traf jeg på Kragerøen i bunden af Langøkilen 4 gråbenede snepper (rimeligvis to par), som her ret som det var foretog flugtlig høit i luften, skjøndt de ikke rugede på dette sted, men er årvis at træffe på denne gunstige lokalitet under vårtrækket. På hørstrækket er et individ skudt 7 august.

Grønnstilk *Totanus glareola*: Er ikke iagttaget på vårtråkket. På høstråkket er den iagttaget allerede 29 juli.

Gluttsnipe *Totanus glottis*: Ankomsten ikke obs. På høstråkket er den observeret fra 7 august og var på sine steder ganske almindelig. En skytter skjød således ved Stråsenbugten på Kragerøen, en lokalitet hvor denne art altid holder til i tråktidene, 10 individer i tiden mellem 7 august og 4 september.

Trane *Grus cinerea*: Ankomsten ikke observeret. Et individ på tråk nordover er observeret endnu 2 mai.

Åkerrikse *Ortygometra crex*: Ankom 8 mai: Skjøndt samtidig obs. på to vidt forskjellige steder, kunde den dog ikke på længe betragtes som almindelig.

Myrrikse *Phalaridium porzana*: Er også i år først bemærket 22 mai.

23 juli blev i Ålekilen ved Gråsvik fundet et rede, som indeholdt 10 æg, hvoraf det første kunde antages at være lagt 4 juli. Se nærmere notisen under juli måned: 23 juli. Da græsset i Ålekilen idag blev slået, blev et rede med 10 æg påtruffet sammesteds. Det lå på den fugtige bund i en meget tæt bevoxing af *Glyceria spectabilis* (aquatica) der i år havde opnået en usædvanlig frodighed og høide, så det var omtr. 1 meter høit og næsten uigjennemtrængelig tæt. Redet blev derfor heller ikke opdaget før det blev blottet af den meiende ljå, den også beskadigede et par af æggene så det ene endog gnuske knustes. Det lå på en ubetydelig ophøiet tue og var aldeles gennemvådt i bunden og var fæstet til *Glyceria spectabilis* stråene, mellem hvilke det lå, og af hvis brede blade det også for en væsentlig del var bygget foruden af de meget finere strå af *Agrostis canina* og enkelte stængler af *Eqvisetum fluviatile*. Det dannede en crc 100 mm tyk bunke af omtrent 170-180 mm vidde, der kun havde en ubetydelig fordybning. Af de således kun 9 æg, som jeg fik anledning til at undersøge, fremgik, at de var ulige ruget. De stærkest rugede manglede kun nogle få dage medens det mindst rugede knapt var mer end halvruget. Rugningen må være begyndt efter det 3 eller 4de æg, da de 3 eller 4 mest rugede æg var omtrent lige langt komne.

Sangsvane *Cygnus musicus*: 16 december er 5 svaner observ. inde i fjorden indefor Moss.

Grågåås *Anser cinereus*: Allerede 3 marts er en flok grågåås seet "stryge over byen" if en beretning i et Fredriksstadblad. Senere vides ingen flok bemærket før 15 marts, men heller ikke fra nu af synes tråkket at være kommet ordentlig i gang, hvilket kunde være rimeligt nok, da der indtraf en periode med surt og koldt veir ledsaget af stærke nordlige vinde til henimod månedens udgang. Fra 2 april ved da indtrædende sydlig vind er i nogle dage flere flokke observeret, men 4 april også en flok som gjorde vendereise. Endnu 3 mai er et par små flokke iagttaget på tråk nordover. Som sædvanlig gik tråkket herover i dagene første timer fra grålysningen udover formiddagen. En flok er iagttaget kl. 1 efterm. (3 mai) og en om aftenen (3 april). Høstråkket er ikke observeret før 3 oktober, og det sædvanlige septembertråk, der pleier at foregå i sidste trediedel af nævnte måned, synes således ikke at være gået over denne egn. At det skulde være kommet så meget senere og underet med det tråk som ellers pleier at foregå i første trediedel af oktober synes lidet sandsynlig, da dette også har været meget lidet og mindre end sædvanlig. Tråkket foregik under smukt veir, dels N.vind, dels N.O. og ganske afvigende fra det sædvanlige er også høstflokkene i år kommet herover om morgenen eller formiddagen, tildels endog før det var bleven lyst. Den sidste flok i det sammenhængende tråk observeredes 14 oktober. Dog er en flok på 14 à 15 individer observeret endnu så sent som 3 november.

Gravand *Tadorna vulpanser*: ankom 16 marts.

Ærfugl *Somateria mollissima*: I et 22 mai i Kragerøholmerne fundet rede med 5 æg var det første æg lagt 14 mai.

Havsule *Dysporus bassanus* (*Sula bassana*): Har i november og december oftere været seet udenfor Fredriksstad. De tidligste er obs. i de første dage af november.

Krykkje *Larus tridactylus*: De tidligste individer er observ. 6 november.

Sildemåke *Larus fuscus*: Af sildemågen, der synes at forsvinde tidlig om høsten, så jeg 10 november endnu et nys fældet ungt individ.

Polarjo *Lestris pomarinus*: Af denne art, der nu på mange år ikke har været påtruffet her, er i november 2 unge individer skudt udenfor Fredriksstad og bragt til byen 4 og 9 november. Det første af disse, som jeg havde anledning til at undersøge efter at det var udstoppet, havde de mellemste styrfjær endnu ubetydelig længere (crc 12 mm) end stjerten.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Ankomsten ikke obs. 19 mai er den dog iagttaget, men syntes endnu ikke alm. 11 juli undersøgte jeg på Fladekjær i Onsø holmerne 12 reder.

3 reder indeholdt hvert 3 unger 6 à 8 dage gml.

1 rede indeholdt 3 æg klækkefærdige. 1 rede indeholdt 3 æg 4/5 ruget.

1 rede indeholdt 3 æg 5 - 6 dage ruget. 1 rede indeholdt 2 æg et par dage ruget.

1 rede indeholdt 2 æg omtrent friske. 3 reder indeholdt 2 æg meget stærkt rugede, men ikke nøie undersøgt.

1 rede indeholdt 1 æg nær færdigruget.

I de 8 første af disse kuld var første æg lagt: 3 reder 16 à 18 juni, i de øvrige 24 og 28 juni samt 4,8 og 9 juli og i de 4 sidste kuld antagelig omkring 25 à 26 juni.

Lomvi *Uria troile*: Først henimod midten af oktober begyndte alkerne (begge arter) at trække sig ind i fjorden, men der havde heller ikke på længere tid været nogen stærk S.V. vind, hvilket ialmindelighed må til for at de skal komme ordentlig ind i fjorden. 21 oktober var den talrig. Efter flere dages S.V.storm var de (ligeledes begge arter) 2 novbr. meget talrige oppe i fjorden fornemmelig ved Drøbak.

Alkekonge *Mergulus alle*: Observ. fra 16 oktober, men blev ikke meget talrig. (Notisen for okt. og novbr.) Oktbr. - 20 okt. 16.okt. traf Jørgen Gundersen en alkekonge vestenfor Strømtanger. Novbr. - 2.novbr. G. Larsen så igår ved Drøbaksund 2 alkekonger. 15 novbr. Kristian Larsen Åle skjøt 13de en alkekonge ved Misingen. 21 novbr. 19de skjød Kristian Larsen Åle en alkekonge ved Fladeskjær i nærheden af Arildsholmen (Kragerøen)

Alke *Alca torda*: De tidligste butalker er observeret 10 oktober. Forøvrigt sammenlign *Uria troile*.

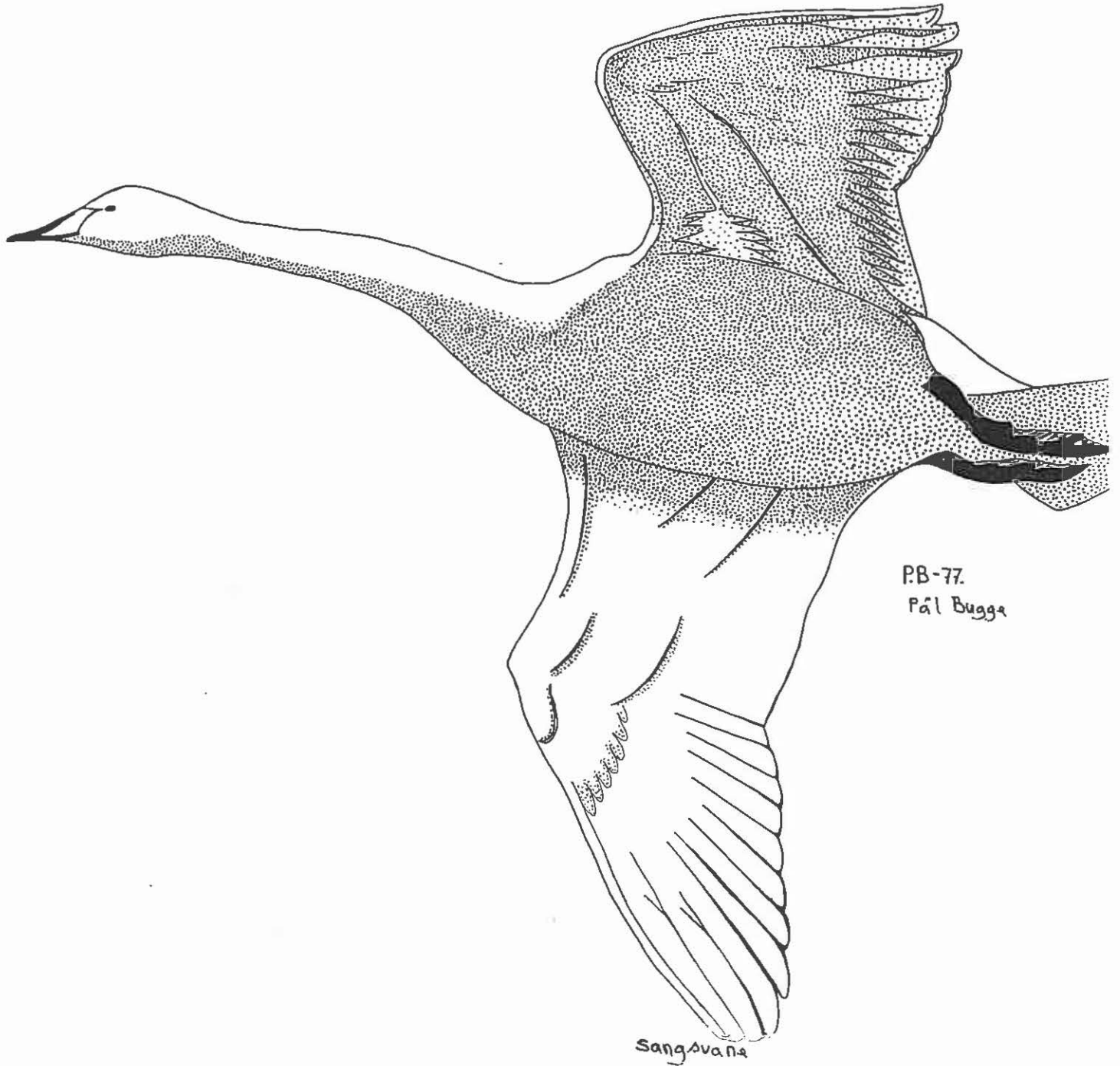
TRÅKFUGLENE ANKOMST 1898

1. <i>Alauda arvensis</i>		13 februar
2. <i>Acanthis linaria</i>		14 "
3. <i>Plectrophanes nivalis</i>		27 "
4. <i>Anser cinereus</i>		3 marts
5. <i>Corvus monedula</i>		9 "
6. <i>Corvus cornix</i>		9 "
7. <i>Sturnus vulgaris</i>		10 "
8. <i>Falco tinnunculus</i>	obs.	10 "
9. <i>Anthus obscurus</i>	obs.	13 "
10. <i>Scolopax rusticula</i>		15 "
11. <i>Tadorna vulpanser</i>		16 "
12. <i>Corvus frugilegus</i>	obs.	19 "
13. <i>Linota cannabina</i>		19 "
14. <i>Fringilla coelebs</i>		19 "
15. <i>Fringilla montifringilla</i>		19 "
16. <i>Alauda arborea</i>		20 "
17. <i>Turdus merula</i>		22 "
18. <i>Haematopus ostreologus</i>		30 "
19. <i>Turdus viscivorus</i>		2 april
20. <i>Charadrius hiaticula</i>	obs.	2 "
21. <i>Motacilla alba</i>		6 "
22. <i>Luscinia rubecula</i>		8 "
23. <i>Turdus musicus</i>		9 "
24. <i>Accentor modularis</i>		9 "
25. <i>Turdus iliacus</i>		10 "
26. <i>Saxicola oenanthe</i>		17 "
27. <i>Emberiza schoeniclus</i>	obs.	18 "
28. <i>Phylloscopus abietina</i>		21 "
29. <i>Anthus pratensis</i>		25 "
30. <i>Turdus torquatus</i>	obs.	26 "
31. <i>Hirundo rustica</i>		1 mai
32. <i>Motacilla flava</i>		2 "
33. <i>Cuculus canorus</i>		2 "
34. <i>Luscinia phoenicurus</i>		3 "
35. <i>Saxicola rubetra</i>		3 "
36. <i>Phylloscopus trochilus</i>		3 "
37. <i>Muscicapa atricapilla</i>		3 "
38. <i>Hirundo urbica</i>		3 "
39. <i>Anthus arboreus</i>		3 "
40. <i>Emberiza hortulana</i>		3 "
41. <i>Iynx torquilla</i>		3 "
42. <i>Caprimulgus europaeus</i>	obs.	3 "
43. <i>Muscicapa grisola</i>		6 "
44. <i>Sylvia cinerea</i>		7 "

Flaggapettl

45. <i>Sylvia curruca</i>	8	"
46. <i>Ortygometra crex</i>	8	"
47. <i>Cypselus apus</i>	18	"
48. <i>Lanius collurio</i>	18	"
49. <i>Sylvia hortensis</i>	21	"
50. <i>Phalaridium porzana</i>	22	"

1899

Efter en mild, men stormende og regnfuld december gik året ind med sorte marker. Vinteren blev moderat - den koldeste periode var sidste trediedel af januar og første trediedel af februar, i hvilken tid temperaturen et par gange gik ned til - 23° C. Snemængden var også liden og føret ustadigt. Men, som så ofte ovenpå en mild vinter, blev våren sen, og endnu langt ud i mai indtraf flere frostrætter, endog så sent som 26de, på hvilken tid man også endnu vedblev at ilde ovnene. Og så lidet var vegetationen endnu ved udgangen af mai udviklet at flere træsorter endnu stod i knop eller med kun halvudsprunget løv. Åbletræerne blomstrede endnu ikke og morel og blommetræerne kun delvis. Den sene og kolde vår efterfulgte af en fuldstændig tørsommer, sågodtsom uden regn fra 21 mai indtil midten af september, der havde til følge en slem vandmangel, en masse træer, bartræer som løvtræer, døde ud, og frugtavlens blev til intet, og det blev i det hele et dårlig år for landmanden. Rognebærene slog imidlertid nok så godt til. Høsten var imidlertid mild og pen langt udover, og endnu sidst i november stod mange blomster pene i haven. I december kom lidt kulde og i julen såvidt sne, at der blev slædeføre, men den herligheden varede ikke længe, thi mellem jul og nytår kom der mildveir med regn.

Måltrost *Turdus musicus*: Ankom 8 april, men var først flere dage senere alm. Under et vedvarende uveir med storm, regn og sne i dagene 18-23 april optrådte den, ligesom de andre trostarter *iliacus* (rødvingetrost), *pilaris* (gråtrost) og *merula* (svarttrost)) meget talrig fra 20 til 24de rimeligvis et tilbagetræk forårsaget ved stærke snefald i nordligere trakter. I et 11 juni fundet kuld på 5 æg, der netop befandt sig under udklækning var det første æg lagt 24 mai. Hørt synge endnu 17 juli. Allerede omkring 20 oktober synes de fleste reist, men enkelte efternølere forekom dog endnu en tid, lige til 2 november.

Rødvingetrost *Turdus iliacus*: Under trækets begyndelse er den så lidet obs., at ankomsten ikke lod sig bestemme. Jeg så et ensligt individ 2 april, men under et vedvarende uveir fra N. med storm, regn og sne i dagene 20-23 april optrådte den meget talrig fra 20 til 24de, rimeligvis et tilbagetræk forårsaget ved stærke snefald i nordligere trakter. Det var herunder yrende fuldt af den overalt ved skovkanterne, og allestedsfra gjenlød dens kvidrende sang fra talrige struber i kor, medens de høje fløitetoner, som på rugepladsene komme foran det fine kvidder, derimod sjelden hørtes. Allerede 26de var den ganske forsvundet, men under et 30 april og følgende dage påny indtrædende nordlig uveir med sne kom de atter tilbage i nogle dage, indtil de igjen 4 mai forsvandt for godt. På høstrækket indfandt den sig nogle dage ud i oktober og var i begyndelsen ganske talrig. Siden forekom den meget fåtallig. Opholdet varede helt til henimod midten af november (12-13de) og var den næsten ved så talrig mod slutten, som den havde været tidligere. Endnu 2 desember så jeg på Fredriksstad torv sammen med andre kramsfugl et par individer, men som dog tydeligvis var nok så gamle.

Duetrost *Turdus viscivorus*: Ankom 3 april, og syntes strax ganske alm.

I et 11 juni i en ener fundet rede blev det første æg lagt dagen efter, men pågrund af at det ikke fik være i fred, blev redet derefter forladt. Om høsten er kun et eneste exemplar (nyfanget) 28 oktober bemærket blandt den torvførte kramsfugl.

Gråtrost *Turdus pilaris*: Flokketrosten var lidet at se under vinteren. Fra midten af april er den bemærket meget almindeligere og var ligesom de øvrige trostarter talrig i dagene 20-23 april. Efter atter at have været borte en uges tid optrådte den igjen talrig fra 30 april indtil 11 mai, begge gange under surt nordlig veir. På høstrækket er den bemærket fra 22 oktober, men først talrig fra 12 november. Endnu ved årets udgang var den ganske talrig.

Svarttrost *Turdus merula*: Ankom 16 marts. Ligesom de andre trostarter optrådte også denne talrig under det herskende sure veir i tidsrummet mellem 18 og 26 april, men derimod ikke under den anden uveirsperiode i begyndelsen af mai. Indtil da kun undtagelsesvis bemærket blandt den torvførte kramsfugl begyndte den fra 28 oktober at forekomme ganske hyppig hele november måned igjennem. Også i december flere gange bemærket, - senest et ikke netop nyfanget individ på torvet i Fr.stad 23de.

Ringtrost *Turdus torquatus*: Obs. 19 april. Den var ganske alm. indtil 3 mai. På høstrækket ikke observeret.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: Ankom 26 marts, men var meget fåtallig indtil 10 april. Afreisen ikke iagttaget.

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Ankom 1 mai, talrig. Lige indtil 20 juli har jeg hørt rødstjerten synge, i den sidste tid dog kun tidligst på morgenkvisten.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Ankom 13 april. Skjønnds iagttaget på flere steder i de følgende dage blev den dog ikke almindelig før 23 april. Om høsten var den endnu 25 september alm., og er senest obs. 28de.

Buskskvett *Saxicola rubetra*: Ankom først 7 mai og var endnu 10de ikke alm. I et rede med 7 æg taget ved Rød i Onsø 10 juni var det første æg lagt 4 juni. I et andet rede med 4 et par dage gamle unger og et råddent æg, som jeg fandt ved Dyret i Onsø 13 juni, var det første æg lagt 25 mai.

Det første rede lå ved en landevei mellem græsset under en gråstorv i grøfttekanten på veidsiden. Det andre lå ved en liden bøk under en gråstorv ved bakkebredden.

Fuglekonge *Regulus cristatus*: Reder: 25 mai. Dale store, Onsø 12 æg = 2 dage ruget.

30 mai. Dyret, Onsø 11 æg = vel 1/2 rug. 10 juni. Dyret, Onsø 12 æg = 5 dage ruget (et æg ubefrugtet).

Det 30 mai tagne rede hang ganske lavt - på en af de nedre grene af en stor gran vel et par mandshøider over marken.

Jernspurv *Accentor modularis*: Ankom 8 april. 23 april var den meget talrig.

På træk. På dampskibet "Oscarsborg", der 21 april if. kaptein G. Larsen tidlig om morgenen afgik fra Gøteborg til Fredriksstad, kom der ved 8 tiden om morgenen, da dampskibet befandt sig udenskjærs nogle mil syd for Strømstad, ombord en jernspurv, som opholdt sig der en times tid, hvorunder den livlig smuttede omkring overalt, stadig ladende høre et fint pistende kvitter.

Hagesanger *Sylvia hortensis*: Ankom 25 mai. Havesangeren hørtes synge endnu 17 juli.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: Ankom 11 mai og var et par dage senere almindelig.

Møller *Sylvia curruca*: Ankom 14 mai og var strax alm. I et 7 juni i Rødskoven i Onsø fundet kuld på 5 æg var det første lagt 30 mai. Redet lå i en ener crc 1 1/2 m høit.

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*: Ankom fåtallig 1 mai og blev ikke alm. før 12te.

Gransanger *Phylloscopus abietina*: Ankom 23 april ganske alm.

Varsler *Lanius excubitor*: Er i årets løb 4 gange observeret, nemlig 19 januar, 17 april, 25 september og 8 oktober, samtlige i omegnen af Gråsvik.

Tornskate *Lanius collurio*: Ankom 15 mai, alm. I et ved Tronddalen, Onsø, 13 januar taget kuld på 5 æg var det første lagt 6 juni.

Hagefluesnapper "Svart og hvid fluesnapper" *Muscicapa atricapilla*: Ankom 1 mai. Almindelig 6 mai.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: Ankom 15 mai. Almindelig 19 mai.

Om høsten var den almindelig til 11 august, hvorefter den hurtig forsvandt og er ikke bemærket efter 15de.

Blåmeis *Parus caeruleus*: Reder: 31 mai. Elveslet, Onsø 12 æg, 5 dage rugede (3 ubefrugtede)

4 juni. Oxrød, Onsø 6 æg, 5 dage ruget (1 ubefrugtet). 31 mai indeh. redet også 6 æg, men fandtes tillige på marken nedenfor et ituslået æg. 11 juni Øienkilen, Onsø. Mindst 8 à 9 crc dage gamle unger.

Første æg lagt henholdsvis 16, 25 og 19 mai. Alle reder lå i friske træer, det første i en rogn i et horizontalt hul helt nede ved roden, de andre to i vertikale trange huller i egetræer i knapt 2 meters høide fra marken.

Det førsteåvnede rede, der blev udtaget, bestod underst af rigelig med fine grøn mos blandet med nogle fine strå, inderst af en blanding af samme mos med hår af forskjellig slags af lyse farve, mest hvide, samt enkelte hvide hestetagel og en og anden fjær. Det var påbegyndt over 14 dage før æglægningen begyndte.

De rugende fugle vilde høist nødig forlade redet, og i det første tilfælde udtages samtlige æg og tilslut også redet udne at fuglen vilde vige fra pletten.

Kjøttmeis *Parus major*: Rede: 19 mai. Elveslet, Onsø, 11 æg et døgn ruget.

Første æg lagt 8 mai. Redet lå i en hul eg.

Løvmeis *Parus palustris*: Det første æg i et ved Dal i Borge. 7 mai fundet rede var lagt 5 mai.

Redet, der lå i et gammelt hul i en birkestubbe indeholdt 3 æg, der var overdækkede.

Granmeis *Parus borealis*: Reder: 14 mai. Ålebergene, Onsø 8 æg = 2 dage ruget.

28 mai Rødskoven, Onsø 9 æg = 8 dage ruget. Første æg lagt 6 og 13 mai. Det første rede lå i en aspestamme, det andet i en tør gren af en forøvrigt friske birk. Begge huller nyhakkede.

Toppmeis *Parus cristatus*: Reder: 28 april Rødskoven, Onsø 5 æg = 2 dage ruget.

5 mai. Dyret, Onsø 5 æg = crc 4/5 ruget. 14 mai. Rødskoven, Onsø 4 æg = 5 dage ruget.

20 mai. Ålebergene, Onsø 6 æg = 1 dag ruget. Første æg lagt henholdsvis 23 og 20 april, 7 og 14 mai.

Samtlige reder lå i gamle rådne aspestammer eller stubber. Det første lå 6 m høit i et temmelig stor gammelt hul, der lignede et gammelt picus viridis-hul, de andre reder lå kun in til to meter høit.

Trekryper *Certhia familiaris*: I et 19 mai ved Øienkilen i Onsø taget rede med 6 æg, var det første lagt 8 mai.

Spettmeis *Sitta europaea*: 19 mai tog jeg ved Øienkilen i Onsø et rede med 7 æg, der var 5 dage ruget.

Da redet 12 mai indeholdt 6 æg må det første antagelig være lagt 7 mai men da de 7 æg 19de ikke kunde ansees at være mer end 5 på den 6te dag ruget, må der i det mindste være gået en dag mellem 6te og 7de æg.

Redet, der lå i et 22 - 23 cm dybt vertikalt hul i en gammel lind bestod udelukkende af furunåver, hvormed æggene også overdækkedes inden rugningen begyndte. Redet var under bygning allerede 23 april. Såvidt

kunde skjønnes var det allene hun, som udførte dette arbejde, medens han underholdt den med sin sang. Indgangshullet var gjort mindre ved påmuret ler allerede fra begyndelsen.

Låvesvale *Hirundo rustica*: Ankom fåtallig 4 mai. 12 mai var den ganske alm., men blev først endnu senere fuldtallig. Medens svalerne om høsten synes at trække bort i flok og følge, synes de om våren fornemmelig at trække enkeltvis, hvilket jeg også i år har haft anledning til at iagttage. (Se anm. for 11 og 12 mai): 11 mai: Iagttog jeg på vestsiden af Hvaler 3 ladesvaler, som mellem kl. 12 og 1 middag, med langt mellemrum mellem hvert individ, trak nordover. 12 mai: August Paulsen så igår morges ved 9 tiden medens han lå ved Strømtangen og fiskede en svale, som kom fra søen og trak ind mod land. 12 mai: Nicolai Andersen iagttog også igår form. ved 10 tiden 2 svaler, som trak nordover forbi Misingen. Også disse kom enkeltvis. Arten i begge nævnte tilfælde uvis. Afreisen tog sin begyndelse i de første dage af september og var omtrent afsluttet 15de. 25 sept. er endnu 4 efternølere obs.

Taksvale *Hirundo urbica*: Ankom 7 mai. Fra 14de var den alm. 22 mai traf jeg i Kragerø og Hvalerholmene talrige tagsvaler, som tidlig på morgenkvisten havde tilhold i steile klipper, hvor de, rimeligvis nys ankomne, havde hvilet om natten. Temperaturen var samme nat meget lav, så det frøs is på vandet og rimede på marken. Begyndte allerede 21 august at forsvinde og er senest bemærket 28 august.

Sandsvale *Hirundo riparia*: Dennes afreise foregår ikke tidligere end ladesvalens. Den har således stadig været at se indtil 13 sept.

Linerle *Motacilla alba*: Ankom fåtallig 30 marts. Fra 5 april var den noget hyppigere, men først fra 10de syntes den nogenlunds alm. En iagttagelse af, hvorledes trækket endnu længe vedvarede, ble gjort af dampskibet "Oscarsborgs" fører G. A. Larsen, der på en tur fra Fredriksstad til Gøteborg 20 april med retur den følgende dag havde iagttaget et betydelig antal linerler på træk nordover. Begge dage iagttages trækket fra 7-8 tiden om morgenen, og i løbet af en 3-4 timers tid udover formiddagen såes stadig linerler enkeltvis eller nogle få i følge trække forbi. Dampskibet gik hele tiden i en afstand af 1-2 mil udenfor skjærgården. Vinden var stærk V. og S.V., men da den begge dage udover formiddagen øgede til storm, såes intet træk. I et ved store Marnet, On sø 11 juni taget kuld på 6 æg var det første æg lagt 31 mai. Redet lå i en plankestabel. Afreisen begyndte 19 sept. Hovedtrækket 29 sept. under N.vind, og ikke nogen er observeret senere.

Gulerle *Motacilla flava*: Ankom talrig 15 mai og var talrig indtil 23de. Om høsten var den her fra begyndelsen af august.

Skjærpiplerke *Anthus obscurus*: Reder: 22 mai. Hvaler 5 æg = 3 dage ruget.

22 mai. Kragerøholmene 5 unger cir 4 d. gamle. 30 mai. Misingen 5 æg = 2 dage ruget.

15 juni Søsterørerne 4 æg = 5 à 6 d. ruget. Første æg i disse reder lagt henholdsvis 16, 1, 25 mai og 7 juni. Redernes beliggenhed var forskellige. De to første, der fandtes på lave granitholmer lå i trange vertikale revner, det ene 70 cm, det andet 1.5 m dybt. Af de to sidste, der fandtes på de klippefulde porphyroer Misingen og Søstrene, lå det første under en lav tæt og tuedannet ener, det andet i et hul indunder en fjeldknast, skjult af græs, som voxede foran. Materialet var udelukkende tørre strå.

11 november er 3 individer observeret i Kragerøholmerne.

Heipiplerke (engpiplerke) *Anthus pratensis*: Ankom 15 april. Alm. 17de.

7 mai, da den endnu var talrig, hørte jeg den om formid. hyppig synge på Øren udenfor Fredriksstad.

Endnu 11 mai iagttog jeg i løbet af form. stadig engpiplærker, som kom trakkende over Fredriksstadleret og Hvaløskjærene. I høstrækket begyndte den at indfinde sig i de første dage af september, var meget talrig sidst i måneden, men var allerede i en uge i oktober meget fåtallig. Bemærket indtil 15 oktober.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: Ankom 6 mai. Reder: 28 mai. Ålebergene, On sø 5 æg friske.

8 juni. Trondalen, On sø 5 æg 3/4 rugede. Det lyseste og formodentlig det sidst lagte var ubefrugtet.

8 juni. Dyret, On sø 5 æg, 1/2 rugede. Første æg lagt henholdsvis 24, 26 og 29 mai. Det første rede lå under en fremspringende fjeldknast med udoverhængende røsløng, det andet åbent mellem røsløngen, men det tredje igjen indtil en bergknast og var omgivet af glisen røsløng. I ingen af rederne fandtes andre byggematerialier end strå og til underlag mos.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: Hørtes synge fra 5 marts.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Ankom 26 april, men var endnu i de første dage af mai meget fåtalig og er først efter 6te bleven alm. I et 31 mai ved Dale store i On sø taget rede med 5 smukke snirklede æg var det første lagt 23 mai.

Snøspurv *Plectrophanes nivalis*: Obs. fra 14 februar fåtalig indtil midten af marts.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Enkelte individer er som sædvanlig obs. overvintrende.

Begyndte fåtallig at ankomme 19 marts (V.vind). 26de er et større træk ankommet under stille, smukt, men koldt veir, men den største mængde kom i dagene 30 marts til 1 april under svagt N.veir. Endnu 6 april foregik der et betydeligt træk. Et kuld på 4 blågrønne næsten uplettede æg taget i Rødskoven i On sø 19 mai. Første æg lagt 11 mai. Om høsten var den endnu daglig obs indtil 24 oktober. Også 29 okt. så jeg endnu et

ensligt individ.

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*: 6 april er enkelte bergfinker observeret på træk, men er forøvrigt ikke bemærket på vårtrækket. Om høsten er den iagttaget indtil henimod udgangen af oktober.

Grønnfink *Linota chloris*: Var ganske alm. vinteren 1898-1899. Om høsten var den almindelig endnu 22 oktober.

Tornirisk *Linota cannabina*: 3 tornirisker, iagttaget 28 februar, har sandsynligvis været over vintrene. Trækket begyndte 14 marts (3 individer obs. V.vind), 16te såes flere småflokke (S.vind).

Men da der derefter blev surt nordlig veir fortsatte ikke trækket på længe og først 4 april kom den talrig. Reder: 7 mai fandt jeg ved Ulveng i Borge et næsten fuldført rede, der dog ikke siden blev undersøgt, som havde den sjeldne beliggenhed i en vild stikkelsbårbusk. 22 mai tog jeg på Hvaler et kuld på 6 æg, hvoraf det første var lagt 6 mai. Redet lå, som alm. her er tilfældet i en ener. I begyndelsen af oktober var den endnu alm. og er bemærket endnu 22 oktober.

Bergirisk *Linota flavirostris*: En stor flok er 17 april observeret ved Torp i Onsø, men er forøvrigt ikke bemærket.

Gråsisik *Acanthis linaria*: Var ganske alm. vinteren 1898-1899, indtil der ved midten af februar indtraf lindveir, hvorefter den siden ikke var at se. Noget træk blev ikke bemærket.

Grønnsisik *Acanthis spinus*: Har dette år næsten ikke været at se. Jeg traf en liden flok 22 oktober.

Dompap *Pyrrhula europæa*: Var meget alm. vinteren 1898-1899 og søgte efter at vinteren slog rigtig i med kulde og sne flittig til julenegene. Uden tvivl forblev flere i trakten og rugede. Jeg traf således 23 april et par ved Øienkilen i Onsø og 7 mai et par ved Dal i Borge, men kunde ingen af gangene komme til noget resultat med hensyn til redet, og manglede senere anledning til i rette tid at gjentage forsøget.

Stær *Sturnus vulgaris*: Et par overvintrende stær har i januar og februar måned, havt tilhold på Gråsvik. Ankom fåtallig 5 marts under koldt nordlig veir (+ 13° C). Med S.V.vind 11 marts kom den talrig. 30 marts og 2 april talrigt træk under N. og N.V.vind. 6 reder ved Onsø præstegård, alle i hule aspetræer, undersøgte 20 mai, indeholdt alle 5 æg. I to kuld, som blev taget var det første æg lagt 7 og 10 mai. I et af kuldene var et æg ubefrugtet. Afreisen ikke iagttaget.

Skjære *Pica europæa*: I et 14 mai ved Elveslet i Onsø undersøgt rede, der indeholdt 4 æg, var det første lagt 11 mai.

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*: 17 september er et individ af den slanknåbbede form skudt ved Åle i Onsø. Hverken ved nevnte anledning eller senere vides flere iagttaget.

Kaie *Corvus monedula*: Overvintrende: 29 januar iagttog jeg ved Hurre ikke langt fra Gråsvik en kaje, som trak nordover. En 1/2 time senere blev et individ seet 1/2 mil nordenfor ved Lund i Onsø, hvor den imidlertid havde slået ned. Utvivlsomt et og samme individ, det har havt tilhold et eller andet sted ude ved kysten, men som lokket af nævnte dags smukke veir havde taget en rekognoseringsstur ind i landet, hvor imidlertid bare fandtes snedåkte marker. Det har muligens også været det samme individ som 12 december blev obs. ved Borge i Onsø. Trækket begyndte 8 marts (N.Ø. med sne), men var livligst sidet i måneden og de første dage af april, men vedvarede også gennem hele denne måned (En flok på 12-14 indiv. 27 ap). Høstrækket begyndte 6 oktober (N). Størst var trækket mellem 15 og 22 oktober, da flere flokke af betydelig størrelse er iagttaget, men syntes allerede afsluttet 24 oktob.

Kråke *Corvus cornix*: Reder: 4 mai. Øienkilen, Onsø 5 æg, hvoraf et ubefr., de øvrige 9 à 10 dage rugede, alle omtr. lige meget, dog var ungen i det lyseste mindst, og dette således antagelig sidst lagt. 4 mai. Fjeldskilen, Onsø 5 æg, meget varierende, lysfarvede. No.1 = småprikket og mørkest, 4-5 d. ruget. No.2 = storpletet, normalt tegnet, 3-4 d. ruget. No. 3-5 = svagt tegnet med få pletter streger og fine prikker - friske. Dagen efter at disse var taget blev yderligere i samme rede lagt et 6te æg, der af farve lignede de sidste, men af form var kortere og rundere end de øvrige.

22 mai. Hvaler 4 æg = 3-4 dage ruget. Redet, der fandtes på en holme hvor træerne var få og små, lå i en liden furu, der neppe var stærk nok til at bære tyngden af det store rede, og det lå derfor også ganske på skakke (når toppen ivel 2 m høide). Det var indvendig meget tykt belagt med saueuld.

Kornkråke *Corvus frugilegus*: 22 februar er et individ af kornkråken skudt ved Krosnäs i Onsø, hvor 2 stkr. havde holdt sig et par dage. På vår trækket iagttog jeg 12 marts 2 kornkråker sammen med et par almindelige kråker på et jorde ved Åle i Onsø. Men endnu 7 mai traf jeg også på Øren udenfor Fredriksstad et individ ligeledes i selskab med andre kråker.

Sidensvans *Ampelis garrulus*: Også i januar og februar vedblev sidensvandsen at holde sig her uagtet dens yndlingskost rognebær slet ikke fandtes. De syntes i stedet hovedsagelig at holde sig til enebær, hvorpå ingen mangel var, og hvoraf de kunde være aldeles fuldproppede. Om høsten var den ikke at se og vides ikke bemærket før langt ud i december, da en og anden blev bragt til byen sammen med anden kramsfugl.

Sanglerke=lerke *Alauda arvensis*: Overvintrende individer. 17 januar er en lærke iagttaget i Fredriksstad midt inde i byen og 19 januar er et individ iagttaget ved Lund i Onsø. 11 februar under mildt S.O. veir begyndte et livligt træk, der fortsatte daglig i over en uge. 19de traf jeg fuldt af lærker udenfor Gråsvik, og der var en højestemt vârjubel over de bare marker. Men ved kort derefter indtrâdende koldere veir, der endelig ogsâ 6 marts og fâlgende dage bragte endel sne, forsvandt de ganske og vendte først tilbage 11 marts, da der igjen blev mildveir og den faldne sne hurtig svandt bort. I et ved Åle i Onsø 2 juni taget rede med 4 âg, hvoraf det sidst lagte var ualmindelig lyst, var det første âg lagt 30 mai.

Skjôndt temmelig ubemærket var allerede 25 septbr. adskillige trukket bort. Fra 29de er trâkket foregået raskt, og skjôndt meget få synes at have opholdt sig her i oktober, er dog stadig trâkkende individer observeret helt til 23 oktober.

Trelerke *Alauda arborea*: Ankom 13 marts og var allerede 16de alm. I den første tid synger trâlerken den meste tid af dagen. Den var om høsten alm. til midten af oktober - 15de er således en flok på 6 individer obs. - og er senest obs. 17de.

Tretâspett *Picus tridactylus*: I oktober måned er flere individer af den tretâede hakkespet skudt i omegnen af Gråsvik. Anm. for okt.: 9 okt. Syver Gjerlaug skjôd igår ude ved Torgauten 2 tretâede hakkespetter. 14. oktob. så jeg en tretâet spette blandt de torvfôrte kramsfugle. 22 okt. skjôd en gut fra Gråsvik tretâet spette i Ålebergene.

Vendebals *Iynx torquilla*: Ankom 29 april og var strax efter ganske alm.

Gjôk *Cuculus canorus*: Ankom 7 mai og var 10de meget almindelig.

Târnsailer *Cypselus apus*: Ankom 16 mai og var 19de alm.

16 august foregik af reisen, efter at ungerne havde forladt redernes nogle dage forud, nemlig omkring 12te. Et par på Gråsvik var dog noget forsinket, idet ungerne, der syntes at have vâret tre, først forlod redet 20de. Hele denne dag såes de svâve over Gråsvik sammen med forâldrene, men om aftenen blev en af ungerne, der endnu ikke syntes ganske udvoxet, fundet udmattet på gaden. Jeg lod den hvile ud hos mig, indtil den den fâlgende dag ved middagstid havde krâfter nok, men da tog den ogsâ resolut hâiden fat, så høit, at den tilslut forsvandt for mit blik. Dens pårørende var imidlertid da allerede forsvundne.

Nattravn *Caprimulgus europæus*: 17 juli holdt natteravnen endnu fuld aftenmusik, skjôndt de da vistnok havde unger. (Se anm. for 17 juli): *Jeg var igår og idag ude i Tvetemyren for at se efter natteravnen om aftenen. Den holder endnu på med sin snurrende aftenmusik. Jeg kom ud for et par den første aften, der utvivlsomt havde rede i nærheden, at dømme efter deres ângstelige flugt omkring mig, men jeg var hverken da eller den fâlgende aften istand til at finde redet.*

Kattugle *Strix aluco*: Af 4 âg tagne i en lade på Borge i Onsø 17 april, men som havde vâret forladt siden 14de, var det første âg lagt 27 marts, de øvrige med 1 à 2 dages mellemrum. Et, antagelig det sidste var ubefrugtet. Se nærmere anm. for 17 april. *Jeg tog idag på Borge i Onsø et rede med 4 âg som var fundet i laden sammesteds 14de. Redet lå lige indenfor en glugge oppe ved røstet i holmen, der fyldte laden helt til taget. Leiligheden havde således meget tilfâlles med hulningen i et trâ. Men da endel af holmen den nævnte dag blev borttaget, blev redet blottet og fuglen forlod sine âg. Åggenes rugningsgrad var fâlgende: No.1 = Ungen betydelig dunklâdt = 3/4 ruget. No.2 = Ungen mindre dunklâdt = 14 dage rug. No.3 = Ungen ikke dunklâdt = 13 eller 12 dage rug. No.4 = ubefrugtet.*

Târnfalk *Falco tinnunculus*: Ankom 4 april, hvorefter den strax var alm.

Vepsevâk *Pernis apivorus*: I et kuld på 2 âg taget i Rôdsskoven i Onsø 12 juni var det første âg lagt 2 juni, det andet først 6te. Redet, der var mange år gammelt og yderst faldefârdig, lå i en gran. Det blev jevnlig pyntet med friske birkelôvkviste ogsâ under rugningen. Anm. for juni: 3 juni. Ved et gammelt rede i Rôdsskoven, der i de to sidste år har vâret besøgt af vepsehôk, uden at det nogen gang er kommet til âglagning, skjôndt redet flere gange er bleven pyntet med friske lôvkviste, har den ogsâ iår vist sin nærvârelse på samme vis, og igår fandtes af Herman Dyret et âg lagt i redet. Om der de foregående år forôvrigt har vâret noget par tilstede, tør vâre tvivlsomt, da ialfald ingen gang mere end en fugl er bliven iagttaget ved redet, og det kan således tånkes, at det blot har vâret en enslig han, som har stelt redet istand i påvente af at finde sig en brud. 12 juni tog jeg det foran omhandlede rede, der nu indeholdt 2 âg, hvoraf det først lagte viste sig at vâre 11 dage ruget, medens no 2 neppe var over 6 dage ruget. Redet lå i en gran og var nu så faldefârdigt, at det var nær ved at falde ned. Det indeholdt ogsâ nu friske birkelôvkviste.

Ringdue *Columba palumbus*: Obs. på vârrâkket 3 april.

Skogdue *Columba oenas*: Obs. på vârrâkket 30 marts. 3 april almindelig.

Orrfugl *Tetrao tetrix*: I et ved Langgård i Onsø fundet rede med 9 friske âg, der derefter blev forladt, var det første âg lagt 1 mai. Redet lå under en ganske liden furubusk vel gjemt og beskyttet.

Storfugl *Tetrao urogallus*: Reder: I et ved Mellegård i Onsø 16 mai fundet rede med 7 âg, der blev klâkket 31 mai var det første âg lagt 3 mai (regnet efter 23 døgns rugning) Sammenlign notisen for 1888 hvor

rugningen er fundet at tage 26 dage. Ved Gretland i Tune blev 19 mai fundet et rede med 9 friske æg, hvoraf 5 blev taget og 4 af disse den følgende dag (20de) lagt under en høne på Gråsvik. Under rugningen blev imidlertid de 3 itutrampet af hønen og kun et lykkelig klækket efter 23 døgn rugning. Men ungen døde et par dage senere. Det første æg i dette tilfælde lagt 11 mai.

Rapphøne *Perdix cinerea*: Har havt et godt år at dømmen efter de mange, som hver torvdrag i oktbr. og novbr. førtes til Fredriksstad torv. Også i omegnen af Gråsvik blev flere skudt.

Vaktel *Coturnix communis*: 31 mai om aftenen hørte jeg en vaktel ved Åle i Onsø, men den blev ikke senere iagttaget sammesteds.

Sandlo *Charadrius hiaticula*: I et rede taget på en holme ved Vesterøen, Hvaler, 22 mai var det første æg lagt 11 mai. 4 juni fandt jeg på Agerøen, Hvaler 2 fuldlagte, utvivlsomt samme par tilhørende reder. Det lå i knapt 2 1/2 meters afstand fra hinanden og indeholdt det ene 4 forladte og rådne æg, det andet 4 stærkt rugede æg. Se nærmere anm. for 4 juni. 4 juni. På Agerøen fandt jeg et rede med 4 æg, den bar udseende af at være forladt, hvilket også viste sig ved udblåsningen af æggene, idet de nemlig var begyndt at rådne. Det lå på stenet græsmark mellem strandklipperne og bestod af jevnstore småstene, der var lagt i en ubetydelig fordybning mellem to større stene (af en knytnåves størrelse). Knapt 2 1/2 meter fra dette rede lå et andet med 4 stærkt rugede æg, som jeg ikke tog. Redets beliggenhed og beskaffenhed var nøiagtig som det første, kun lå det mellem 3 istedenfor 2 stene. Dette i forbindelse med æggens påfaldende lighed med de førstnævnte synes at tyde på at begge kuld tilhørte det samme par, den af en eller anden grund havde forladt det første. Der var nu heller ikke mere end et par fugle at se ved stedet. Et andet sted på Agerøen fandtes et gjenliggende æg i et allerede klækket rede, idet de tilstedeværende fugle tydelig lagde for dagen, at de havde unger. Endvidere fandt jeg også et rede med et friskt, vistnok nylagt æg.

Samme dag fandt jeg også sammesteds to andre reder, hvert med et æg, det ene friskt og vistnok, nylagt, det andet røtæg efter et nys klækket kuld, der befandt sig i nærheden. Om høsten er den truffet og skudt i Onsøskjærene endnu 17 septbr.

Dverglo ("den lille strandryle") *Charadrius minor*: Reder: 4 juni. Asmaløen, Hvaler 4 æg = 1 døgn ruget. 4 juni. Agerøen, Hvaler 4 æg = 4 dage ruget. 11 juni. Fladeskjær, Onsø 4 æg = 11 dage ruget. 29 juni. Onsøholmene 4 æg = 6 dage ruget. 22 juli. Fladeskjær, Onsø 4 æg = klækkeferdige (omlagt kuld). Det første æg i samtlige reder var lagt henholdsvis 1 juni, 29 og 29 mai, 21 juni og 6 juli. I det 22 juli undersøgte kuld, hvis første æg efter beregning måtte være lagt 6 juli, er altså dette først fremkommet 25 dage efter at det første kuld 11 juni blev borttaget. Sammenlign notisen for 22 juli. På Fladeskjær i Onsøholmene, hvor jeg 11 juni tog et kuld på 4 æg, fandt jeg idag det samme pars nye rede, der denne gang var lagt i en blåskjældyng i knapt 50 skridts afstand fra det forrige rede. Det indeholdt også denne gang 4 æg, der netop var færdige til klækning, idet der var huller på alle æggene, og ungerne kunde høres pibe indenfor. Også det 29 juni fundne kuld har sandsynligvis været omlagt.

Rederne ligge ofte temmelig langt fra stranden, hvilket især var tilfældet med de to 4 juni tagne reder. Materialerne var meget forskellige og rettede sig i alle tilfælde efter stedet, hvor redet lå og det der forhåndenværende stof. I et tilfælde af små stykker af gråhvide sneglehuse, hvoraf jordbunden, hvorpå redet lå, væsentlig bestod, i et andet, som lå på en snau fjeldskrånning, af jevnstore småstene af en liden kaffebønnes størrelse dannende en dyng af 115 mm diam., et tredje bestod af småstykker af stenlav plukket af den fjeldskrånning redet lå på, og endelig et 4de af småstykker af forvitrede blåskjæl, idet det lå midt oppe i en stor blåskjældyng.

Boltit *Charadrius morinellus*: Rimeligvis på grund af den usædvanlig sene vår, særlig nordenfor har boltiten i år under vårtrækket en kort tid været truffet her i egnen. Således er 16 mai 6 individer, hvoraf de 5 blev skudt, påtruffet i nærheden af Ellinggårdskilen i Onsø, ligesom jeg selv 22 mai traf 4 stkr., hvoraf jeg skjød de to - begge hun - på en holme på nordsiden af Hvaløerne. (Sammenlign notisen for mai) 20 mai. På torvet i Fr.stad traf jeg idag en mand fra Hauge i Onsø - i nærheden af Ellinggårdskilen -, der medbragte 5 boltiter, som han havde skudt 16de af et selskab på 6 individer. Han havde ikke set dem mere end den nævnte dag, da han skjød dem. Denne fugl var hann imidlertid ikke ganske fremmed, og han meddelte at den af og til pleier at vise sig på disse store jorder, dog ikke hvert år - og er således ikke nu bemærket på nogle år. Et år skjød han 7 stkr. på en dag. De er altid meget lette at komme på skud. Han ser dem aldrig før efter at den, "almindelige agerhøne" er forsvundet. 22 mai traf jeg på en af de lave, flade holmer på nordsiden af Vesterøen (Hvaler) 4 boltiter, hvoraf jeg skjød 2 stkr. i et skud, begge "hunn".

28 mai. Intet under at disse fugle opholde sig her, sådan som vinteren endnu hænger i nordenfor. Endnu 25 mai går man på ski udenfor Stenkjær, og sneen ligger 2 alen dyb i skoven.

Heilo *Charadrius pluvialis*: Endnu 23 mai er en heilo skudt ved Lund i Onsø. På høstrækket er den observeret fra begyndelsen af august indtil 8 oktobr. (2 individer skudt og flere set ved Lund i Onsø).

Vipe *Vanellus cristatus*: Ankomsten ikke iagttaget. En flok på 8 individer obs. 12 marts.

Almindelig til midten af april, da de trak sig tilbage til rugepladsene.

Tjeld *Haematopus ostreologus*: Reder: 11 mai. Hvaløerne 3 friske äg.

4 juni. Agerøen 3 friske äg, hvoraf det ene et dvärgäg af størrelse som et makrelterneäg med blomme af en ärts størrelse. Om sidstnämnte rede se notisen for 4 juni: 4 juni fandt jeg på Agerøen et rede med 3 friske äg, hvoraf det ene kun var stort som et makrelterneäg, og hvis blomme kun var af en ärts størrelse. Redet, der lå på delvis gräsbevoxet skjälbund, bestod af halvforvitrede blåskjäl, der var lagt i en fordybning mellem to stener. Første äg i disse reder lagt 9 mai og 2 juni. Det sidste sandsynligvis et omlagt kuld.

Rugde *Scolopax rusticula*: Ankom 16 marts (S.vind, dagen forud stärk V.vind.)

Strax talrig. I midten af april var den i nogle dager meget talrig, og usädvanlig mange blev 15de fört til Fredriksstad torv, ligesom den vedblev at väre ganske talrig indtil ud i mai.

Den er nu ogsä her näet op i en pris af 2 kr., og eftersträbes derfor stärkere end nogensinde. Om hösten synes den at have forekommet alm. indtil 22 oktober.

Enkeltbekkasin *Gallinago media*: Ankom 13 april.

Myrsnipe *Tringa alpina*: Det er ikke usandsynligt at enkelte individer iär har ruget i omegnen af Fredriksstad, f. ex. på Hvaløerne, hvor jeg 4 juni traf den sävel på Asmaløen som på Agerøen, på hvilket sidste sted jeg länge hörte dens spil fra en myr.

Dvergsnipe *Tringa minuta*: Er 18 september truffet talrig i Onsøholmene.

Storspove *Numenius arquatus*: 2 september sä jeg et nyskudt individ på torvet i Fredriksstad.

Småspove *Numenius phaeopus*: De individer, som tilbringe sommeren her, holde sig hovedsagelig til skjärgården, men under sine streiftog träffes de ogsä af og til inde i landet nok sä langt fra søen. Säledes blev 23 mai ved Lund i Onsø påtruffet en liden flok på 7 individer, hvoraf et blev skudt. 4 juni traf jeg flere ved Hvaløerne.

Strandsnipe *Actitis hypoleucos*: Ankomsten ikke konstateret. Den var dog alm. fra 10 mai. Om hösten obs. endnu 1 septbr.

Gluttsnipe *Totanus glottis*: Ankom 14 mai. Om hösten obs. fra 5 august.

Trane *Grus cinereus*: Obs. på träk nordover 20 april (N.V.vind). På Øren udenfor Fr.stad sä jeg 7 mai talrige spor efter vistnok flere traner, som havde havt tilhold der. Dog var ikke sporene ganske friske.

Stork *Ciconia alba*: 27 mai blev en i Skjeberg skudt store falbudt i Fredriksstad.

Gråhegre *Ardea cinerea*: 5 april er en heire obs. i Ålekilen ved Gräsvik, hvor den fremdeles er seet 10de. 14 april er 2 individer observeret ved Elveslet i Onsø. 7 mai er ogsä et individ obs. på Øren ved Fr.stad.

Åkerrikse *Ortygometra crex*: Ankom 13 mai og synes strax at have väret alm.

Myrrikse *Phalaridium porzana*: Ankom 30 april til Ålekilen ved Gräsvik.

Sothøne *Fulica atra*: Et individ skudt 30 august i Skårekilen i Onsø.

Sangsvane *Cygnus musicus*: 21 december er 3 sangsvaner, hvoraf den ene blev skudt, påtruffet ved Møkkelassene, nogle skjär i nord for Løberen, Hvaler.

Grågås *Anser cinereus*: Först 3 april tog träkket sin begyndelse (2 individer obs., smukt, stille veir).

Veiret havde ogsä tidligere väret höist ugunstigt, fremherskende nordlige vinde surt og kold i sidste halvdel af marts. Men efter disse vides igjen intet träk at väre iagttaget för 13de (N.O. med lidt sne i flere dage forud) og da der ogsä fra den tid for det meste blev gunstig veir, fortsatte ogsä nu träkket uafbrudt, idet omtrent daglig flokke er obs. Träkket vedvarede ogsä usädvanlig länge, og er de sidste (en flok af betydelig størrelse) iagttaget 14 mai. Som sädvanlig trak flokkene over egnen tidlig på formiddagen (omtr. 6-7 tiden og tildels tidligere) og kun få flokke er iagttaget sä sent som efter middagstide. Säledes er en flok obs. ved Färder ved 4 tiden om efterm. 28 april. Höstträkket er iagttaget mellem 3 og 13 oktober under V. og N.vind, og er säledes heller ikke iär det sädvanlige träk i slutten af september seet noget til, ligesom ogsä träkket i det hele var lidet. De iagttagne flokke kom om efterm. fra 4 tiden til mørkningen. En flok träk 3 oktobr. over Gräsvik i middagstiden. Et skudt individ, som jeg ikke havde anledning til at undersøge, blev solgt på Fr.stad torv 7 oktober.

Gravand *Tadorna vulpanser*: Fagergäsen er sørgelig aftaget i de senere år og vil snart blive en raritet for denne egn.

Stokkand *Anas boschas*: I et 22 mai på Hvaler fundet rede med 10 äg var det første lagt 22 april.

Rededunen veiede i rensat tilstand kun gr. 2.545, men var for en del ødelagt af väde. Om redets beliggenhed se notisen for 22 mai: 22 mai fandt jeg på en holme på nordsiden af Hvaler et stokandrede med 10 vel 3/4 rugede äg. Redet lå i en blød myr midt oppe på holmen mellem høi røslyng og var meget vel skjult. Dunen veiede i rensat tilstand kun gr. 2.545 men var for en del ødelagt af väde.

Brunnakke *Anas penelope*: Et nyskudt individ sä jeg på Fr.stad torv 28 oktober.

Svartand *Oidemia nigra*: 12 mai iagttog jeg et livligt träk af svartänder i mørkningen om aftenen.

Vinden østlig. 4 juni traf jeg endnu endel svartänder udenfor Agerøen (Hvaler).

Om hösten blev ganske ubetydelig af denne art bragt til byens torv. Dog sä jeg 28 oktober adskillige der.

Ærfugl *Somateria mollissima*: I et på Hvaler 11 mai fundet kuld på 6 æg var det første lagt 6 mai.

Siland *Mergus serrator*: I et 4 juni på Agerøen, Hvaler, taget kuld på 11 æg, hvoraf det ene var ubefrugtet, var det første æg lagt 20 mai. Den rensede rededun veiede gr. 3.495.

Havsule *Dysporus bassanus* (*Sula bassana*): 21 april er 3 havsuler endnu iagttaget sønderfor Hvaler.

Polarmåke *Larus glaucus*: Et individ af denne art iagttaget i nærheden af Misingen 17 oktober.

Krykkje *Larus tridactylus*: Krykjen var om høsten ikke meget talrig. Et og andet individ såes blandt de torvførte alker. Det tidligste individ 4 november.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Ankom 11 mai og var strax ganske almindelig.

I flere reder på Fladeskjær, Onspø var det første æg lagt 4 juni. I et sammensteds 11 juni taget kuld på 3 æg, hvoraf det ene var temmelig lidet var dette lagt sidst. Endnu 22 juli så jeg sammesteds et (omlagt) kuld på 2 stærkt rugede, men dog ikke klækkefærdige æg, hvilke tidligst kunde være lagt en uges tid ud i juli.

Gråstrupedykker *Colymbus rubicollis*: Et exemplar af den rødstrubede lappelom blev 28 oktober solgt på torvet i Fredriksstad sammen med endel alker. Hvor den var skudt kunde ikke tilveiebringes oplysninger om, men sandsynligvis var den fældet på søen under jagt efter alker.

Smålom *Eudytes septentrionalis*: 4 juni traf jeg smålommen hyppig omkring Hvaler.

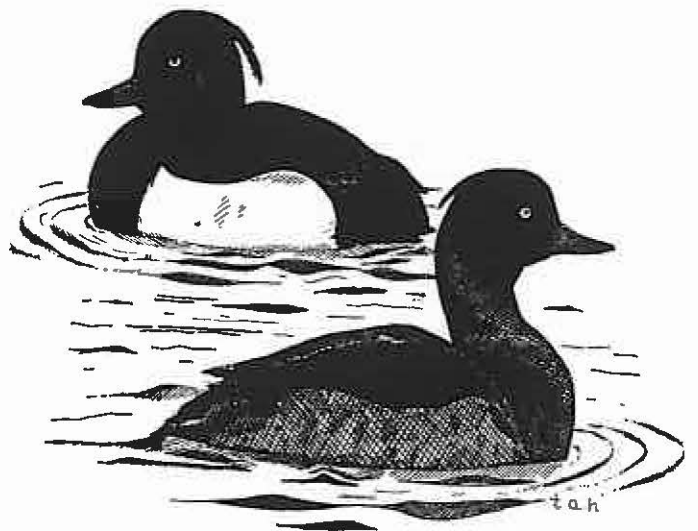
Lomvi *Uria troile*: Endnu i sidste halvdel af april forekom spidsalken meget talrig udenfor Fredriksstad såvel indgjennem som udgjennem Christianiafjorden, (Fredriksstadleret, Hvaler, Färder). Et 25 april skudt individ var endnu i vinterdragt. 29 septbr. viste de første alker sig ved Färder og 6 oktbr. vides de første truffet under land længere inde i fjorden, men først ud i november indtraf den i nogen mængde.

Alkekonge *Mergulus alle*: Efter det langvarige stormende veir i slutten af oktober og begyndelsen af november kom der en usædvanlig mængde alkekonger under land, hvorefter de i hele november og december er truffet indgjennem hele Christianiafjorden, og var her udenfor Fredriksstad efter alkejægernes udsagn endog talrigere end alkerne. De tidligste er bemærket i de første dage af november. I almindelighed var de kun at se enkelt eller parvis, men er også tildels seet i flokker på 7 - 10 individer, ligesom de også kun undtagelsesvis var at træffe indenfor holmerne. De var meget spage og lod sig ofte slå ihjel.

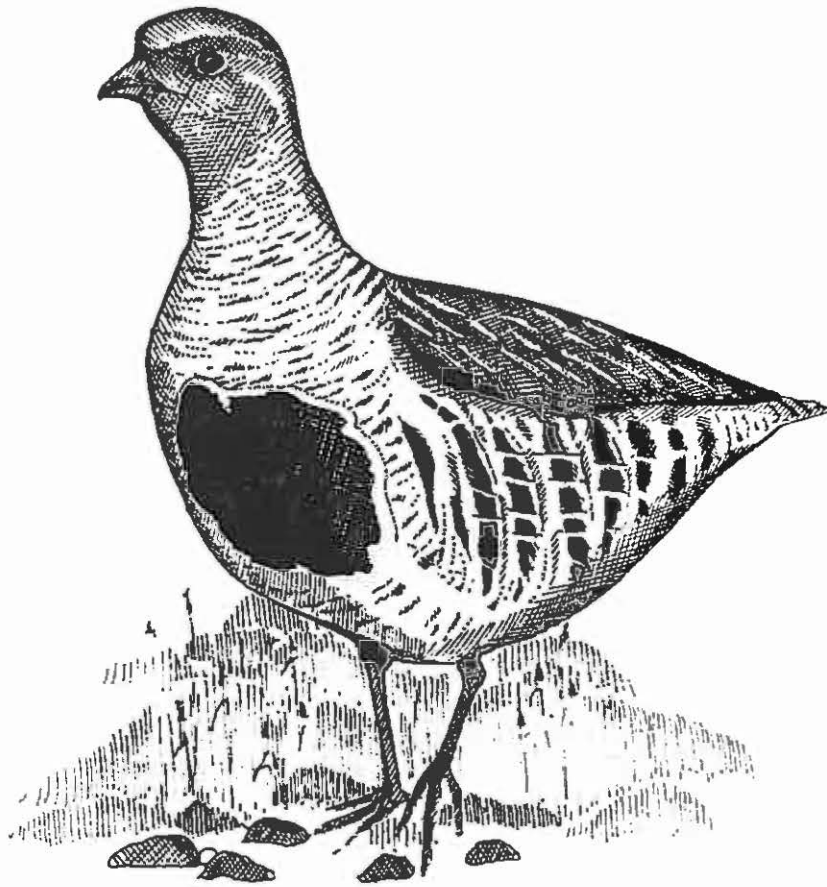
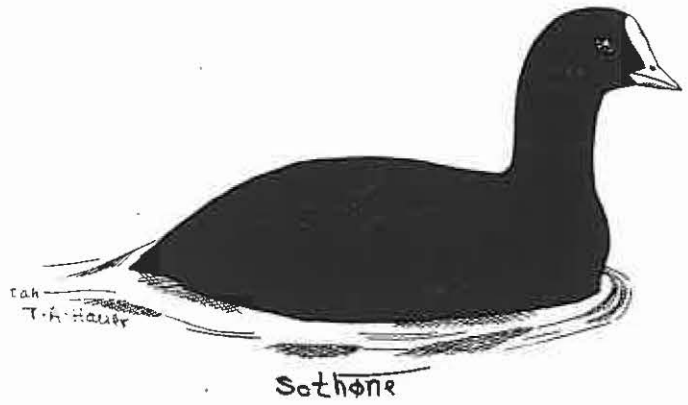
Alke *Alca torda*: De tidligste butalker er truffet 9 oktober. Den var idet hele meget mindre talrig end spidsalken, og det ulige største antal af dem, der blev ført til torvs, var unge individer.

TRÅKFUGLENS ANKOMST 1899

1.	<i>Alauda arvensis</i>		11 febr.
2.	<i>Plectrophanes nivalis</i>	obs.	14 "
3.	<i>Sturnus vulgaris</i>		5 marts.
4.	<i>Corvus monedula</i>		8 "
5.	<i>Corvus frugilegus</i>		12 "
6.	<i>Alauda arborea</i>		13 "
7.	<i>Linota cannabina</i>		14 "
8.	<i>Turdus merula</i>		16 "
9.	<i>Scolopax rusticula</i>		16 "
10.	<i>Fringilla coelebs</i>		19 "
11.	<i>Luscinia rubecula</i>		26 "
12.	<i>Columba oenas</i>	obs.	30 "
13.	<i>Motacilla alba</i>		30 "
14.	<i>Turdus iliacus</i>	obs.	2 april
15.	<i>Anser cinereus</i>		3 "
16.	<i>Columba palumbus</i>	obs.	3 "
17.	<i>Turdus viscivorus</i>		3 "
18.	<i>Falco tinnunculus</i>		4 "
19.	<i>Ardea cinerea</i>		5 "
20.	<i>Fringilla montifringilla</i>	obs.	6 "
21.	<i>Turdus musicus</i>		8 "
22.	<i>Accentor modularis</i>		8 "
23.	<i>Gallinago media</i>		13 "
24.	<i>Saxicola oenanthe</i>		13 "
25.	<i>Anthus pratensis</i>		15 "
26.	<i>Turdus torquatus</i>	obs.	19 "
27.	<i>Grus cinerea</i>	obs.	20 "
28.	<i>Phylloscopus abietina</i>		23 "
29.	<i>Emberiza hortulana</i>		26 "

30.	<i>Iynx torquilla</i>		29 april
31.	<i>Phalaridim porzana</i>		30 "
32.	<i>Luscinia phoenicurus</i>		1 mai
33.	<i>Phylloerseustes trochilus</i>		1 "
34.	<i>Muscicapa atricapilla</i>		1 "
35.	<i>Hirundo rustica</i>		4 "
36.	<i>Anthus arboreus</i>		6 "
37.	<i>Saxicola rubetra</i>		7 "
38.	<i>Cuculus canorus</i>		7 "
39.	<i>Hirundo urbica</i>		7 "
40.	<i>Sterna fluviatilis</i>		11 "
41.	<i>Sylvia cinerea</i>		11 "
42.	<i>Ortygometra crex</i>		13 "
43.	<i>Sylvia curruca</i>		14 "
44.	<i>Totanus glottis</i>		14 "
45.	<i>Motacilla flava</i>		15 "
46.	<i>Lanius collurio</i>		15 "
47.	<i>Muscicapa grisola</i>		15 "
48.	<i>Cypselus apus</i>		16 "
49.	<i>Sylvia hortensis</i>		25 "
50.	<i>Coturnix communis</i>	obs.	31 "

Rapphøne

1900

Vinteren 99-1900 blev nok så dryg, temmelig meget sne med jævnt slædeføre til ind i april, men dog ingen gang nogen særlig stærk kulde. Den koldeste periode var de første 2/3 dele af februar med laveste morgen temperatur - 18°C. et par, tre ganger. Dog viste minimums termometeret nat til 9 februar -23,5°C. Men næsten uden undtagelse holdt temperaturen sig under frysepunktet helt til 4 april. Derefter begyndte vistnok sneen at tine, og det var slut med slædeføret 12 april, men det holdt sig fremdeles surt og koldt i lang tid, så våren blev usædvanlig sen. Endnu langt udigennem mai var temperaturen om nätterne under 0, og flere gange i den samme tid faldt der sne, ja endnu så sent som nat til 19 mai, og det hørte indtil 25 mai til dagens orden at ilde i ovnene. I midten af mai stod endnu bierken sort, over blånende, og kun i haverne havde bærbuskene små blade, medens frugttræerne stod der med sine svulmende blomsterknopper uden at vove at lukke dem op af frygt for nattekulden, som hidtil havde vedvaret. Fra 20 mai begyndte endelig træerne småt og forsigtig at udfolde sit løv, og kun morel- og kirsebærtræerne var endnu ved månedens udgang komne i blomst. Også juni var temmelig kjølig. Det blev imidlertid et godt år og særlig et godt frugtår. Også rogn og gran havde rig frugtsætning. Høsten var pen og holdt sig mild helt til udgangen af november, da vi fik den første sne og et lidet slædeføre der varede en halvanden uges tid, derefter atter mildveir og regn det meste af desember indtil der ved årskiftet igjen kom lidt kulde og sne.

Rødvingetrost *Turdus iliacus*: Et overvintrende individ så jeg 13 januar på torvet i Fredriksstad blandt anden samme dag tilført kramsfugl. Om høsten forekom de fleste trostearter meget talrig og ved blev at opholde sig her længe over den almindelig tid for afreisen. Således var rødvingen talrig repræsenteret blandt dem torvførte kramsfugl helt til 8 december, men vides dog ikke bemærket senere.

Duetrost *Turdus viscivorus*: Også af duetrosten er et par sene individer bragt til Fredriksstad torv, nemlig 8 og 15 december, begge fra Råde.

Gråtrost *Turdus pilaris*: Flokktrosten, der endnu var meget talrig ved udgangen af forrige år var også fremdeles lige talrig til midten af januar. Under vårtrækket opholdt den sig her i første halvdel af mai i overordentlig stor mængde, og sværme på 1000 individer og mere tildækkede de endnu upløiede marker, rimmeligvis opholdt her på grund af den ualmindelig sene vår, der nordenfor visselig var endnu senere. På høstrækket optrådte den atter i usædvanlig stor mængde, særlig i første halvdel af december, da et så stort antal blev fanget og bragt til byen, som jeg neppe tidligere har været vidne til. På en dag, 8 december, kom der visselig mindst 1000 individer af denne art til torvs.

Svartrost *Turdus merula*: Et rede, taget ved Dyret i Onsø 22 mai, indeholdt 4 æg, hvoraf det første var lagt 13de. Beskrivelse af redet se notisen under mai, 22 mai taget ved Dyret et rede med 4 henved 1/2 rugede æg. Redet lå i en ener omtrent 1 1/2 m fra marken på et med småbirk og ener bevoxet sted under et brat berg. Det meget omfangsrige rede mælte udvendig 170 - 200 mm og var indv. 100 mm i diameter og 57 mm dybt. Yderst bestod det mest af mos blandet med gran- og lyng-kviste samt strå og var indvendig mygt udført hovedsagelig med strå. Også sorttrosten holdt sig, lige som de andre trostarter, meget længe udover senhøsten, og var især, lige som foregående, talrig i første halvdel af december.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: Et ved Dyret i Onsø 1 juni taget rede, der lå i en hulning på siden af en mostue, indeholdt 7 æg, hvoraf det første var lagt 22 mai.

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Et ved Brække i Onsø 24 mai taget rede, der lå under en stenhelle i et brat berg, indeholdt 7 æg, hvoraf det første lagt 16 mai.

Buskskvett *Saxicola rubetra*: Et ved Dyret i Onsø 13 juni taget rede indeholdt 6 æg, hvoraf det første var lagt 4de. Et af æggene var ubefrugtet.

Fuglekonge *Regulus cristatus*: Reder: 27 mai. Dyret i Onsø 11 æg = 4-5 dage rugede.

14 juni. Dyret i Onsø 11 æg = friske. Første æg lagt henholdsvis 13 mai og 4 juni.

Rederne lå i en høide af 5-6 meter i store graner.

Munk *Sylvia atricapilla*: Af denne her sjeldne sanger traf jeg 24 mai flere individer, - idet mindste 2 han og 1 hun - ved Rød i Onsø, hvor de holdt til i en frugthave. Da den ikke pleier at have tilhold på dette sted, er det sandsynlig, at de, trods den fremskredne årstid, netop måtte være ankomne, hvorpå også den omstændighed tydede, at de ikke sang. De vare heller ikke senere at gjenfinde dersteds.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: Sent ophold: Endnu 27 august så jeg 2 grå fluesnappere ved Kolberg i Onsø.

Blåmeis *Parus caeruleus*: Allerede 2 februar hørte jeg en blåveis synge fra toppen af et træ i en frugthave på Gråsvik, trods 12°C. kulde. Blåmeisen er en flink liden fyr til at holde frugttræerne rene for bladlus, hvilket arbejde de besørger om vinteren, da den streifer om fra have til have. Se notisen for februar: - 2 febr. En blåmeise sad imorges i toppen af et træ i naboens have og sang trods 12°C. kulde. - 5 febr. Jeg har ofte seet blåmeiser med stor forkjærlighed søge sin føde på frugttræer, men idag lagde jeg mærke til

hvorledes en i min have systematisk gennemgik hver gren på et af äbletræerne, som ifjor i særlig grad havde været befængt med bladlus og det var tydelig, at det ikke kunde være noget andet end disses äg og muligens overvintrende generationer, som var gjenstand for denne eiendommelige afsøgning. Det er just netop spidsene på kvistene, som er besat med disse forträdilige insekter, og det var kun grenspidsene, som blåmeisen befattede sig med. Kvist efter kvist gik den rundt og ligesom afgnavede den fra spidsen nedover i en længde af 10-15 cm, snart begyndende med spidsen snart nedenfra og ud til spidsen.

Kjøttmeis *Parus major*: I et ved Dyret i Onsø 26 mai taget rede med 9 äg var det første lagt 13 mai.

Toppmeis *Parus cristatus*: Reder: 6 mai, Elveslet, Onsø 5 äg = henved 1/2 rugede.

6 mai. Rødskoven, Onsø 6 äg = 5 d. ruget. 20 mai. Rødskoven, Onsø 6 äg = 2 d. ruget. Første äg lagt 27 og 28 april samt 13 mai. Rederne var nyhakkede huller i gamle aspe- og birkestammer. I det ens tilfælde havde den vist været rede i den samme stamme også ifjor, men i år var der hakket nyt hul nedenfor.

Taksvale *Hirundo urbica*: Sene kuld: Endnu i de sidste dage før afreisen iagttages flere steder unger i rederne. (Kolberg 27 august i flere reder på Ålestranden 31 august i et rede) og medens afreisen almindelig var foregået 1 september, såes disse 4 sept., da udflytning, endnu at holde sig ved rugepladsen.

Linerle *Motacilla alba*: To gange i løbet af vinteren er en enslig linerle iagttaget på Gråsvik, nemlig nytårsaften og 2 marts. Rimeligvis har individet, hjemmehørende hersteds, havt sit ophold ude i holmerne og således blot aflagt korte visitter her.

Heipiplerke (engpiplerke) *Anthus pratensis*: På vårtrækket opholdt engpiplerken sig usædvanlig længe, rimeligvis som følge af den sene vår, og var den endnu 20 mai ganske alm.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Reder: 26 mai. Dyret i Onsø 5 äg = 1 dag ruget.

27 mai. Dyret i Onsø 6 äg = 6 dage ruget. 29 mai. Dyret i Onsø 5 äg = friske.

30 mai. Dyret i Onsø 5 äg = friske. 10 juni. Dale store, Onsø 5 äg = friske.

Første äg lagt henholdsvis 21, 17, 25 og 26 mai samt 6 juni. Beskrivelse af det sidste rede se notisen for juli: 8 juli. Fra Elveslet modtog jeg et ved Dale store 10 juni taget kuld på 5 friske äg. Det medfølgende rede var bygget af græsstrå og urtestilker, indvendig rigt belagt med sorte og hvide hestetagel. Indv. diameter 63 mm. dybde 50 mm.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Et ved Dyret 24 mai taget rede indeholdt 5 ualmindelig smukke blågrønne ved basis snirklede äg, der var friske. Første äg lagt 20 mai. Redet lå i en furu.

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*: Var i begyndelsen af januar ganske talrig og levede højt på de endnu mange steder rigt behængte rognebærtræer.

Grønnefink *Linota chloris*: Grønnefinken forekom også almindelig hersteds ved nytårsstider.

Konglebit *Pinicola enucleator*: Konglebiten forekom ganske talrig i december måned og blev bragt til byen sammen med anden kramsfugl fra forskellige strøg af byens omegn.

Stær *Sturnus vulgaris*: Stærens äglægning blev i år ualmindelig sen. I en aspelund ved Onsø præstegård, hvor der hækker mange par, undersøgte jeg 13 mai flere reder, men der var endnu ikke kommet äg i nogen af dem. 8 december så jeg en stær blandt den til Fredriksstad samme dag torvførte kramsfugl.

Skjære *Pica europæa*: Et rede ved Elveslet i Onsø indeholdt 14 april 2 äg. Et andet rede sammensteds, som jeg tog, indeholdt 6 mai 7 äg, hvoraf det sidste var lagt 3^{die}. Første äg lagt 13 og 27 april.

Nøttekråke *Nucifraga caryocatactes*: En større vandring har dette års høst været på färde. De første individer viste sig i midten af september. Präparant Hafslund modtog således det første exemplar 16 septbr. og det næste 21de, hvorefter den snart forekom i stor mængde og blev fanget i trostesnarene og bragt til byen i stort antal sammen med kramsfuglene. En uges tid ud i oktober var antallet betydelig mindet og dens forekomst efter denne måneds udgang var kun meget sporadisk. 10 november blev således et exemplar bragt til byens torv, og 10 december modtog Hafslund endnu et exemplar. Alle som jeg havde anledning til at se eller som Hafslund havde til udstopning tilhørte den langnåbbedeform.

Kråke *Corvus cornix*: Reder: 6 mai. Øienkilen, Onsø 5 äg No.1 = 6 d. ruget, no.5 = 3 a 4 dage ruget, lysest. 11 mai. Asmaløen Hvaler 4 äg no.1 + 2 = 7 d.r., no.3 = 6 dage ruget, no.4 = 5 dage ruget.

No.4 ubetydelig lysere end de øvrige. 11 mai. Fladeskjær, Onsø 5 äg no.1 = 1/2 rug., no.5 = 3 a 4 d. mindre ruget, lysest. 12 mai. Oxrød, Onsø 5 äg. no.1-3 = 8 d.r., no.4-5 = henholdsvis 1 dag mindre. no.5 meget lysere end de øvrige. Det første äg i disse reder lagt henholdsvis 29 april, 4,2 og 3 mai.

Af äggenes ulige rugningsgrad fremgår at rugningen har taget sin begyndelse efter at 2^{det} eller 3^{die} äg var lagt, ligeledes at det lyseste er det sidst lagte. Redematerialier. I det 6 mai undersøgte rede, der lå i en furu, viste materialierne i den undre del af redet sig at bestå af tørre aspekviste, hvis friske brud tydelig tilkjendegav at måtte være brudt af af fuglen selv. Ligeledes fandtes i den øvre del af redet flere friske aspekvister med opsvulmede racleknopper, som altså også måtte være afbrudt af fuglen selv. Alt hentet fra nærved stående mer eller mindre uddøde aspetræer, hvis rakler samtidig var fuldt udsprungne.

Kornkråke *Corvus frugilegus*: Kornkråken synes mere og mere regelmæssig at vise sig her under trækket. 11 april blevet individ skudt ved Slevik og 12 april så jeg nogle styr ved Åle i Onsø.

- Sidensvans *Ampelis garrulus*: Sidensvandsen forekom meget fåtallig vinteren 99-1900. I januar måned så jeg blot en gang et par individer blandt dem torvførte kramsfugl (13de). Om høsten optrådte den ganske talrig i november og december.
- Trelerke *Alauda arborea*: Reder: 29 april. Dyret Onsdag 4 æg = friske. Sidste æg lagt 28de. 11 mai. Dyret Onsdag 4 æg, hvoraf sidste lagt 10de. 11 juni. Dyret Onsdag 4 æg friske. Første æg altså lagt 25 april, 7 mai og 8 juni, det sidste vistnok af andet kuld.
- Tretåspett *Picus tridactylus*: 13 januar så jeg på torvet i Fredriksstad et individ af denne art sammen med endel samme dag didført kramsfugl.
- Vendehals *Ilynx torquilla*: Et individ observeret endnu 27 august.
- Gjæk *Cuculus canorus*: En ved Gretland i Tune 27 juli levende fanget omtrent voksen gjækunge blev fodret med store gråshopper, hvilke den var seet selv at tage, før den blev indfanget. (Anm. for juli) 28 juli forviste en søn af M. Mekalsen Kirkeby en på hans eiendom Gretland i Tune dagen forud fanget omtrent voksen, levende gjækunge. Før den blev indfanget havde vedkommende gut lagt mærke til, at den selv fangede store gråshopper, og hermed havde da også han siden opholdt den.
- Myrhauk *Circus cyaneus*: 27 november blev et hun individ af denne sjældne art skudt ved Viken i Onsdag. Exemplaret, der var i vinterdragt, og blev indsendt til universitetsmuseet havde if. professor Collett i ventrikkelen en hel grå trost med påsiddende hestetagelsnare.
- Vandrefalk *Falco peregrinus*: Et 26 april på søndre Søsterø taget rede indholdt 4 æg, hvoraf det første var lagt 22de. Se nærmere notisen for april: 28 april. En mand fra Hvaler bragte mig idag 4 vandrefalk æg tagne på Søndre Søster 26de. Äggene lå i et gammelt skårerede bygget af græs på et steilt og vanskelig tilgængeligt sted. No.1 = 4 dage ruget (mørkest, stærkest tegnet). No.2 = 3 dage ruget (lidt mindre stærkt tegnet). No.3 = 2 dage ruget (lysest, næsten uden pletter). No.4 = friskt (svagt tegnet med pletter).
- Jaktfalk *Falco gyrfalco*: Et ungt exemplar af jagtfalken skudt på Agerøen, Hvalerøerne, 13 november. Notisen for november. 14 november bragte Hans Borgersen Lund en ung jagtfalk, skudt igår på Agerøen, hvor det ifølge fældereren ikke var vanskeligt at se, at den havde huseret længe. Exemplaret har jeg ladet udstoppe.
- Dvergfalk *Falco aesalon*: 11 mai så jeg en dværgfalk på Agerøen.
- Spurvehauk *Astur nisus*: Et 22 juni i Ålebergene i Onsdag taget kuld indeholdt 4 æg, hvoraf det første lagt 12 juni. Det sandsynligvis sidste æg ubefrugtet. Beskrivelse af äggene under notisen for juni: 23 juni bragte en gut et kuld på 4 spurvehøkkæ, tagne i Ålebergene dagen forud. Redet i en gran. No.1 = 1/2 ruget. Pletter ved basis. No.2 + 3 = henholdsvis en dag mindre ruget. Pletterne hos begge samlet til en stor mørk flæk på spids enden. No. 4 = ubefr. Små blege pletter over det hele.
- Sandlo *Charadrius hiaticula*: I et på Agerøen, Hvaler, 11 mai fundet rede var det første æg lagt samme dag. Nogle timer senere befandt det rede tomt, rimeligvis plyndret af kråker.
- Tjeld *Haematopus ostralegus*: På Agerøen, Hvaler, fandt jeg 11 mai et rede med 2 æg, hvoraf det andet blev lagt mellem kl. 3 formid. og 12 middag. Første æg altså 10 mai.
- Vipe *Vanellus cristatus*: 11 mai fandt jeg på Agerøen, Hvaler, følgende reder, hvoraf de 3 første blev taget. No.1 - 4 æg = halvrugede. No.2 - 4 æg = 4 à 5 dage ruget. No.3 - 4 æg = friske. No.4 - 3 æg = friske. No.5 - 2 æg = friske. No.6 - 2 æg = friske. No.7 - 2 æg = friske. No.8 - 2 æg = friske. No.9 - 1 æg = friske. Desuden endnu to reder, der var plyndret af kråker, og hvoraf idet mindste det ene efter de i nærheden fundne ægs skaller, havde været fuldlagt. Det første æg i de 9 førstnævnte reder altså lagt 1,4,8,9,10,10,10,10, og 11 mai. Rederne lå alle på tør grund, men i nærheden af myrede steder elles damme og var af fugler tildannede fordybninger belagt med grove strå og urtestilke.
- Rugde *Scolopax rusticola*: Et overvintrende individ iagttaget 30 december ved Fjelle i Onsdag, hvor den havde tilholdt ved et opkom. Se notisen for decbr. 30 decbr. traf Arvesen ved Fjelle en rugde. Det havde indtil et par dage forud holdt sig meget mildt og kun et ubetydeligt snelag havde sidst i novbr. dækket marken for nogle dager. Nu var der netop et par dage forud igjen faldt lidt sne, knapt nok til føre, men var dog samtidig blevet nok så koldt. På det sted, den holdt sig, var der et opkom, så marken omkring ikke var frossen under sneen, og det kunde sees, hvorledes den her havde boret sig ned gennem sneen og i den bløde jordbund på talrige steder på det ganske lille areal.
- Myrsnipe *Tringa alpina*: Den foranderlige strandvibe, der ifjor vistnok rugede på Agerøen, Hvaler var ikke i år at gjenfinde der.
- Stork *Ciconia alba*: 23 juni blev i Skårekilen i Onsdag skudt en stork af et selskab på 3 individer, som netop havde indfundet sig der.
- Sothøne *Fulica atra*: 6 mai er to individer iagttaget i Ålekilen i Onsdag. 6 december er også et individ skudt ved villa Breidablik ved Hankøundet, hvor det blev påtruffet på land et godt stykke fra søen.
- Sangsvane *Cygnus musicus*: Et individ iagttaget 19 februar i Vestereelven udenfor Sture i Onsdag.

Kortnebbgås *Anser brachyrhynchus*: 13 oktober bragtes til Fredriksstad et exemplar af denne art, skudt nogle dage forud ved gården Hauge vest i Onsø. Se notisen under oktbr. 13 okt. På torvet i Fredriksstad så jeg idag et exemplar af denne art, der var kommet en fiskeopkøber i hænde. Den var skudt ved Hauge vest i Onsø først i ugen, men nærmere oplysninger kunde vedkommende ikke give. Næbbet var rosenrødt med sort rod og negl, 43mm lang med 21 lameller hvoraf 17 udvendig synlige. Benene røde, tarsen 65mm, mellomtåen, klo 81mm. Individet var meget magert og slet behandlet.

Grågås *Anser cinereus*: Sent træk. Endnu i midten af mai er et betydelig antal grågås obs. trække over Fredriksstadegnen. Således: 14 mai en flok på henved 20 individer ved middagstid i N.O.retning. 21 mai omkring 100 individer kl. 7 aften i N.O.retning. 23 mai 3 flokke: 20-30 individer kl. 11 form., 8 à 9 individer kl. 2 efterm. og 20-30 individer kl. 7 aften. Et tydeligt tegn på at våren er sen nordenfor.

Ærfugl *Somateria mollissima*: 11 mai fandt jeg på Agerøen, Hvaler, 2 endnu ikke fuldlagte reder, hvert indeholdende 4 æg. Det viste sig her som også ofte før iagttaget at dunen først kommer i redet efterat æggene er lagt. Det ene rede indeholdt således endnu aldeles ingen dun, medens der i det andet dog var begyndt at komme lidt. Det første æg i begge reder lagt 8 mai.

Havsule *Dysporus bassanus*: 7 oktober er et individ skudt i Onsskjærene på Lyngholmen hvor den sad på holmens høieste punkt.

Lomvi *Uria troile*: Om et 17 novbr. påtruffet individ med abnormt næb. Se notisen under november. 17 november fandt jeg blandt alkerne på torvet i Fr.stad et exemplar af spidsalken, hvis overnæb, der var lidet og svagt udviklet tillige var stærkt krummet og krydsede undernæbbet på venstre side, en abnormitet, der if. professor Collett formentlig er fremkommet ved en molest i barndommen. Exemplaret blev indsendt til universitetsmuseet.

1901

Året gik ind med frisk kulde og et ubetydeligt snedække, såvidt nok til slædeføre, men januar blev dog gennemgående mild, og da der omtrent heller ikke kom sne, svandt efterhånden det lille føre bort, indtil et snefald på 25 - 30 cm. 4 og 5 februar igjen bragte et holdbart føre. Først henimod slutten af januar kom der en vedvarende kuldeperiode, der kulminerede 13 februar med -25°C . og varede til nogle dage ind i marts. I de første dage af denne måned kom et rigeligere, men ujevnt fordelt snefald på fra 1/3 m på enkelte steder til 2/3 m på andre, efterfulgt af mildveir og regn, der snart gjorde det af med vinteren. I begyndelsen var april, der ofte kan være så vakker, meget stormende og urolig, men i slutten af måneden begyndte at smukt vårligt veir, og mai oprandt næsten sommerlig, med grønnende marker og sprættende træer og buske. Dog indtraf endnu et par frostnætter 6te og 7de, men 8de begynte morel- og blomme blomsterne at springe ud, medens samtidig indtræffende godt og rigelig regn gav udviklingen hurtig fremgang. Sommeren blev ualmindelig varm. Særlig var heden trykkende i juli måned, da temperaturen endog nåede op til 26°C . kl. 1/2 8 formid. 22. og 25de og 33° kl. 2 eft. 20de, medens gjennemsnittet temperaturen for denne måned var mellom 22 og 23° . Selv om natten var heden en tid så stærk at termometret trods åbne vinduer tvers igjennem viste 25° . Skjønt adskillig tåleligere i august og september opviste endnu 23 og 24de september en maximum temperatur af 23 og 24° . I hele det nevnte tidsrum faldt der yderst lidet regn, hvoraf følgen blev en ødelæggende tørke og mange steder en følelig vandmangel. Først i sidste halvdel af oktober kom det meget efterlængtede regn, men da for sent til at gjenoprette de skade, som mange steder var forårsaget på ager og eng og især haver, hvor frugten ikke kunde bæres frem men faldt af, så åblehøsten slog fuldstendig feil. Heller ikke modnedes rognebærene, men tørkede bort. Granen havde på mange steder også iår kongler. Høsten var ligeledes mild og pen helt til udgangen af året. Første frostnat indtraf 7 oktober, den neste den 30te. Første sne (et par cm) 11 november. Kort før jul sneede det lidt i flere dage, så der blev et godt juleføre.

Måltrost *Turdus musicus*: Et 12 mai ved Torgautødegården i Onsjø undersøgt rede indeholdt 5 noget rugede æg.

Duetrost *Turdus viscivorus*: Et 12 mai ved Torgauten i Onsjø taget rede indeholdt 3 æg, der var 8 dage ruget. Første æg altså lagt 2 mai. Redet lå henved 3 m høit i en grenkløft i en ek. Om fuglens forhold ved redet se notisen for mai. 5 mai fandt jeg ved Torgauten et rede, der var bygget i en stor grenkløft i en eg henved 3 m over marken. Det indeholdt 3 æg, som syntes friske. 12 mai tog jeg redet ved Torgauten, der fremdeles blot indeholdt 3 æg. Fuglen lå på, indtil jeg kom ganske nær redet, idet jeg rigtignok listede meg forsigtig til det. På dens anskrig kom også den anden tilstede. Æggene viste sig at være 8 dogn ruget.

Gråtrost *Turdus pilaris*: Flokkestrosten, der om høsten have været usædvanlig talrig, vedblev at holde sig i egnen til henimod udgangen af januar.

Fuglekonge *Regulus cristatus*: Reder: 15 mai. Dyrød i Onsjø 10 æg = 2 dage ruget.

19 mai Rød i Onsjø 11 æg = 1/2 rugede. Første æg lagt henholdsvis 4 og 3 mai.

Det første rede hang 7 - 8 m høit i en større gran, det andet blot 4 m høit i en middels gran.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: I et 5 juni ved Torp i Onsjø taget rede med 5 æg, var det første æg lagt 1 juni.

Møller *Sylvia curruca*: Reder: 24 mai. Rød i Onsjø 5 æg, friske. 30 mai Rødskoven, Onsjø 6 æg = 5 dage ruget. Første æg lagt i begge reder 20 mai. Begge reder lå i enerbuske.

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*: Et 5 juni ved Torp i Onsjø taget rede indeholdt 7 æg, der var 2 dage ruget. Første æg således lagt 28 mai. Redet, der allerede var under bygning 19 mai, lå ved landeveien på veikanten, hvor der var voxet op nogle fodhøie oreskud, ligesom et buskskvåtrede i hulningen under en gråstorv.

Tornskate *Lanius collurio*: Et 14 juni ved Dale store i Onsjø taget rede indeholdt 6 friske æg, hvoraf det første var lagt 9 juni. Den byggede nyt rede tæt ved det gamle, og havde heri lagt det første æg 4 juli.

Blåmeis *Parus caeruleus*: Et 19 mai ved Onsjø prästegård taget rede, der lå i et hul i en gammel asp, indeholdt 12 friske æg, hvoraf det første var lagt 8 mai. I samme træ i et hul 1 m nedenfor lå samtidig et stærrede med unger.

Kjøttmeis *Parus major*: Et talgoxepar, der i mai måned, havde rede i en af mine rugekasser, havde jeg god anledning til at iagttage. Hunnen, der allerede 8 mai var beg. rugningen, syntes at besørge denne allene, medens han af og til bragte den føde. Ligesom for at melde sin ankomst sang den altid først en liden strofe udenfor med en liden larve eller noget lignende dinglende i nåbbet, og fløi derpå raskt op i rugekassens åbning, hvor den af hunnen blev modtaget med ungelignende kvidder. 6 juni forlod ungerne rugekassen og var den følgende dag ikke mere at se i nærheten. Første æg kunde antages at være lagt omtr. 2 mai. Nogle dage derefter var aller paret at se ved den samme rugekasse, og 14 juli forlod 2^{det} kuld kassen.

Toppmeis *Parus cristatus*: I et 5 mai ved Torgauten i Onsø taget rede med 6 æg, var det første lagt 19 april. Redet lå i et nyhakked hul i en radden aspestemme.

Trekryper *Certhia familiaris*: I et 19 mai i Onsø præstegårdskov fundet rede med allerede 4-5 dage gamle unger, var det første æg lagt 26 april. Redet lå mellem et løsned barkstykke helt nede ved roden af en stor furu. Forældrene madede ungerne meget flittig, og det var iregelen ikke langt øieblik mellem hver gang en af dem smat ind i redet, tildels også begge på en gang. Hvergang de indfant sig, satte de sig på stammen 15-30cm ovenfor redet og entrede baglænds nedover til indgangsåbningen.

Linerle *Motacilla alba*: 2 kuld i samme rede. På fabrikkens lagerhus under tagskjægget havde også i år et linerlepar som sædvanlig sit rede, hvilket blev forladt af ungerne mellem 4 og 6 juni. Så havde de påny unger i samme rede, hvilke forlod det 11 juli. Medens det første kuld kan antages at være påbegyndt 3 eller 4 mai, må det andet være påbegyndt 9 juni. Her er altså også blot 4-5 dage hemgået inden nyt kuld er påbegyndt efter at det første ungekulde har forladt redet. Tidlig afreise: Allerede 21 september var afreisen så fuldstændig afsluttet, at ikke et eneste individ senere er bleven bemærket.

Gråspurv *Passer domesticus*: Et 31 mai på taget af mit hus taget rede indeholdt 9 æg, hvilke sandsynligvis udgjorde 2 kuld - et på 4 æg, som var begyndt at gå i forrådnelse, og et på 5 æg, der var 1 døgn rugede. Skjønt de to kuld ligne hinanden meget nær, kan de neppe antages at være lagt af samme hun. Det første kuld kan nemlig ikke være fuldlagt, da det lyse (sidste) æg manglede hvilket tyder på, at den første hun må være forjaget. Senhøstes sees gråspurvne ofte trække bygmateriale til de gamle reder for at udbedre dem til vinterbrug. (Anm. for okt.) 17 oktober. Långe har allerede gråspurvne holdt på med at udbedre de gamle reder på taget hos mig til brug for vinteren, men også et par nyophængte rugekasser synes stærkt at have tiltrukket deres opmærksomhed, idet jeg ser dem flittig fare ud og ind i dem, skjøndt redematerialer har jeg ikke seet dem bringe til disse. Også på denne årstid holde de sammen parvis og overnatte i samme rede.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Flere overvintrende bokfinker iagtaget. Under sneveir tyede de til husene og delte brødre med gråspurvne. (Anm. for febr. og marts) : 22 febr. Idag bragtes mig en bokfink, som var funden død. Her er flere af dem i vinter, og jevnlige har jeg seet en og anden eller hørt dem flyve forbi. - 5 marts. Under det i flere dage vedvarende sneveir har flere bokfinker indfundet sig sammen med spurvene på verandaen, hvor der daglig har været udstrøet brødsuler til dem, og nappes de med spurvene om de bedste bider.

Bjørkefink *Fringilla montifringilla*: Talrige overvintrende bjørkefinker obs. i januar.

Tornirisk *Linota cannabina*: Et 2 juni på Furuholmen (Hvaler) taget rede, der lå i en ener, indeholdt 5 æg, der var henholdsvis 4,4,3,2,1 dag rugede. Det første således lagt 28 mai. No.1 var rent hvidt og uplettet. No.2 + 3 = nogle høist svage pletter. No.4 = nogle få men tydelige pletter. No.5 = normalt plettet.

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*: Skjønt grankorsnebben fra vinterens begyndelse viste sig ret talrig og havde grankongler nok at leve af, forsvandt dog meste parten af dem i løbet af januar, så det visselig var yderst få som kom til at ruge her i trakten.

Stær *Sturnus vulgaris*: Äglægningen var i år usædvanlig tidlig. I 7 reder ved Onsø præstegård undersøgt 19 mai alle med 5-6 unger fra 4-6 dage gamle, var det første æg således lagt 25-27 april.

Skjære *Pica europaea*: Reder: 6 mai. Dyrød, Onsø 7 æg = 4 dage ruget.

7 mai. Fjeldskilen, Onsø 6 æg = 7,7,7,7,7,6 d. r. Første æg lagt henholdsvis 26 og 25 april.

Kråke *Corvus cornix*: Reder: 5 mai. Torgauten, Onsø 5 æg = 4,4,4,3,2 dg. ruget.

5 mai. Torgauten, Onsø 6 æg = 2+,2,2,2,1,0 dage ruget. 5 mai. Strømtangen, Onsø 5 æg = friske.

12 mai. Øienkilen, Onsø 5 æg = 10,10,10,9,8 dage ruget. Første æg i disse reder lagt henholdsvis 29,30

april, 1 mai og 30 april. Tre af rederne, der samtlige var nybyggede lå i furutræer, det 4de i en gran.

Sidensvans *Ampelis garrulus*: Sidensvandsen, der fra høsten af havde været talrig, forekom også fremdeles udigjennem januar meget talrig. De blev fanget og skudt i stort antal, og mange er vistnok ikke de, som vente tilbage til sin hjemstavns herfra.

Trelerke *Alauda arborea*: Et 6 mai ved Dyrød i Onsø taget kuld indeholdt 4 æg, 1 dag ruget. Det første æg således lagt 2 mai.

Gjæk *Cuculus canorus*: Endnu 4 juli hørte jeg gjøken gale ved Dale i Onsø.

Kattugle *Strix aluco*: Et 19 mai ved Onsø præstegård undersøgt rede indeholdt 5 hvid dunede unger i en alder af 8-5 dage, hvorefter første æg har været lagt 19 april. Ang. redet se notisen for 19 mai. 19 mai fandt jeg ved Onsø præstegård i en gammel aspealle et kattuglerede med 5 hviddunede unger, der antagelig var 8-5 dage gamle. Redet lå i et hul, der var så grundt, at fuglens stjernstak op af hullet, der den lå og dækkede sine unger. I aspen ved siden af havde en stær unger.

Hubro *Bubo ignavus*: 7 februar er en hubro skudt ved Hauge i det vestlige Onsø.

Snøugle *Athene scandiaca*: 12 januar er en sneugle skudt på Grindskjærene i Onsholmerne hvor den blev påtruffet siddende på et lidet skjær.

Vandrefalk *Falco peregrinus*: Et 11 mai på Rauøkalven, Onshø taget kuld indeholdt 3 æg, hvoraf de to viste sig vel 1/3 rugede (=10 dage - ungen i begge lige stor), medens den 3^{die} var ubefrugtet. Første æg således antagelig lagt 29 april. Æggene lå på en afsats i fjeldet uden andet underlag end fjeldgrus. Den rugende fugl, som blev skudt idet den fløi af redet, viste sig at være han og var forsynet med rugeplet.

Tårnfalk *Falco tinnunculus*: Et 5 juni på Misingen, Onshø taget kuld indeholdt 5 æg, der var 14,14,13,12,11 dage ruget. No.1 var mørkest, no.5 lysest.

Fjellvåk *Buteo lagopus*: 9 oktober er et individ af fjeldvåken skudt ved Dyrød i Onshø. Den havde i ventrikelen meste delen af to jordrotter (*Arvicola amphibius*) endnu fuldkommen friske og uopløste.

Sandlo *Charadrius hiaticula*: To reder, som jeg 26 og 27 mai undersøgte på Hvaløerne, indeholdt begge stærkt rugede kuld på 4 æg. Det ene klækkefærdigt og første æg således lagt 8 mai. Samtidig traf jeg flere strandryler, som også havde klækket. På Sletter, hvor denne og de to følgende arter (*den lille strandryle-dverglo og viben*) ruger ganske talrig var 25 august ingen af disse længer at se.

Dverglo ("den lille strandryle") *Charadrius minor*: I et 27 mai på Agerøen (Hvaler) fundet endnu ikke fuldlagt rede med 3 æg var det første lagt 25 mai.

Vibe *Vanellus cristatus*: På Agerøen, Hvaler, hvor samtlige viber 27 mai syntes at have klækket, har de en farlig fiende i den sammensteds overordentlig talrig forekommende hugorm. Se notisen for 27 mai, 27 mai. *Viberne på Agerøens havde, som det syntes, alle fået unger. De have, som det viste sig, en farlig fiende i den der overordentlig talrig forekommende hugorm. Jeg slog ved leiligheden ihjæl 6 sådanne, og da den ene af dem syntes noget tyk, blev den åbnet, - og den havde to friske, nyslugte, et par dage gamle vibeunger i sin mave. De var svälget med hovedet foran og lange og smale lå de der den ene efter den anden med bagudstrakte ben. Ved et besøg på Sletter 25 aug. var viben ikke længer at se dersteds.*

Tjeld *Haematopus ostralegus*: I et 27 mai på Herføl, Hvaler taget rede med 3 æg var det første lagt 10 mai.

Rugde *Scolopax rusticola*: Andet kuld. I et på Hankø 14 juli fundet kuld på 3 æg var det første lagt 12 juli. På Hankø er rugden iagttaget at trække omtr. hele juli måned.

Storspove *Numenius arquatus*: Et træk. 25 aug. kl. 1.35 om natten iagttog jeg en betydelig flok storspover, som under idelige skrig trak over Gråsvik mod syd. Hvis disse ved mørkets indbrud aftenen forud havde brudt op fra Trondhjemseggen, må de have reist milen på omtrent 5 minutter. Anm. for august: 25 aug. *Inat kl. 1.35 vågnede jeg ved lyden af stærke spove skrig. Det måtte uden tvivl være en meget stor flok, som trak sydover, vistnok også meget lavt og tillige ret over huset, eftersom tyden hørtes så nær og tydelig. Somme skrig hørtes samtidig fjernere end andre, hvilket tydede på flokkens størrelse. "Puit, puit" ustandselig i munden på hverandre, men det var blot et øieblik og lyden døde hurtig bort. Hvis disse ved mørkets indbrud om aftenen forud havde brudt op fra Trondhjemseggen, må de have reist milen på omtrent 5 minutter.*

Skogsnipe *Totanus ochropus*: 23 juli traf jeg på Rauø en skovsneppe, som efter sin adfærd syntes at have unger, skjønt sådanne rigtignok ikke kunde opdage. Se notisen for 23 juli: 23 juli traf jeg på Rauø ved en næsten udtørret med siv og carex (=starr) bevoxet dam en gråbenet sneppe der efter sin påfaldende adfærd syntes at måtte have unger i nærheden, skjønd ingen sådanne var at opdage. Disse måtte formentlig også nu være voxne og flyvedygtige. Dem vilde nemlig høist nødig forlade stedet, og viste også, dog uden at skrigte synderlig, adskillig angst, fløi omkring mig og satte sig flere gange på nært hold.

Stokkand *Anas boschas*: I et på Agerøen 27 mai taget ganske vist omlagt kuld på 10 æg var det første æg lagt 13 mai. Rededunen, der dannede en smuk krands rundt æggene, var ikke destomindre næsten ligeså rigelig som normalt. Se forøvrigt angående dette fund notisen for 27 mai: 27 mai fandt jeg på Agerøen et rede med 10 æg, der lå i en myr på en stor gråstue mellem det meget høie, tørre stargræs fra foregående år, der bøiede sig sammen over redet og skjulte det vel. Æggene var kun 4-5 dage rugede, og det var uden tvivl et omlagt kuld. Det viste sig nemlig på en stor strækning, der omgav den samme myr, og som tidligere havde været bevoxet med ener, der nu var afbrændt, rimeligvis for 3 à 4 uger siden, at flere andereder her var gået tilgrunde ved branden. Jeg så ialfald 4 sådanne reder, hvor de mere eller mindre forbrændte æg, endnu kunde gjenkjendes som stokkandæg. Alle rederne havde havt et stort antal æg, og havde uden tvivl alle været fuldlagte, og måske også noget rugede. Redet indeholdt desuagtet ikke synderlig mindre dun end normalt, - den dannede en smuk krands rund æggene. Også stokkanden overgyder, når den bliver skræmt af redet, sine æg med stinkende ekskrementer, hvad jeg også før har seet.

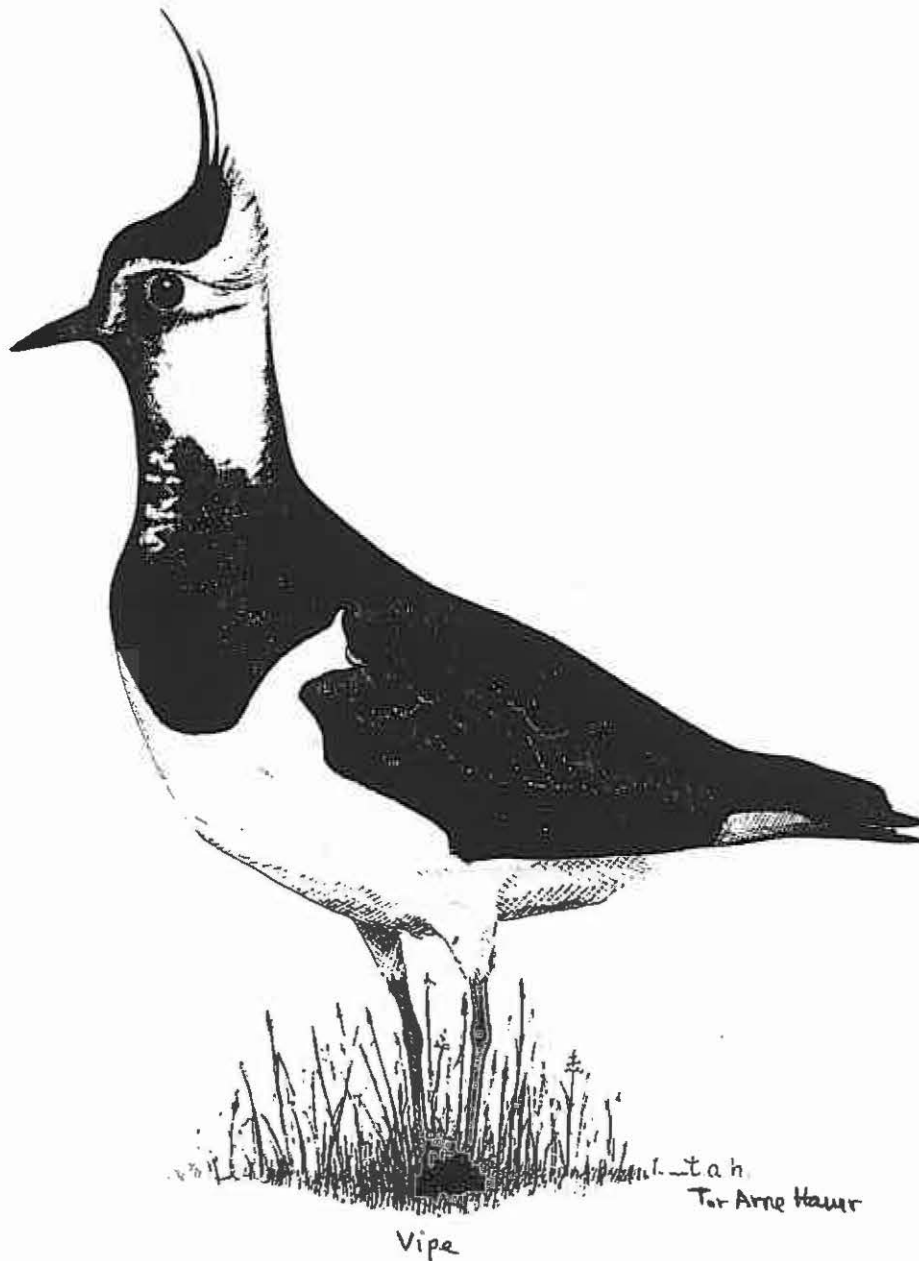
Ærfugl *Somateria mollissima*: I et på Agerøen, Hvaler 27 mai fundet kuld på 6 æg var første æg lagt 4 mai.

Siland *Mergus serrator*: I to på Herføl og Agerøen, Hvaler 27 mai undersøgte reder, der indeholdt 9 og 4 æg (ufuldlagte kuld med lidet eller næsten ingen dun i redet) var det første æg lagt 19. og 24. mai.

Hettemåke *Larus ridibundus*: 13 marts blev i Kragerøholmerne, Glemminge, skudt et individ af hattemågen, der befandt sig i overgangen til sommerdragt. 10 stkr. blev påtruffet siddende på en iskant sammen med omtr. ligesåmange fiskemåger, hvoraf også en faldt for det samme skud. Anm. for marts: 17 marts. Arnold Elveslet havde 13de skudt en liden måge, som, uagtet han forstod at den var ualmindelig, dog allerede var bleven fortåret. Af de udkastede levninger, hvoraf heldigvis hovedet, en fod og en ving gjenfandtes, viste det sig at være en lattermåge i overgangen til sommerdragt idet farven på vingen var ren gråblå, medens panden og struben var hvid, issen, nakken og øretrakten sortsprængt dels af fuldt udvoxede, dels af fremspirende sorte fjær. Den var skudt i Kragerøholmene, hvor han traf 10 stkr siddende på en iskant sammen med omtrent ligeså mange fiskemåger, af hvilke også en faldt for samme skud.

Tyvjo *Lestris parasiticus*: Ved Hvaler traf jeg 27 mai nogle tyvjoer, hvoraf 3 individer havde tilhold på øen Herføls plateau. En mørk og en hvidbuget dannede et par, men havde ikke æg.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: På en holme i Onspø skjærgård, hvor 5 par terner rugede, havde 8 juli de 4 allerede klækket og ungerne vare 3-4 dage gamle, medens æggene i det 5te rede endnu kun var henved 3/4 rugede (= omtr. 10 dage). Det første æg kan således i de tidligste reder være lagt 16 juni, i det sidste derimod først 26 juni. (Måske omlagt kuld). 25 august var ikke nogen terne længer at se i Onspø skjærgård.

1902

Det meste af januar var mild men stormende. Derefter fulgte en länger kuldeperiode fra 27 januar til midten af februar, hvorunder temperaturen gik helt ned til -20 -24°C , hvorefter sidste halvdel af februar fulgte en græveirsperiode med svag kulde. Hidtil lidet sne og for det meste dårlig slædeføre. 1 marts oprandt med ny sne, crc 7-8cm, der for en kort tid friskede op føret. Så meldte sig de første bud om vår, føret svandt atter og markerne blev snart bare. 13 marts viste sig de første står, 16de er rugden observeret og 24de bogfinken. Våren havde dog et trågt gjennebrud, hele april var kold og heller ikke med mai fulgte nogen varme, vinterens lille snemængde var ikke istand til at smelte bort i skovens skygge, hvor der endnu i midten af mai lå adskillig igjen, medens oren og bjerken fremdeles stod svart. Først 21 mai begyndte løspråtten og 26de begyndte morel og plommesblomsterne at springe ud. Det blev en kold og regnfuld sommer, der øvede adskillig indflydelse på fuglenes rugning.

Allerede 11 september indtraf frost, der tog agurker og græskar, hvorefter fulgte adskillige frostnætter der kastede høstens farver over løvtræerne, så disse allerede 1. oktober begyndte en stærk løvfældning. Fra midten af november begyndte en jevn og året ud vedvarende barfrost.

Måltrost *Turdus musicus*: Reder: Et ved Dale store, Onsjø 11 mai taget rede indeholdt 5 friske æg.

To andre samme dag også i Dale fundne reder indeholdt hver 3 friske æg.

Et Ålebergene 29 juni undersøgt rede indeholdt 4 æg, utvivlsomt af 2^{det} kuld, der var 3/4 rugede. Det første æg således lagt henholdsvis 7,9 og 9 mai samt 14 juni. Samtlige reder lå i små graner.

Svarttrost *Turdus merula*: Reder: Elveslet, Onsjø 14 mai 4 æg = 6,6,5,0 dage ruget.

Dale stor, Onsjø 15 mai 4 æg = 2,2,2,0 dage ruget. Første æg lagt 7 og 11 mai.

I begge kuld var æggene af indbyrdes meget lige udseende og skilte de i begge formentlig sidst lagte æg sig fra de øvrige allene ved sin ringere størrelse. Det første rede lå i en ener mellem to stammer crc 1.5m over marken, det andet i et tæt krat af meterhøje unggraner, placeret mellem to sådanne crc 0.30m over marken. Det første rede, der havde en trang plads og desformedelst var urundt, havde et udvendig omfang af 125-175mm i tværmål og en invendig diam. af 95-100mm samt en dybde af 50mm. Det andet målte udvendig 180-190mm og var indiv. 100mm samt 50mm dybt. Sorttrosten har i år utvivlsomt ruget talrig heromkring at dømme også efter dens talrighed allerede fra tidlig om høsten. Sammenl. notisen for sept. og okt.: 30 sept. At sorttrosten har ruget talrig heromkring i år, viser sig nu efter at donefangsten er begyndt idet der er fanget ganske usædvanlig mange sådanne. En gut fra Dyret, der idag bragte 6 sådanne, havde for nogle dage siden på en dag fanget 9 stkr., medens han næsten ikke har fået nogen småtoster endnu. - 25 okt. sorttrosten er vedvarende usædvanlig talrig.

Hagesanger *Sylvia hortensis*: Et 25 juni ved Ålelierne, Onsjø fundet rede indeholdt 5 æg = 3/4 rugede, hvoraf det første således lagt 11 juni.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: Reder: 18 juni. Oxeviken, Onsjø 5 æg = 1 dag ruget.

20 juni. Dale store, Onsjø 5 æg = 10 dager ruget. Første æg lagt 13 og 6 juni.

Møller *Sylvia curruca*: I et 25 juni ved Rød i Onsjø fundet rede, der indeholdt en crc 11 à 12 dager gammel unge, var antagelig første æg lagt 28 mai. Se notisen for 25 juni 25 juni. Ved Rød fandt jeg i en ener et rede, hvori en crc 11 à 12 dage gammel unge (stjerten crc 2 cm lang). Allerede i afstand kunde jeg af forældrenes engstelige skrig forstå at noget usædvanligt var i veien, og da jeg kom til, så jeg dem omsværme en tornskade (hann) oppe i en furu. Denne måtte altså have plyndret redet, hvilket også snart stadfæstede sig derved, at jeg i nærheden fandt en død unge spiddet på en tør berkekvist crc 1/2 m over marken. Kvisten var stukket gennem ungens underkjæve, hvorved ungens hang og dinglede med benene ned. Hjernen og det ene øie var udhakked. I crc 40 skridts afstand fra møllerredet fandt jeg derefter det foran omhandlede tornskaderede med de røde æg.

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*: Et 16 juli undersøgt rede indeholdt 4 æg høist 4 dage rugede. Første æg i dette rimeligvis 2^{den} gangs kuld lagt 9 juli.

Gulsanger *Hypolais icterina*: I et 1 juli på Onsjø kirkegård taget rede med 5 æg var det første lagt 22 juni. Redet lå i toppen af en brogetbladet zirbusk crc 3 m høit. I en have på Gråsvik holdt en han til i mange dage i midten af juli, i hvilken tid den sang så lang dagen var indtil d. 17de.

Tornskate *Lanius collurio*: Reder: 20 juni. Dale st., Onsjø 6 unger 4 à 5 dage gml.

20 juni. Dale st., Onsjø 6 æg = 4 dage rug. 22 juni. Kjølberg, Onsjø 5 æg = 10 dage rug.

25 juni. Rød, Onsjø 6 æg = 0,2,2,2,2,1 dag rug. 1 juli. Torp, Onsjø 6 æg = 2 dage ruget.

Første æg lagt henholdsvis 28 mai, 11, 8, 19 og 24 juni. Redernes beliggenhed var forskjellig. Således lå 2 reder i enerbuske, 2 i slæntornkrat, et i et vidiekjær og endelig et mellem gamle phragmiterør (=takrør), der rigtig nok voxede indtil et stort slæntornkrat. I det 25 juni tagne rede, hvis æg var røde, var det første æg lagt ovenpå det første grundlag til redet, der bestod af mos og var derpå bleven overbygget. Efter dette at

dømme må hele det forholdsvis store rede være bygget på en dag. At tornskaden plyndrer fugleunger og tillige spidder sit bytte på torne fik jeg anledning til at se ved det 25de juni tagne rede, hvor det viste sig at samtlige unger på en nær i et nærliggende møllerede var borttaget, og den ene af de borttagne fandtes spiddet på en hvas (afbrudt og tørret) bjerkekvest. Kvisten var stukket gennem ungens underkæve, hvorved ungen hang og dinglede med benene ned. Hjernen og det ene øie var udhakkert. Sammenlign notisen om Sylvia curruca (Møller) for 25 juni:

Hagefluesnapper *Muscicapa atricapilla*: Et 22 juni ved Kjølberg i Onsjø taget kuld bestod af 6 æg, hvoraf de 5 var 1 dag ruget, det 6te og mindste var friskt. Første æg lagt 17 juni. Redet lå i en hul asp.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: Et 22 juni på Gråsvik taget indeholdt 5 æg, hvoraf det sidste lagt før kl. 1/2 9 om morgenen samme dag. Første æg lagt 18 juni. Sent kuld. Medens den gråfluesnapper forøvrigt havde forladt Gråsvik 15 august, så jeg denne dag et par som made en neppe mer end 15 à 16 dage gammel unge, der endnu havde dun stikkende frem blandt nakkefjærene. De følgende dage iagttogt også flere unger sammen med forældrene indtil hele familien 23de var forvundet, skjønt ungerne neppe var mer end såvidt 3 uger. Første æg kunde her tidligst være lagt 14 juli.

Gjerdsmett *Troglodytes europaeus*: 17 mai fandt jeg i Onsjø præstegårdsskov et falskt gjerdsmutrede. Det var helt færdig, og kun den indvendige fjærklædning manglede, hvilken heller ikke kom i redet. Fuglen vedblev i længere tid at holde sig i redets nærhed og sang han for det meste flittig, som regel fra de omgivende høje trætopper. Redet blev sidste gang tilset 22 juni og fandtes fremdeles ubenyttet. Om dets eiendommelige beliggenhed se notisen for mai: 17 mai fandt jeg i Onsjø præstegårdsskov et gjerdsmutrede, hvis beliggenhed var meget overraskende. Det hang yderst på en lav grangren circ 1 1/4 m. høit fæstet til en gammel tør grangren, der var bleven hængende over enden på den friske gren af en liden og ganske tynd og spinkel gran i et mørkt hold mellem høie graner og oretræer på et dybtliggende og sumpigt sted, hvor henlå fuldt af rishauger efter hugst for et år eller to siden. Hannen sang i nærheden og hunnen smat netop ud fra redet i det øieblik jeg opdagede det. Det var dog endnu ikke ganske færdig, manglede nemlig den indvendige fjærklædning. 19 mai. Det 17de fundne rede befandtes uforandret, men hunn var stadig at se i nærheden, ligesom hann holdt sig oppe i trætoppene og sang. 25 mai. Da redet fremdeles er uforandret er det sandsynligvis et falskt rede. Men noget andet rede står ikke til at opdage. Fuglene er fremdeles ved stedet men hann sang idag omtrent ikke.

Stjertmeis *Orütes caudatus*: Af stjertmeisen, der vistnok ruger meget sparsomt i den nærmeste omegn af Fredriksstad, og hvilken det derfor hidtil ikke er lyktes mig at finde, påtraf jeg endelig i år et rugende par ved Øienkilen i Onsjø. Redet, der var påbegyndt omkring 20 april, var anbragt i en stor gammel stærkt lavgroet ek circ 8 m fra marken i en grenkløft temmelig langt ude på en stor gren. Det var 150 mm høit og 100 mm i diameter. Det oventil anbragte indgangshul vendte udad og var overhvalvet 30 mm bredt og 20 mm høit. Den indvendige diam. circ 70 mm, idet væggene var 12 - 15 mm tykke. Dybden fra indgangshullets underkant, 90 mm (Nærmere om redet se notisen for mai: 14. mai var jeg ved Øienkilen for at se til redet, som jeg også havde undersøgt 4de uden da at se fuglene. Redet lå circ 8 m høit og temmelig langt ude på en stor gren, der knapt nok bar min vægt, og var det derfor omtrent ugjærligt at få undersøgt om det var fuldlagt, da jeg ikke kunde komme til at føle ordentlig til bunds i det dybe rede på grund af den ubekvemme og utrygge stilling jeg befandt mig i langt ude på grenene. Efter fuglenes adfærd fik jeg dog det indtryk, at æglægningen var tilendebragt, jeg havde jo også følt, at der måtte være mange æg, hvorfor jeg tog hele redet ned. Det indeholdt imidlertid kun 11 fuldkommen friske æg, så det tør være tvivlsomt, om kullet var fuldt. Redet lå i en større grenkløft, hvorfra samtidig skjød ud nogle fine kviste, der tjente redet til støtte, det var udmærket vel fæstet med spind. Egen, hvori det lå var stærkt lavbegroet, og da redet udvendig var klædt med lignende lav, var det næsten ikke til at skille fra træet. Det målte 100 mm i diam. og var 150 mm høit. Indgangshullet, der vendte udad, var oventil og overhvalvet, 30 mm bredt og 20 mm høit. Redet vægge, der indvendig var rigt foret med store småfugleffjær (af *tud. merula, music. o.l.*) var ikke synderlig tykke (circ 12 - 15 mm). Dets indvendige vidde således circ 70 mm, dybden fra indgangshullets underkant 90 mm. Hunnens stjert var ganske krumbøiet af opholdet i redet. Det indeholdt 14 mai 11 fuldkommen friske æg, så det tør være tvivlsomt om kullet var fuldlagt, skjønt hunnens adfærd dog gav indtryk af, at den var begyndt at ruger. Hunnens stjert var ganske krumbøiet af opholdet i redet. Første æg lagt 4 mai.

Kjøttmeis *Parus major*: 2det kuld. Et ved Dale store i Onsjø 10 juli taget kuld bestod af 7 æg, hvoraf det sidste var lagt 8de. Medens de øvrige viste sig 3 dage rugede var det sidst lagte, der tillige var mindre og rundere end de andre, friskt (ubefrugtet). Første æg lagt 2 juli. Angående redet se anm. for juli: Et 10 juli ved Dale store taget rede indeholdt 7 æg, hvoraf det sidste lagt 8de. De 6 æg voste sig 3 dager ruget, medens det mindste, og rundeste var friskt (ubefrugtet). Redet der lå i en rådden aspestubbe var tyndt, og lidet og bestod allene af fin mos, inderst belagt med hestetagel, hvoriblandt ganske ubetydelig andre hår.
Granmeis *Parus borealis*: Rede: 11 mai Torgauten, Onsjø 9 æg = friske. Første æg lagt 3 mai.

Redet, der lå i et nyhakked hul i en bjerkestubbe, bestod af enerbast blandet med adskillig fjär, for det meste ganske små, men også enkelte større ärfuglfjär.

Toppmeis *Parus cristatus*: Reder: 25 april. Øienkilen, Onso 6 äg = 1 dag ruget.

11 mai. Torgautøen, Onso 5 äg = 12 dage ruget. 11 mai Dale store, Onso 2 unger + 3 kläkefärdige äg.

19 mai Kjølberg, Onso 5 unger = 6 dage gml. Første äg lagt 19, 25, 24 og 26 april.

Med udtagelse af det på Torgautøen fundne rede, der lå i en tynd rådden furustubbe, lå de øvrige i aspestubber, - alle i nyhakkede huller. Det ved Øienkilen undersøgte rede lå i en liden kavrådden aspestubbe af 11/2 m høide, der var så smal at fuglen for at få plads til redet havde borthakket al veden, så kun barken stod igjen. Stubbens udvendige omkrets ved redet var således kun 250mm, svarende til en diam. af 80mm, medens redegullet selv havde en diam af 60mm. Hullets dybde fra underkant af ingangshullet var 45 mm. Redet var ovenpå et underlag af fin mos bygget af små dotter af hvid sauuld blandet med ubetydelig planteuld, nødhår og menneskehår samt nogle få fjär.

Trekryper *Certhia familiaris*: 20 april hørte jeg ved Øienkilen i Onso en trækryber synge under det den stadig klatrede opover træstammerne. Det er sjelden at høre denne synge og iregelen har det været meget tidligere på året jeg har hørt den.

Taksvale *Hirundo urbica*: Sene kuld. Efterat massen af tagsvalerne 30 og 31 august var trukket bort, lå endnu ungerne i to reder på et hus på Gräsvik. Disse forlod rederne 2 september og holdt sig derefter sammen med foreldrene omkring nævnte hus til om aftenen 6te, da de forsvandt.

Første äg i disse utvivlsomt 2^{den} gangs kuld altså lagt omkring 20 juli.

Linerle *Motacilla alba*: Albinos. I dagene 30 april - 7 mai er 2 eller 3 partielle albinoer iagttaget på forskjellige, dog ikke langt adskilte steder i Onso og Glemminge. Det ene individ, som jeg skjød ved Dyrød i Onso 4 mai og som er beskrevet under denne dato, blev indsendt til universitetsmuseet. De have udentvilt tilhørt samme kuld, hjemmehørende i en nordligere egn, eftersom de ikke have været iagttagne efter 7 mai. Afreisen indtraf i år meget tidlig - allerede 22 september -, efter hvilken tid kun et par eftermølere er iagttaget. Et endnu 7 november iagttaget individ syntes at have en skavank i den ene ving, som den holdt noget hængende, men den fløi forresten tilsynladende godt.

Heipiplerke (engpiplerke) *Anthus pratensis*: Engpiplærkens ophold under vårtrækket varede usædvanlig længe, idet den endnu 18 mai var meget talrig.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: 2det kuld? 8 juli tog jeg ved Tronddalen i Onso et rede med 5 äg = 7,7,7,6 og 5 dage ruget, og hvoraf det første äg således har været lagt 29 juni. Redet lå i et thimotheieng cir 35 m fra nærmeste træer eller buske, der voxede spredt langs foden af en forøvrigt næsten snau åsryg.

Redets beskrivelse se notisen for juli: 8 juli tog jeg ved Trondalen et rede som Adolf Arvesen fandt, da han idag slog et engstykke. Redet lå mellem græsset (thimothei) i en afstand af 35 meter fra nærmeste træer eller buske, der voxede spredt langs foden af en forøvrigt næsten snau åsryg. Äggene 5, hvoraf 3 mindst 1/2 rugede, no.4 = 6 dage ruget, no.5 (mindst kul) = 5 dage ruget. Redet bestod yderst af urtestilke og grove strå, indvendig af finere strå og nogle sorte hestetagel.

Gråspurv *Passer domesticus*: Rede: 13 mai Gräsvik 6 äg = 8,8,8,8,8,6 dage ruget.

Det sidst lagte lysere end de øvrige. Første äg lagt 1 mai.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Reder: 8 juni. Onso prästegård 6 blå äg = 3/4 rugede.

3 juli. Dale i Onso 4 äg = nær 1/2 rugede. Første äg lagt 25 mai og 25 juni.

Det sidste vistnok 2^{den} gangs kuld. Begge reder lå i enere.

Tornirisk *Linota cannabina*: 2det kuld. 3 juli. Krosnäs, Onso 6 äg = 4 dage ruget.

3 juli Krosnäs, Onso 6 äg = 2 dage ruget. Første äg lagt 24 og 26 juni. Begge reder lå i enere.

Grønnsisik *Acanthis spinus*: Sisiken var om våren fra slutten af april almindelig og optrådte i mai og juni endog ualmindelig talrig. Under aspens blomstringstid fra slutten af april og ud igjennem mai måned streifede de for det meste om i flokke fra asp til asp og ernærede sig af deres rakler. Fra midten af mai fordelte de sig mere og mere parvis, men syntes fremdeles kun at føre omstreiferliv. Endnu ved udgangen af juni var den lige almindelig, men såes da ikke længer i flokke.

Dompap *Pyrrhula europaea*: I slutten af april og mai måned traf jeg dompapen parvis på forskjellige steder i Onso, men hørte dem ingen gang synge. De opholdt sig meget i asptræerne af hvis rakler de spiste.

Grankorsnebb *Loxia curvirostra*: I november måned opholdt her sig ikke så få korsnæbber uagtet der omtrent ikke fandtes grankongler. Hva de imidlertid levede af kunde jeg ikke komme efter, da jeg aldrig så dem andet end flyvende.

Stær *Sturnus vulgaris*: Undersøgte reder: 17 mai. Onso prästegård 5 äg = friske

17 mai. Onso prästegård 4 äg = friske. 19 mai. Onso prästegård 4 äg = friske

25 mai. Onso prästegård 3 äg = friske. 25 mai. Onso prästegård nyt rede uden äg. 26 mai. Hauge, Onso - Kläkning. De to fire ägs kuld viste sig ved fornyet undersøgelse 25de ikke at have fået flere äg.

Første æg i disse reder således lagt henholdsvis 13,14,16,23 og 8 mai, medens et siden 19de bygget rede endnu 25de ikke havde fået sit første æg. Den sene og kolde vår synes at have haft indflydelse på æglægningen, - forsinket den og nedsat antallet.

Skjære *Pica europaea*: Et 8 mai ved Dyrød i Onsjø taget kull bestod af 8 friske æg, der ved vandprøve indtog følgende stilling: = 1,0,0,0,0,0,0,0 dag ruget. Det sidste, der lå horizontalt, var lysest og sandsynligvis sidst lagt. Første æg lagt 1. mai.

Kråke *Corvus cornix*: Reder: 7 mai. Møklegård, Onsjø 5 æg = 12,12,11,10,9 dage ruget.

Æggenes udseende meget ligt, dog var no.5 lidt lysere og mindre end de øvrige.

25 mai. Rød, Onsjø 4 æg = 0,6,6,0 dag ruget. No.1 + 2 mørkfarvede, no.3 lysere, no.4 blågrønt med få og svage pletter. Første æg lagt 24 april og 16 mai, det sidste dog sandsynligvis omlagt kuld.

Sidensvans *Ampelis garrulus*: Sidensvandsen var talrig i slutten af november. Den havde også nok af rognebær.

Lerke *Alauda arvensis*: Reder: 18 mai. Sletter, Råde 4 æg = 4 dage ruget

26 mai. Åle, Onsjø 3 æg = klækkefærdige. Første æg i disse reder lagt 11 og 10 mai.

Det ved Åle fundne rede lå i en rugager.

Hærfugl *Upupa epops*: 12 september blev en hærfugl i fuldt udviklet dragt skudt ved Mellegård i Onsjø, hvor den havde haft tilhold en 8 dages tid.

Gjæk *Cuculus canorus*: Fra Gløppe i Onsjø bragtes mig 23 juli en hauggjæk, der et par dage tidligere var bleven hængende i en gammel trostedone fra høsten, som den således, da donen var uden agn, tilfældig måtte have sat sig i. Dens ventrikel var proppende fuld af knuste coleoptere, små brune delvis hele pupper og talrige glatte bleggule larver af omkring 10mm længde. Et ved Orebæk i Onsjø 24 september skudt individ var en årsunge i fjærskiftning fuld af blodpinder og i stjerten kun 4 udvoxede styrefjær, medens de øvrige var mer eller mindre fremskydende. Også dem havde ventrikelen propfuld af store lådne larver og små 5-6 m lange, glatte brune pupper.

Tårnseiler *Cypselus apus*: Tårnsvalerne have i år ikke på langt nær været så talrige som vanligt og synes heller ikke at have formeret sig, idet de ved afreisen ikke kunde skjønnes at være talrigere end de havde været om sommeren. På et tag, hvor ikke mindre end tre par havde tilhold og hvis reder gjentagne gange blev undersøgt, sidste gang 21 juli, blev der således ikke æg i nogen af rederne.

På et andet tag, hvor årlig to par har pleiet at ruge, indfandt der seg i år, og det først noget ud i juli, kun et par, som allerede først i august igjen forlod dette tilholdssted. Redet blev imidlertid ikke undersøgt og jeg kunde ikke forklare mig sammenhængen med dette forhold, indtil jeg en dag i slutten af september fandt løsningen ved et af gråspurvvene udkastet æg, der viste sig 1/3 ruget. Æggene har således været lagt så sent, at fuglene har indset, at det vilde blive for sent at fremfostre unger og har derfor opgivet rugningen.

Den sene vår og kolde sommer har her utvivlsomt haft sin indflydelse.

Afreisen foregik sent. 26 august reiste de fleste, men flere såes helt til 31te.

Slagugle *Strix uralensis*: I december er en slagugle skudt i Ålebergene i Onsjø. Jeg fik ikke anledning til at undersøge exemplaret, da det allerede var udstoppet, da jeg fik kundskab derom.

Spurvugle *Athene passerina*: 26 oktober er en spurvugle skudt ved Havviken i Onsjø. Exemplaret, der var en hun havde ventrikelen fuld af kropsfjærene af en parus (vistnok borealis).

Vepsevåk *Pernis apivorus*: 20 august bragtes mig en ved Forsetlund i Onsjø et par dage tidligere skudt vepsehøk (han) om hvilken overbringeren påstod, at den havde taget 3 høner og 2 kyllinger fra ham. Han måtte imidlertid erkjende, at han ikke havde seet angjældende tage en eneste af de forsvundne høner eller kyllinger, da jeg beviste ham, at den i kroen havde udelukkende bier i forskjellige udviklingsstadier fra larver til fuldt udviklede samt en fuldt udviklet veps (*Vespa crabro*?).

Vipe *Vanellus cristatus*: Under et besøg på Sletterøerne (Råde) 18 mai var der ikke en eneste vipe at se, hvor den ellers pleier at ruge talrig.

Skogsnipe *Totatus ochropus*: Det synes trolig at skogsnippen må ruge på Rauø, idet jeg også i år traf et par 18 mai på samme sted, som jeg ifjor 23 juli havde truffet den. Det lykkedes imidlertid ikke at bringe det på det rene.

Sivhøne *Gallinula chloropus*: 22 november blev en grønbenet sumphøne fanget levende på Gråsvikfloen af en lændearbejder. Den var adskillig forkommen, men efter at have været i hus nogle timer kviknede den imidlertid til.

Gråstrupedykker *Colymbus rubricollis*: Präparant frk. Hafslund kjøbte 31 december 1901 på tovet i Fredriksstad et yngre individ, som var skudt i Skjeberg.

Åkerrike *Ortygometra crex*: I et ved Slevik i Onsjø 26 august fundet rede med 3 nylagte æg var det første lagt 24 august.

1903

Måltrost *Turdus musicus*: 21 mai iagttog jeg i Ålebergene i Onsø en måltrost beskæftiget med redebygning i en ener. Det hele underlag af *cladonia* (renlav) var lagt og en hulning dannet, men selve skålen endnu ikke påbegyndt. Det påfaldende ved dette bygværk, der efter al sandsynlighed var helt udført selv samme dag, var, at det var aldeles gennemvådt, uagtet det ikke havde regnet på 1 1/2 døgn, og al lav, hvor jeg undersøgte i nærheden befandtes knastør. Det var ialfald meget praktisk at anvende våd lav, hvad enten den selv havde vådt den eller med flid opsøgt sådan.

Reder af 2det kuld: 21 juni Rødskoven, Onsø 5 æg = 7 dage ruget.

23 juni Rauø, Onsø 4 æg = friske. Første æg i disse reder lagt 10 og 20 juni.

Duetrost *Turdus viscivorus*: Duetrosten synes ganske at forvinde heromkring. Hverken ifjor eller i år har jeg seet et eneste individ ikke engang blandt den torvførte kramsfugl.

Svarttrost *Turdus merula*: I modsætning til så mange andre fuglearter, der viser en foruroligende aftagen, har sorttrosten i de sidste år vist en glædelig forøgelse. I 30 år har den ikke været så talrig som den nu er.

Rødstrupe *Luscinia rubecula* og

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Såvel rødkjælken som rødstjerten hører til de arter

der aftage i en bedrøvelig grad. Særlig har disse to i år været påfaldende fåtallige, fornemmelig den sidste.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Tog 1 juni på Agerøen, Hvaler, et kuld på 6 fint prikkede æg, hvor af det første var lagt 27 mai. Redet lå under en stenhelle. Angående føden se *Hirundo urbica* (Taksvale).

Buskskvett *Saxicola rubetra*: Reder: 14 juni. Torp, Onsø 7 æg = 11 à 12 dage ruget.

21 juni Torp, Onsø 5 unger = 5 dage gml. 21 juni Torp, Onsø 6 unger = 5 dage gml.

Første æg lagt omtr. 28,30, og 29 mai. Også buskskvätten hører til de stærkt aftagende fuglearter, der her i egnen neppe er halvt så talrig, som den var for et snes år tilbage. Blandt småfuglenes talrige fiender, hvor til jeg altid har regnet katten som den værste, har det her sin interesse også at notere hugormen, vipera berus. 15 juni slog jeg således ihjel en hugorm, som jeg påtraf i sumpene ved Arekilen på Kirkeøen mellem de mer end mandshøje phragmitesskove, og i hvis bug jeg fandt en hel og holden buskskvät (hun), som den utvivlsomt havde taget på eller ved redet.

Hagesanger *Sylvia hortensis*: Reder: 14 juni. Kjølberg, Onsø 5 æg = 2/3 ruget.

18 juni Dale nordre, Onsø 5 æg = 3 dage ruget. 20 juni Kjølberg, Onsø 4 æg = noget rugede, men ikke nærmere undersøgt. Første æg i de to første reder lagt 1 og 11 juni. Det ene rede lå i en liden gran, de andre to i humlekjær.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: Reder: 14 juni Kolberg, Onsø. 6 æg = 7 dage ruget.

28 juni Trondalen, Onsø 4 unger = 6 dag gml. Første æg i disse kuld lagt 2 og 6 juni.

Imidlertid traf jeg allerede 21 juni udfløine unger, der tydede på, at første æg måtte være lagt allerede 21 mai. 28 juni syntes de fleste unger at have forladt rederne.

Gråsangeren er heller ikke på langt nær så talrig, som den tidligere har været.

Møller *Sylvia curruca*: 15 juni tog jeg på Sandbakke på Kirkeøen, Hvaler, et kuld på 6 halvrugede, hvorefter første æg lagt 3 juni.

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*: Reder: Første kuld: 21 juni. Faretangen, Onsø 1 unge + 5 æg under klækning. Andet kuld: 14 juli Ørebæk, Onsø 5 unger = 3 dage gamle. Første æg i disse kuld lagt 3 og 25 juni. Det sidste rede, der lå i udkanten af skoven, var anlagt i en liden tuste af *polypodium vulgare* på en ganske liden afsats på en forøvrigt gold og nøgen steil bergknaus cir 1 1/2 m over marken.

Tornskate *Lanius collurio*: Reder: 16 juni. Hasselvik Kirkeøen 3 æg = friske.

18 juni. Torp i Onsø 6 æg = 3.3.3.3.0 dag rug. 20 juni. Kjølberg, Onsø 2 æg = friske.

21 juni. Dale store, Onsø 6 æg = 4 dage ruget. 28 juni. Åle, Onsø 5 unger 6 dage gamle + 1 ubefrugtet æg.

Første æg i disse reder lagt henholdsvis 14,10,19,12 og 3 juni. Tre af rederne lå i enerbuske indtil et par meter fra marken, et lå i et vidiekjær og det sidste lå i en vildribsbusk.

Hagefluesannaper "Svart og hvid fluesnapper" *Muscicapa atricapilla*: Reder: 12 juni. Kjølberg, Onsø 6 æg = 5,5,5,5,5,0 dage ruget. 14 juni. Kjølberg, Onsø 5 æg = 3,3,3,3,3 dage ruget. Første æg lagt 1 og 7 juni. I det første rede, der blev undersøgt 5 juni, da endnu ikke alle æg var lagt, befandtes disse overdækkede af redematerialet.

Kjøttmeis *Parus major*: Mine gutter kom 4 juli i skoven over et talgoxerede hvorfra der lød ynkelige og vedholdende skrig. Redet viste sig at indeholde 3 halvvoxne unger, der lå oven på en dyng af stinkende lig af sine søskende, medens forældrene ikke var at se. Komne til den overbevisning at disse af en eller anden grund måtte have forladt redet, - måske omkomne - tog de de gjenlevende unger med hjem og anbragte dem i en derværende rugekasse, hvori der netop var et rigtignok em smule ældre talgoxekuld. I begyndelsen skreg de også her meget, men kom sig efterhånden, som de blev madet af sine pleieforældre, i

dagens løb til ro. Den 9 juli forlod kassens oprindelige unger redet, men forældrede fortsatte fremdeles samvittighedsfuld at bringe pleiebørnene føde, indtil også disse 11 juli forlod redet.

Svartmeis *Parus ater*: Et på Rauø, Onsø 23 juni fundet rede lå på marken i en trang åbning mellem to af jorden opstikkende stene, på et med lave enere bevoxet sted mellem udkanden af skoven og stranden. Det bestod af mos med lidt hår indvendig og indeholdt 6 halvvoxne unger og et ubefrugtet æg.

Første æg i dette vistnok 2^{det} kuld altså lagt 29 mai. Kulmeisen hører også til de arter, der aftager stærkt i mængde, hvortil en væsentlig grund må søges i den senere tids mere omfattende udhugst af gamle rådne og hule træer - m.a.ord en bedre skovskjætsel - hvorrad et stort antal småfugle, særlig meiserne, få vanskelig for at finde bekvemme redepladse.

Løvmeis *Parus palustris*: Et ved Kjølberg, Onsø, 20 mai fundet rede indeholdt 7 æg, hvoraf det første var lagt 12 mai. Redet lå i toppen af en afbrudt rådden bjerkestamme i et det foregående år af *Parus borealis* (granmeis) lavet hul. Det at bløde hår lavede tykke leie var anlagt ovenpå hins af enebastrevler bestående rede.

Granmeis *Parus borealis*: Et 23 juni på Rauø, Onsø, undersøgt rede, der lå i en rådden aspestubbe indeholdt næsten voxne unger. Første æg antagelig lagt 21 à 22 mai.

Toppmeis *Parus cristatus*: Reder: 9 mai Elveslet, Onsø 5 æg - 10 dage rugede.

21 mai Dale store, Onsø 5 æg = når færdige rugede. Første æg lagt 26 april og 5 mai. Det første rede lå i et nyhakket hul højt i en stor aspestamme, i hvilken den årlig i de sidste år har hakket et nyt hul.

Det andet rede lå i et naturligt hul i en frisk asp. Hvad der ovenfor er sagt om kulmeisens stærke aftagen og medvirkende årsag dertil gjelder også for denne art såvelsom for *Parus palustris* (Løvmeis) og *borealis* (granmeis). Talgoxen klarer sig derimod bedre, da den finder erstatning for det tabte ved de rugekasser, der vinder mere og mere indpas.

Trekryper *Certhia familiaris*: 15 mai tog jeg ved Elveslet i Onsø et rede med 6 æg, hvoraf det første var lagt 8de, men det sidste sandsynligvis ikke før 15de, da æggene endnu, ikke viste spor af rugning. Altså 6 æg i løbet af 8 dage. Redets beliggenhed var usædvanlig, idet lå i en stor vindfaldrod i et lidet hul mellem rødderne og den endnu vedsiddende jord på rodens underside. Det var som sædvanlig bygget af fine grankviste og enerbast.

Låvesvale *Hirundo rustica*: Også ladesvalen er blandt de arter, hvor en stærk aftagen har fundet sted.

Taksvale *Hirundo urbica*: Tagsvalen er måske aftaget i endnu højere grad end foregående. Den finder heller ikke alle tider gunstig modtagelse hvor mange slå sig ned på samme hus for at bygge, da de jo alle tider rakker lidt til. Tagsvalen ernærer sig ikke alene af myg og fluer. En langtid af sommeren driver den således en meget ivrig jagt på den blødvingede *Cantharis fuscicornis*, der forekommer i stor masse på de sagflisfyldte tomter ved Gråsvik brug. Den flyver herunder helt nede ved marken og snapper disse insekter vistnok lige ofte medens de løbe som når de flyve. Ladesvalen sees derimod aldrig at gjøre jagt på disse insekter. Men stendulpen og den grå fluesnapper er store yndere af det samme insekt.

Linerle *Motacilla alba*: Reder: 27 mai Dale store, Onsø 6 æg = friske

31 mai Agerøen, Hvaler 6 æg = klækkefærdige. 1 juni Agerøen, Hvaler 5 æg = 11 dage ruget.

Første æg således lagt 22, 13 og 17 mai. Redernes beliggenhed var meget forskjellig. Således lå det første i en favnevedstabel, der var opsat lige ved en landevei, det andet lå ombord i en gammel ubenyttet dæksbåd, der lå fortøjet et stykke fra land, og var anlagt på en hob pudsegarn opunder dækket i agterstavnen. Det tredje lå i et hul i muren af fæstningsruinerne på Agerøen.

Nattekvarter. Også i rugetiden overnatte linerne på bestemte steder, hvor de samles i stor mængde fra de omgivende trakter. Således afgiver Arekilen på Kirkeøen med dens store rørskov et meget søgt natteherberge. På Tisler så jeg også 31 mai, hvorledes en stor mængde linerler, som forresten forekom mig at måtte være mange flere end der kunde høre hjemme på denne lille øgruppe, om aftenen tog kvarter for natten under to store søboder, som stod på pæler over vandet. Tidlig om morgenen før det var ordentlig lyst var de forsvundne. Det må dog rimeligvis blot være de individer, som ikke har rugepligt, sandsynligvis da hannerne, som tilbringe natten på denne måde.

Skjærpiplerke *Anthus obscurus*: Reder: 24 mai. Søsterøerne, Onsø 4 æg, hvoraf no.4 unormalt lidet = 2,2,2,1 dag rug. 31 mai. Søsterøerne, Onsø 5 æg = friske. 1 juni. Agerøen, Hvaler 4 æg = 12 dage ruget. 1 juni. Agerøen, Hvaler 4 æg = 12 dage ruget. Første æg lagt henholdsvis 19, 27, 17 og 17 mai. Det første rede lå på marken i en tet gråstuste af fjorgammelt, højt og tørt græs, der fuldstændig skjulte redet. Det andet lå dybt inde i en vertikal smal fjeldrevne. Det tredje lå under en stor sten og Det fjerde endelig i et hul i de gamle forfaldne fæstningsmur på Agerøen. Samtlige reder bestod udelukkende af tørre strå ovenpå et underlag af lidt mos.

Heipiplerke (engpiplerke) *Anthus pratensis*: Tidlig ankomst. 11 april om morgenen er en engpiplerke skudt i Ålebergene i Onsø, hvor to stkr. blev påtruffet i følge.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: Rede: 11 juni. Dale store, Onsdag 5 æg = 10 dage ruget.

Første æg lagt 28 mai. Det af strå byggede og indvendig med nogle hestetagel beklædte rede lå på en træbar bergskrånning under roden af en liden uddøet furu.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: 2det kuld. Et 4 juli ved Åle i Onsdag fundet rede indeholdt 4 æg, hvoraf de 3 var klækkefærdige, det ene ubefrugtet. Første æg således lagt 18 juni.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Hortulanspurven, der også hører til de stærkt aftagende fuglearter, har i år været mere fåtallig end nogensinde.

Gråspurv *Passer domesticus*: Gråspurven er af de fugle, som klarer sig bedst, dens mængde er i stadig tiltagende. Intet under forresten, den har jo mistet sin værste tugtemester spurvehøken, som nu længer er en stor sjældenhed at se. Om en gråspurv, som lagde 2 æg i en rugekasse uden rede og derefter påbegyndte sådant, se notisen for juni: - 5 juni. I en rugekasse hos mig har en gråspurv 1 juni lagt et æg og dagen efter et til uden noget rede, men er samtidig begyndt at bygge. Siden har den ikke lagt flere æg, men er vedblevet at bygge. Formentlig er dens rede bleven forstyrret, efter at den havde lagt nogle æg, hvorefter den har flyttet hid, hvor den da måtte lægge de resterende af af kullet inden den fik tid til at bygge rede. Nu synes det, som den vil bygge over de to æg, idet disse allerede er overdækkede og kommer formentlig om en tid med et nyt kuld 12 juni. Den forannævnte gråspurv har forladt kassen uden at fuldføre redet, rimeligvis fordi den ikke har synes om at dens logi stadig er bleven visiteret.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Reder: 20 mai. Skåre, Onsdag 5 grågr. æg = 5,4,3,2,1 dage ruget.

20 mai. Kjølberg, Onsdag 5 blå æg = 5 dage rug. 26 mai. Hurrerød, Onsdag 5 grågr. æg = 2 dage ruget.

2det kuld: 14 juli Ørebæk, Onsdag 4 unger = 5 dage gamle. Første æg i disse reder lagt 15,11 og 20 mai samt 22 juni. Samtlige reder lå omkring en mandshøide fra marken, det ene i en ener, de øvrige i små graner. Nærmere om det ene redes beliggenhed se notisen for 20 mai. - 20 mai fandt jeg ved Skåre et rede, der lå i en ganske liden og forkrøblet gran, der kun havde en liden barlurv i toppen. På en liden tørtgren nedenunder denne lå redet tæt indtil stammen og var trods denne beliggenhed slet ikke påfaldende synligt. Det indeholdt 5 grågrønne æg, der var ulige varmet, således at no.1 viste sig 5 dage ruget medens no.5 kun var 1 dag ruget. Samme dag fandt jeg også ved Kjølberg et rede, der lå i en liden lubben gran noget ude på en gren, ligesom det foregående i en knap mandshøide over marken. Det indeholdt 5 æg af den blå form samtlige 5 dage ruget. 26 mai tog jeg ved Hurrerød et rede, der lå i en ener ligeledes i en knap mandshøide fra marken. Det indeholdt 5 grågrønne æg = 2 dage ruget.

Tornirisk *Linota cannabina*: Et 1 juni på Søsterøerne, Onsdag, undersøgt torniriskrede indeholdt 5 næsten klækkefærdige æg, hvoraf således det første var lagt 14 mai. Redet lå på marken under en af de på Søsterøerne almindelige lave, krybende, næsten teppelignende enere, som man næsten kan gå ovenpå.

Grønnsisik *Acanthis spinus*: I et 27 mai ved Rød i Onsdag taget rede var det første æg antagelig lagt 19 mai. De 3 eller muligens 4 æg, der forulykkede under nedtagningen af redet fra toppen af den høje furu, hvori det lå, var 5 dage ruget. Se nærmere beskrivelse under mai: - 10 mai. Sisiken er også i år meget talrig, men den holder sig ligesom ifjor fremdeles flokkevis, og kan jeg ikke mærke noget til nogen forestående rugning. 27 mai. tog jeg ved Rød et rede, der lå i en stor enslig furu tæt ved husene og var opdaget af en af Lars Røds sønner. Det var imidlertid ikke mulig at se redet nedenfra, da det lå mellem det tætte bar på din yderste ende af en meget stor og lang gren (den 4de fra toppen). Det var også, så at sige, aldeles utilgængeligt og uerholdeligt på anden måde end et skjære grenen af, hvilket udførtes af en anden, medens jeg selv holdt grenen, men idet den blev kuttet af tog den tunge gren overballance, så æggene på it nær vippede ud og slog sig itu. Fuglen lå overmåde fast og var ikke til at få af hverken ved at slå i grenen eller huske på den og fløi først af, idet grenen blev kuttet af og vippede. Hvor mange æg der havde været kunde ikke afgøres, da kun fragmenter af 2 gjenfandt på marken nedenunder. Det bjergede æg var omtr. 5 dage ruget. Det fine lille rede målte udvendig 8,5 ctm, indv. 4,5 ctm i diam. og var 4 ctm dybt. Det var bygget af fine grankviste, rødder og mos, indvendig foret med hestetagel og hvide fjår.

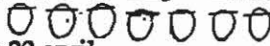
Grankorsnebb *Loxia curvirostra*: Grankorsnæbben har fra tidlig om høsten til senhøstes været meget almindelig trods næsten fuldstændig mangel på grankongler. De leve imidlertid i stor udstrækning af rognebær, hvoraf der er en mængde, men spiser ligesom andre finkartede kun kjærnerne.

Stær *Sturnus vulgaris*: Stæren har i de senere år vist en glædelig forøgelse og er nu her i egnen så talrig, som den ikke har været på 30 år, hvortil vistnok den øgede interesse for ophængning af rugekasser har bidraget meget. I 8 reder ved Onsdag præstegård blev antallet kun i et så meget som 6 æg i de øvrige 5. Dog fandtes udenfor to af de sidste et udkastet eller sansynligvis helst udenfor redet værpet æg, der i det ene tilfælde lå knust på marken, i det andet lå i en grenkløft nogle cm nedenfor redeåbningen. Det første æg var i disse reder lagt 6,7,8,8,8,8,9 og 9 mai.

Nøtteskrike *Garrulus glandarius*: Også nøtteskriken bliver en mindre almindelig fugl.

Skjære *Pica europaea*: Reder: 3 mai. Tronddalen, Onsø 4 äg = friske.

7 mai Tronddalen, Onsø 1 äg = friske. 10 mai Onsø prästegård 7 äg .

Vandprøve= 8.8.8.8.7.6.5 dage ruget. Første äg i disse reder lagt 30 april, 7 mai og 22 april.

Kråke *Corvus cornix*: 9 mai tog jeg ved Elveslet i Onsø et rede med 4 äg, hvoraf det ene kun så stort som et skjæreäg. Indholdet i dette var dog normalt, men det var ubefrugtet.

Vandprøve = 0.3.3.2 dage ruget.

No.1 (det lille) var mørkest, no.4 lysest. Et 21 juni ved Faretangen i Onsø undersøgt rede indeh. 1 unge, 2 klækkefærdige og et ubefrugtet äg. Første äg lagt 4 og 30 mai, det sidste sandsynligvis omlagt kuld.

Lerke *Alauda arvensis*: Et 2 juli ved Rød i Onsø undersøgt rede indeholdt 5 äg, der var crc 12 dage ruget. Kullet, hvis første äg således er lagt 16 juni er dog neppe 2^{den} gangs.

Hærfugl *Upupa epops*: Ved Elveslet i Onsø, ikke langt fra Mellegård, hvor ifjor en hærfugl blev iagttaget en tid og endelig skudt 12 septbr. er 26 april atter iagttaget en sådan. Opholdet synes imidlertid ikke at have været langvarigt, da den ikke er iagttaget senere.

Spett *Picini*: Alle spetter bliver mere og mere sjældne i omegnen af Fredriksstad og har neppe nogen art med undtagelse af *picus minor* (dvärgspett) på mange år forekommet rugende i de nærmeste bygder omkring Fredriksstad. Selv i træktiderne er de yderst fåtallige.

Vendehals *Lynx torquilla*: Vendehalsen er omtrent lige almindelig, som den har været. For den har igunden forholdene bedret sig, idet den fuldt ud har fået erstatning for de gamle træer ved de nu mere udbredte rugekasser. Reder: 11 juni. Elveslet, Onsø 11 äg = 8.8.8.8.8.7.6.5.4.3.2 dage ruget.

12 juni. Brække østre, Onsø 10 äg = 8.8.8.8.8.7.6.5.4.3 dage ruget.

16 juni. Hasselvik, Kirkeøen 10 äg = 11.11.10.10.10.9.8.7.6.3 dage ruget.

Første äg i disse reder lagt henholdsvis 30 og 31 mai og 2 juni.

I det sidste kuld må der være hængt 3 dage mellem det næst sidste og sidste äg.

Det første rede lå i et hul i en ek, de andre to i huller i friske aspetræer.

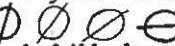
Gjæk *Cuculus canorus*: Gjøken holdt i år forholdsvis tidlig op at gale. Jag har ikke hørt den senere end 15 juni. Også gjøken er betydelig aftaget i antal i de senere år.

Tårnseiler *Cypselus apus*: Tårnsvalen afreiste sent i år. Indtil 30 august er den således stadig iagttaget, men også endnu 4 september så jeg 3 individer.

Vandrefalk *Falco peregrinus*: Et 22 april på Rauøkalven, Onsø taget kuld bestod af 4 äg = 4,3,2,1 dag ruget. De to første äg omtrent lige mørkfarvede no.3 lysere og no.4 lysest.

Sammenlign notisen for 23 april: 23 april modtog jeg et kuld på 4 äg taget på Rauøkalven dagen forud.

No.1 = mørkt = 4 dage ruget. No.2 = mørkt = 3 dage ruget. No.3 = lysere = 2 dage ruget. (tegning) fuld størrelse. No.4 = lysest = uden synlig spor af rugning.

Vandprøve: 25 april bragtes til lensmanden en vandrefalk (hann), der var skudt i Hankøundet, altså ikke langt fra Rauø, 18 april. 18 april blev en vandrefalk (han) skudt i Hankøundet, og 30 april er atter en (han) skudt på Rauø, begge af samme mand. Det er sandsynligt, at den første han har været den på Rauøkalven rugende huns mage, og at denne efter dens død har fundet en ny mage, som da også blev skudt.

Tårnfalk *Falco tinnunculus*: Tårnfalken synes også at være sin undergang nær, ialfald i de nærmeste bygder omkring Fredriksstad. Det synes meget påkrævet at ophæve præmien for spurvehøk. Denne præmie gjør utvivlsomt meget mere skade end spurvehøken, idet en hel del uskyldige eller uskadelige fugle fældes under tro eller angivende af at være spurvehøk.

Vepsevåk *Pernis apivorus*: Ved Faretangen, Onsø, fandt min søn Wilhelm 28 mai i en gran et rede, der rundt kanten var belagt med friske bjerkeløkviste også samtidig to vepsehøke i nærheden, men nogle dage senere syntes redet forladt. 21 juni befandt det beboet af en kråke, der de netop holdt på at udklække sine 4 äg.

Fjeldvåk *Buteo lagopus*: Ved Kirkeby i nærheden af Gråsvik er 6 mai skudt en fjeldvåk, der blev påtruffet hvilende på en grantop.

Ringdue *Columba palumbus* :

Skogdue *Columba oenas* : Såvel ringduen som skovduen særlig den sidste, aftager i en sørgelig grad. Der findes jo knap længer et hult træ, hvor skovduen kan ruge, og det er kun nogle enkelte steder, hvor den ruger i fjeldkløfter, som den endnu holder sig. Jeg har således ikke seet en skogdue på flere år. I de indre bygder af Smålenene skal dog ialfald ringduen endnu på sine steder være almindelig.

Dverglo ("den lille strandryle") *Charadrius minor*: Rede: 7 juni. Herføl, Hvaler 4 äg = 3 dage ruget. Første äg således lagt 1 juni. Den 7 juni, da jeg traf den lille strandryle på flere steder på Hvalerøerne syntes den imidlertid endnu at være midt oppe i parringslegen og spillede på det ivrigste. Endnu 15 juni, da

jeg på ny besøgte en af de samme steder, hvor 3 par havde tilholdt, syntes ingen af disse at være komme til æglægning, ligesom de fremdeles holdt på at spille, om end ikke så ivrig som 8 dage tidligere.

Vipe *Vanellus cristatus*: 1 juni havde jeg på Agerøen, Hvaler, atter anledning til at se, hvilken farlig fiende hugormen er for de der rugende fugle, særlig vaderne, idet en hugorm, som jeg slog ihjel, viste sig at have slugt 2 vibeuinger. Den ene var noget fordøjet, den anden endnu ganske frisk.

Enkeltbekkasin *Gallinago media*: 1 juni fandt jeg på Agerøen, Hvaler, et rede med 4 næsten klækkeferdige æg. Første æg således antagelig lagt 14 mai. Jeg har aldrig tidligere truffet enkeltbekkasinen rugende på denne ø.

Sothøne *Fulica atra*: 27 januar er en sothøne skudt på isen (på Glommen) udenfor Gräsvik brug.

Kvinand *Clangula glaucion*: 15 og 16 juni traf jeg i Arekilen på Kirkeøen 2 hanner af hvinanden, muligens endnu ikke forplantnings dygtige individer, skjønt, såvidt kunde sees gennem kikkert, i ren pragtdragt.

Ærfugl *Somateria mollissima*: Undersøgte reder: 24 mai. Nordre Søster, Onspø 5 æg = 7 dage ruget + 1 æg af *Larus argentatus* (gråmåke) = 7 dage ruget. 24 mai. Nordre Søster, Onspø 5 æg = 7 dage ruget. 24 mai. Nordre Søster, Onspø 4 æg = friske (ikke fuldl.) 24 mai. Nordre Søster, Onspø 3 æg = friske (ikke fuldl.). 31 mai Søndre Søster, Onspø 6 æg = noget rugede (ikke nøiere undersøgt).

1 juni. Tisler, Hvaler 4 æg = friske (ikke fuldl.) . 1 juni. Tisler, Hvaler 3 æg = friske (ikke fuldl.)

1 juni Agerøen, do 6 æg = 14 dage ruget. De tre førstnævnte på nordre Søster fundne reder lå nær sammen på afsatser i en steil fjeldvæg, og i nærheden havde også en gråmåge (*Larus argentatus*) i blot nogle få meters afstand fra det ene sit rede, hvori blot 2 æg, medens den havde lagt sit første æg i edderfuglens rede. Efter rugningsforholdet at dømmes må edderfuglen sandsynligvis have lagt 2 æg, da gråmågen forærede den sit første æg. Sammenlign notisen for mai: 24 mai undersøgte jeg på nordre Søster 4 reder med henholdsvis 5, 5, 4 og 3 æg, men i det ene af de førstnævnte lå også et gråmågeæg. De tre førstnævnte lå nær sammen på afsatser i en steil fjeldvæg, hvor også et gråmågepar havde sit rede tæt ved disse, blot nogle få meter fra det, hvori dens æg lå. Gråmågen havde således nok på grund af det nære naboskab taget fejl af sit og naboens rede og foræret den sit ene, utvivlsomt første æg, uagtet edderfuglen dengang selv måtte have mindst et eller kanske 2 æg i sit rede, hvilket fremgår af rugningsforholdet.

Selv havde gråmågen blot 2 æg i sit rede, og da det æg, som lå i edderfuglredet fuldkommen lignede hine to, kunde det ikke være tvivl om, at det måtte være kommen fra dette par, så meget mer, som det var det eneste i hele fjeldvæggen. At det var gråmågens første æg sluttes af at det var større end de andre to. Såvel gråmågens som edderfuglens æg (begge reder blev nemlig taget) var 7 eller måske 8 dage ruget, hvor af fremgår at edderfuglredet på den dag gråmågen lagde sit første æg, måtte have indeholdt mindst et eller måske 2 æg. Æggene i det andet 5 ægs kuld syntes ved vandprøve at være ligelangt ruget som det tagne kuld, medens de andre to reder endnu ikke var fuldlagte. 31 mai så jeg på Søndre Søster et rede 6 æg, der var noget rugede, samt et rede med 3 friske æg. Første æg i disse reder, med undtagelse af det 31te fundne, hvis æg ikke blev nøiere undersøgt, har været lagt henholdsvis 13,13,21,22,29,30 og 13 mai.

Gråmåke *Larus argentatus*: Reder: 24 mai. Nordre Søster, Onspø 3 æg = 7 dage ruget. 24 mai. Søndre Søster, Onspø 3 æg = Ruget i 3,2,1 d. Af æggene i det første kuld var det første æg, som foran nævnt, lagt i et edderfuglrede, der lå blot i nogle få meters afstand. I begge kuld var det først lagte æg størst, det sidst lagte mindst. Første æg i disse reder lagt 15 og 21 mai. De var ligesom endel samtidig fundne reder med 1 à 2 æg sandsynligvis omlagte kuld.

Sildemåke *Larus fuscus*: Et på Søndre Søster, Onspø 24 mai taget kuld indeholdt 3 æg = friske. No.1 størst, no.3 mindst. Endel andre reder indeholdt samtidig 1 à 2 æg. Det tidligste æg således lagt 22 mai. Sildemåkekolonien på søndre Søster er nu langt mindre end den var første gang jeg stiftede bekjendskab med den for 27 år siden. Trods den specielle fredning af Søsterøerne synes plyndringen at foregå ligeså ugenert som før.

Tyvjo *Lestris parasiticus*: 7 juni traf jeg på Lauer og Tisler(Hvaler) på hvert af stederne et par tyvjoer, men ingen af dem viste tegn til at have æg.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Makrellternerne har i år ligesom en flerhed af trækfuglene været påfaldende fåtallig. Den hører forøvrigt til de arter, der er i stærkt aftagende. 7 juni fandt jeg to reder, det ene på Lauer, det andet på Løberungen i udløbet af Løberen (Hvaler), begge med 2 friske æg, således at det første æg i begge tilfælde har været lagt 6 juni. I første halvdel af august og indtil 20de såes stadig termer på Gräsvikfloen, men fra den sidstnævnte dato blev den borte derfra. I holmerne er den imidlertid fremdeles iagtaget indtil 8 september.

Teist *Uria grylle*: I et 31 mai på nordre Søster taget kuld på 2 æg var disse ruget 7 og 5 dage. Første æg altså lagt 24 mai.

1904

Måltrost *Turdus musicus*: Reder: 5 mai, Brække østre, Onsjø 5 æg = $\emptyset$ alle = 2 dage ruget.

20 mai, Torp Onsjø 5 æg = 1 dage ruget. 20 mai Torp Onsjø 2 æg = friske. Første æg lagt henholdsvis 9,15,19 mai. Det ene ved Torp undersøgte rede lå næsten helt i toppen af en liden tynd og spinkel gran crc 5 m høit.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: 25 mai tog jeg i Ålebergene i Onsjø et rede med 5 æg = $\emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset$ = 6 dage ruget. Redet lå i et sidehul i en med blåbær og tyttebærris bevoxet mostue og var hullet kun så dybt, at mosen dannede et hvælv over redet. Det betod af mos, strå og løvblade og var indvendig foret med fine strå og hestetagl. Et rede med 6 æg taget 1 juni se juni: - 1 juni modtog jeg et rede med 6 æg taget i Gatuåsen ved Åle. Der var lagt et æg daglig, det sidste imorges hvorefter fuglen havde lagt sig til at ruge. Det af mos og strå byggede rede var indv. foret med fine rødder og sorte hestetagl.

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: 1 juni et rede taget på Gråsvik indeholdt 7 æg = $\emptyset$ = friske. Første æg lagt 26 mai. Redet lå i en plankestabel.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Reder: 22 mai Søsterøerne, Onsjø 6 æg = $\emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset$ = friske = 1 dag ruget. 22 mai Søsterøerne, Onsjø 5 æg = friske ikke fuldlagt. Første æg lagt 16 og 18 mai. Begge reder lå under stene.

Jernspurv *Accentor modularis*: 25 mai et rede taget i Ålebergene i Onsjø indeholdt 6 æg = $\emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset$ = 1 dag ruget. Redet lå i den meget lätte top af en liden gran vel 2 m høi og var bygget af fine grankviste, grov mos og enkelte strå samt indvendig foret med hestetagl. Første æg lagt 19 mai.

Varsler *Lanius excubitor*: 26 april iagttog jeg ved Rød i Onsjø en varsler beskjaftiget med at jage. Den indtog herunder altid et høit stude, telegrafråden eller en trætop, hvorfra den speidede efter bytte og ret som det var kastede sig ned på marken, rimeligvis for at fange et insekt, da den altid fløi op igjen efter kun et kort ophold og uden noget i nåbbet, hvorefter den hver gang indtog en ny vagtplads. 30 april er et individ skudt ved Øreli i Onsjø.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: 6 juni taget ved Gråsvik et rede med 5 friske æg, hvoraf det første lagt 2 juni. Redet lå i en plankestabel i lastetomten.

Kjøttmeis *Parus major*: Reder: 17 mai. Ålebergene, Onsjø, 10 friske æg, sandsynligvis ikke fuldlagt, da fuglen ikke var tilstede. 17 mai. Ålebergene, Onsjø, 1 æg. Første æg lagt 8 og 17 mai.

Svartmeis *Parus ater*: Rede: 17 mai. Ørebæk, Onsjø 9 æg = $\emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset$ = 1 dag ruget. Første æg lagt 9 mai. Redet, der lå i et gammelt hakket hul i en orestubbe, bestod af fine grå hår af forskellige gnarere ovenpå et underlag af fin mos. Efter at hun var fløiet af kom hannen tilstede og gav den føde.

Løvmeis *Parus palustris*: Reder: 8 mai. Onsjø præstegård 8 æg = $\emptyset$ = friske.

14 mai Ålelierne, Onsjø 8 æg = $\emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset$ = 2 dage ruget. Skjønt æggene i det sidste kuld var 2 dage ruget var endnu intet embryo synligt, men hviden var i de 4 første æg temmelig stiv, i de øvrige derimod omtrent normal. Første æg lagt henholdsvis 1 og 5 mai. Det første rede lå i en frisk hul asp, det andet i et ældre hakket hul i en crc 5 m høi kavrådden bjerkestamme. Rederne bestod af et tykt leie af forskellige slags hår og uld (fåreuld) på et underlag af mos. Det ved Ålelierne fundne rede var allerede under bygning 17 april, da begge magerne bragte materialier.

Nattekvarter: Da jeg om aftenen 10 mai undersøgte redet ved Ålelierne lå hun i redet, medens han lå i et hul i toppen af den samme stamme. Det var ligeledes aften, da jeg tog det første rede ved Onsjø præstegård, og det var allerede begyndt at skumre (kl. 1/2 9) da jeg var færdig med at udtage æggene, og meiserne, som fra første af begge havde været tilstede var imidlertid blevet borte. Men da jeg gik derfra, kom jeg forbi en anden aspestamme i nærheten, som havde flere små, vistnok af meiser i sin tid hakkede grunde huller, og da jeg i forbigående stødte med stokken i denne, viste det sig at begge meiserne havde taget kvarter her for natten i hver sit hul, der såvidt var stort nok til at rumme en af dem. Jeg har også før seet meiser tilbringe natten i disse huller, ligesom også i andre lignende grunde huller.

Granmeis *Parus borealis*: Rede: 25 mai. Ålebergene, Onsjø 7 æg = 4 dage ruget. Da redet 17 mai indeholdt 2 æg, befandtes disse overdækkede.

Redet lå i en rådden aspestamme det var usædvanlig lidet og bestod alene af bast samt nogle få fjær.

Toppmeis *Parus cristatus*: Reder: 29 april. Ålebergene, Onsjø 6 æg = $\emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset$ = friske.

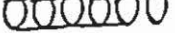
29 april Elveslet, Onsjø 5 æg = $\emptyset$ alle = friske. 1 mai Ålebergene Onsjø 5 æg = $\emptyset \emptyset \emptyset \emptyset \emptyset$ Ruget 2,2,2,1, 0 dag. I no.1-3 begyndende embryodannelse, no. 4+5 helt friske. De to første reder lå i nyhakkede huller i rådnne aspestammer, begge høit oppe. Det tredie rede lå i et vertikalt naturligt hul i en gammel asp.

I det første rede var æggene overdækket og ingen af fuglene var tilstede, men medens jeg var beskjaftiget med at udtage æggene, kom de begge tilstede medbringende dotter af hår, som de rimeligvis yderligere

skulde dække over æggene. Det samme gjorde også hun ved det sidste rede, efter at den var gået af, idet den efter en liden stunds fravær vendte tilbage med en dot hår.

Trekryper *Certhia familiaris*: Reder: 20 mai, Torp, On sø 5 æg = 6 dage ruget.

Første æg således lagt 10 mai. Redet lå mellem løsnat bark på stammen af en stor frisk gran i omtrent 2 meters højde fra marken. Barkstykket var løsnat helt fra i underkant og redets bund stakk frem nedertil.

Linerle *Motacilla alba*: Reder: 23 mai. Agerøen, Hvaler 6 æg = Ruget 7.7.7.7.6 dage. 23 mai. Agerøen, Hvaler 6 æg = Ruget 6.6.6.6.6.- dage.

8 oktober Gråsvik 5 æg = friske. Et æg begyndt at rådne.

Dette sidste kuld blev fundet under pålægning af ny tagsten på et hus hos kaptajn G. A. Larsen. Skjønt kuldets selvfølgelig må have ligget nogen tid forladt, kan det dog neppe antages at have ligget så meget som et par måneder under påvirkning af de solvarmede tagstene uden at være gået helt i forrådnelse. Kun et af æggene viste tegn til begyndende forrådnelse, idet hviden var noget blak og tyk, men de øvrige var så friske som nylagte. Det synes således utvivlsomt at være et kuld no.3 lagt henimod eller i midten af august.

Æggene i dette kuld udmærkede sig også ved sin indbyrdes store forskjel i størrelse, idet længden var 18-23 mm. De på Agerøen tagne kuld lå i huller i de gamle fæstningsmure.

Det første æg i disse sidstnævnte reder lagt 12 og 13 mai.

Skjærpiplerke *Anthus obscurus*: Reder:

22 mai. Søndre Søster, On sø 4 æg = alle = 3/4 ruget = 10 dage ruget.

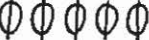
22 mai. Søndre Søster, On sø 4 æg = alle = 2/3 ruget = 9 dage ruget.

22 mai. Søndre Søster, On sø 5 æg = Ruget i 7.7.7.7.0 dage.

23 mai. Søndre Søster, On sø 5 æg = 13 dage ruget = næsten klækkefærdige, med brister.

23 mai Agerøen, Hvaler, 4 æg = = 8.8.8.7 dage.

Første æg lagt 9,10,11,6 og 13 mai. Samtlige reder bestod udelukkende af tørre strå, men beliggenheden var meget forskjellig. Således lå det første rede i et dybt og trangt hul under en bergknast. Det andet lå under en stenhelle, det 4de dybt inde i en trang vertikal klippespalte og det 5te under en sten. Men meget afvigende og eiendommelig var det 3^{die} redes beliggenhed, - det lå i en tuedannet overmåde tætvoxet ener, hvor det var anlagt i en liden åbning mellem toppene.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: Rede: 30 mai. Dale store, On sø 5 æg =

Ruget 2.2.2.2.0 (ubefr.). Første æg lagt 24 mai. Redet lå under kanten af en røsllyngtue.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Reder: 21 mai Hurrerød, On sø 5 æg = alle = friske.

28 mai. Hurrerød, On sø 5 æg = Ruget 1.1.1.1.1 dage. 29 mai Hauge, On sø 1 æg.

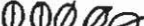
Redet fandtes senere plyndret. 1 juni. Hurrerød, On sø 5 æg = 4 dage ruget.

Det 29 mai undersøgte rede lå i en røsllyngtue på et for største delen snaut berg ikke mange skridt fra hannens sangplads - en tør furu. Første æg lagt henholdsvis 17, 23, 29 og 24 mai.

Gråspurv *Passer domesticus*: Reder: 9 mai Gråsvik 5 æg.

Æggene, der sikkerlig havde været ruget på i 3 à 4 dage viste intet spor af embryodannelse. De flød alle som korke og indholdet syntes at være bedærvet, hviden uklar og tynd, blommen stiv. Enten må de alle, hva der er lidet sandsynligt, have været ubefrugtede, eller de må have taget skade af frost, der indtraf hyppig i dagene 4-8 mai. Redet, der lå på taget af mit hus under en tagsten, lå ikke som sædvanlig i den nederste rad, men i raden ovenfor. 14 mai. Gråsvik - 6 æg, der netop befandtes under klækning, idet den første unge allerede var fremkommet. Første æg i det første rede antagelig lagt 1 mai, i det 2^{det} 25 april.

Pilfink *Passer montanus*: I to reder på et hustag på Oxeviken i On sø fandtes 21 mai henholdsvis 5 og 1 æg. Det første æg således lagt 17 og 21 mai. Da disse reder 25 mai skulde tages, befandtes de begge plyndrede, åbenbart af tårnsvaler, og æggene fra det første, der lå under nederste tagstenrække, fandtes knuste på marken nedenunder, medens de 5 æg, der tilhørte det andet, lidt højere oppe liggende rede, lå rundt omkring redet, tildels under de nærmeste tagstene, medens en tårnsvale lå i redet. Æggene, som desuagtet var hele, viste sig at være 1 dag ruget.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Reder: -12 mai Råde 1 æg. 12 mai Råde 3 reder endnu uden æg og delvis ikke fuldt færdige. 15 mai. Skuggerød, On sø 5 blå æg = Ruget 2.2.2.-.1 0 dage.

16 mai Dale store, On sø 5 blå æg = Ruget 5.5.5.5.5. dage. Første æg i disse reder lagt 12,11 og 7 mai. De i Råde undersøgte reder lå samtlige i oretrær i en stor orelund. Det ved Skuggerød tagne rede lå i en ener 2 m højt.

Grønnefink *Linota chloris*: Rede: 15 mai Fredheim, On sø 4 æg = Ruget 8.8.8.7 dage.

Redet lå i en høi ener og var væsentlig bygget af mos og nogle stive strå. Indvendig foret med fine rødder, hår og et par fjær. Første æg lagt 5 mai.

Tornirisk *Linota cannabina*: Reder: 7 mai. Brække østre, On sø 4 æg = 4 dage ruget.

17 mai Ålelieerne, On sø 5 æg = friske. Første æg i disse reder lagt 30 april og 13 mai.

Stær *Sturnus vulgaris*: Undersøgte reder: 8 mai Brække østre, Onsdag 2 æg.

8 mai Onsdag præstegård 4 reder med 1 æg. 15 mai Kjølberg, Onsdag 4 æg = friske.

15 mai Onsdag præstegård 3 æg = friske. 15 mai Onsdag præstegård 4 æg lidt rugede.

20 mai Onsdag præstegård 5 æg = $\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$ Ruget 2+,2+,2,2,1 dage ruget.

Første æg lagt henholdsvis 7,8,8,8,12,13,9,15 mai. De fleste af de undersøgte reder blev forstyrret af plaugkråker og flere eller færre æg udkastet af denne, uden at den i mere end et tilfælde tog redet i besiddelse. De fleste måtte derfor nøje sig med at udruge 3-4 æg.

Skjære *Pica europaea*: Reder: 12 mai. Karlshus, Råde 7 æg $\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$ Ruget 2.2.2.2.-2-

2.-1 dag ruget. 15 mai Kjølberg, Onsdag 8 æg = klækkeferdige. I den sidste kuld var det ene æg betydelig lysere end de øvrige temmelig mørke æg. Første æg i disse reder lagt 5 mai og 21 april.

Kråke *Corvus cornix*: Reder: 12 mai Rød, Råde 5 æg = $\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$ Ruget 5,5,4,3,2 dage.

De 4 første æg meget mørke, det sidste lyst. 15 mai. Kjenne, Onsdag 3 æg (ikke fuldlagt).

15 mai Rødskoven, Onsdag 3 æg (ikke fuldlagt). 24 mai Agerøen, Hvaler 4 æg = ubetydelig rugede.

Det sidste rede lå i en knapt 2 m høi barlind. Første æg i de tre første reder lagt 6,13,13 mai.

Sanglerke *Alauda arvensis*: Rede: 22 mai Nordre Søster, Onsdag 4 æg $\bigcirc$ alle. Ruget 1 dag.

Embryo var endnu ikke synlig. Første æg lagt 18 mai.

Fuglen lå meget fast på og fløi først af lige foran mine fødder.

Trelerke *Alauda arborea*: Rede: 1 mai Rødsdalen, Onsdag 4 æg = $\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$ = 1 dag ruget.

Embryo var endnu ikke synlig. Fuglen lå meget fast. Første æg lagt 27 april.

Kattugle *Strix aluco*: 12 april tog jeg ved Onsdag præstegård et rede med 4 æg = $\bigcirc\bigcirc\bigcirc\bigcirc$. Ruget 3.3.2.1 dag.

Redet blev undersøgt 10 april og indeholdt da 3 æg. Det blev således konstateret at det sidst lagte æg var mindre end de øvrige. Fuglen lå begge gange på, indtil jeg var klatret næsten op til redet, der lå i en stor hul asp. Der var intet andet underlag for æggene end den mørke ved, der dannede hullets bund, blandet med endel af fuglens egne fjær. Skjønt æggene var fra 3-1 dag rugede viste ingen endnu noget embryo. Rugningen var endnu kun kjendelig på at hviden i no.1 og 2 var meget stiv, noget mindre stiv i det sandsynligvis kun 2 dage rugede no.3 og endnu omtrent normal i det sidste vel et døgn rugede æg. Første æg lagt 8 april.

Spurveugle *Athene passerina*: 24 marts blev ved Hurrerød i Onsdag skudt en spurveugle, som kom flyvende med en fuglekonge i kløerne.

Vandrefalk *Falco peregrinus*: Rede: 28 mai. Søndre Søsterø, Onsdag 2 små unger + 1 ubefr. æg.

Da jeg 23 mai på afstand, iagttog det vanskelig tilgængelig rede, syntes det på fuglene, som de allerede skulde have klækket, men overbringeren af det ubefrugtede og rådne æg anså de små hviddunede unger for nyklækkede, hvad der også synes sandsynligt efter den givne beskrivelse af størrelsen. Når således den ene unges alder beregnes til 2, den andens til 1 dag, er det første æg sandsynligvis først lagt 29 april.

Lerkefalk *Falco subbuteo*: 29 mai er en han af lærkefalken ihjelslået i Onsdag præstegårdsskov, hvor den blev påtruffet med en stækket ving, så den ikke kunde flyve.

Spurvehauk *Astur nisus*: I et ved Langgård i Onsdag allerede 1 mai fundet færdigt rede fandt jeg 15 mai fragmenter af et ødelagt æg og frisk blomme og hvide ved siden af. Fuglene var ikke at se. Det var sandsynligvis det først lagte æg, som her var bleven ødelagt, ganske vist kort før mit besøg, da det hele så så friskt ud. Første æg således lagt 15 mai.

Sandlo *Charadrius hiaticula*: Strandrylen syntes 23 mai under et besøg på Agerøen, Hvaler, ialmindelighed at have unger. Så dog et rede, hvori 3 adskillig rugede æg, hvis rugningsgrad, da de ikke blev taget, ikke blev nærmere undersøgt.

Dverglo ("den lille strandryle") *Charadrius minor*: Den lille strandryle syntes under et besøg på Akerøen, Hvaler 23 mai endnu ikke at være begyndt at spille.

Vipe *Vanellus cristatus*: På Agerøen har der i de 3, 4 sidste år været adskillig færre viber, end der havde været i nogle år tidligere. Det samme er også tilfældet på Sletterne (Råde), hvor den også for nogle år siden rugede ret talrig, men i de sidste år endog er bleven helt borte.

Sothøne *Fulica atra*: 2 april er en blishøne skudt på elven uden Gråsvik brug.

Ærfugl *Somateria mollissima*: Reder: 22 mai. Struten, Onsdag 5 æg = adskillig ruget.

Redet, der ikke blev taget, indeholdt kun ganske lidet dun. 23 mai. Nordre Søster, Onsdag 5 æg = 7 dage ruget. 23 mai. Agerøen, Hvaler 3 æg = friske. Redet, der endnu ikke var fuldlagt indeholdt adskillig dun - cirka 1/4 kvantum. Første æg i de to sidste reder lagt 12 og 21 mai.

Toppdykker *Columbus cristatus*: 9 januar er en hvidstrubet toplom skudt udenfor Papper, Hvaler, hvor den blev påtruffet på åben sø langt fra land.

Teist *Uria grylle*: På Struten, Onsdag, undersøgte jeg 22 mai to reder, der begge indeholdt et friskt æg. Første æg i begge reder lagt 22 mai.

1905

Måltrøst *Turdus musicus*: I tre kuld var første æg lagt 10, 11 og 19 mai.

I det ene af disse kuld (no 18 taget 21 mai ved Skårød i Glemminge) havde æggene en ualm. rund form.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: En stendulp, hvis 7 æg ble den berøvet 31 mai, samme dag som det sidste æg blev lagt, lagde allerede 5 dage senere i et nyt rede i nærheden det første æg til et nyt kuld på 5 æg, hvilke blev klækket 23. juni. Det første æg i det første kuld altså lagt 25 mai. I det omlagte kuld 5 juni.

Til rugningen er i dette tilfælde således medgået 14 dage.

Buskskvett *Saxicola rubetra*: I et kuld på 7 æg taget ved Tronddalen i Onsø var det første æg lagt 1 juni.

Munk *Sylvia atricapilla*: I et kuld på 5 æg taget ved Tvetemyr i Ålebergene(Onsø) 5 juni var det første æg lagt 31 mai. Æggene, der således var 1 dag rugede viste hår hos de 4 første det første tegn til embryo.

Beskrivelse af redet se notisen for juni (no 35) - 5 juni tog jeg ved Tvetemyr i Ålebergene et munkerede med 5 æg i påbegyndt rugning. Redet, som jeg allerede havde fundet 28 mai (fuldt færdig) indeholdt 2 juni 3 æg. Kuldet var således nu 1 dag ruget og viste i de 4 første æg det første tegn til embryo. Det temmelig fast og noget tættere end havesangerens byggede rede lå circ 30 - 35 cm højt i en liden gran i en tæt klynge af små granbuske. Det var bygget af fine riskviste (af gran og lyng), strå og lyngrødder samt mos sammenføjet med insektspind, der dottevis klædte redet indvendig. Indvendig foret med finere strå og nogle hestetagl. Udvendig diam. circ 100mm. Ind. diam. 60mm, dybde 45 mm. -

Hagesanger *Sylvia hortensis*: I et i Fredriksstad 15 juni taget kuld på 5 æg var det første lagt 6 juni.

Redet bestod næsten udelukkende af sorte hestetagl og kun yderst få strå udvendig.

Tornsanger *Sylvia cinerea*: I et ved Rød i Onsø 8 juni taget kuld på 5 æg var det første æg lagt 29 mai.

Redet lå i bjørnebærris (*rubus fruticosus*).

Møller *Sylvia curruca*: I to kuld tagne i Onsø 14 og 25 juni indeholdende henholdsvis 5 og 6 æg var det første æg lagt 5 og 13 juni. Bygningen af det første rede blev påbegyndt 28 mai, altså 8 dage før det første æg blev lagt.

Tornskate *Lanius collurio*: I tre reder indeholdende 6, 7 og 5 æg tagne 4, 7 og 8 juni var første æg lagt 29 mai, 1 og 2 juni. I et rede var æggene ulige rugede (se no 39) - 8 juni tog jeg ved Rød på Kragerøen et rede med 5 æg, der lå i et slåperiskrat. Det indeh. 4 juni 3 æg. De 3 første æg 4 dage ruget, no 4 = 3 dage ruget. no 5 = 2 dage ruget. - Et rede lå i en rishaug, det andet i en zirbusk, det 3^{die} i et slåperiskrat.

Ved en af rederne ble han obs. rugende. Om mistanke på tornskaden for ægrøveri se notisen under juli. - 15 juli. Ved Levvel fandt Wilhelm tæt ved gården i en tæt ener 1 juni et torniriskrede, hvorri det første æg netop var lagt. Efter at 5 æg var lagt begyndte rugningen, men igår (14de) fandtes redet tonet og forlagt. Hvem har her været ransmanden, når mulighed for at det har været børn i dette tilfælde er udelukket, og det heller ikke synes at kunne være ekorn, da bunden ikke var oprasket. Den eneste på hvem mistanken i dette tilfælde kan falde er tornskaden, der heromkring er meget almindelig, og hvoraf netop et par havde rede med nyklækkede unger tæt ved, netop som torniriskredet begyndte at lægge æg. Det er så ofte at æg eller unger kommer bort fra reder, som jeg har fundet, på en uforklarlig måde. -

Hagefluesnapper "Svart og hvid fluesnapper" *Muscicapa atricapilla*: I tre kuld på 7, 7 og 4 æg var det første æg lagt 17 og 19 mai og 25 juni. Da det sidste rede lå på et sted, hvor fuglen neppe har været forstyrret af mennesker er det ikke usandsynligt at der her foreligger et tilfælde af 2de gangs rugning.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: I tre reder var det første æg lagt 9, 11 og 19 juni.

I et rede i en hos mig opsat rugekasse, hvor rugningens gang blev iagttaget, blev de 5 æg udklækket den 13de dag, hvorefter ungerne 13 dage gamle forlod redet fuldt flyvedygtige.

Sent kuld: 26 august så jeg på Gråsvik netop udfløine unger, som blev madet af forældrene. Medens afreisen allerede for længst var tilendebragt blev denne familie fremdeles iagttaget 5 september.

Kjöttmeis *Parus major*: I tre talgoxereder var det første æg lagt 6, 6 og 15 mai. I et af disse, der blev taget, et kuld på 11 æg, var disse ulige ruget, idet 8 var 6 dage ruget, de øvrige henholdsvis 5 - 3 dage. (Se kuld 14 i listen)

Svartmeis *Parus ater*: I et 19 mai taget kuld på 8 æg var det første lagt 12 mai. Æggene var ulige ruget, idet 5 var 3 dage ruget, øvrige 2-0.

Løvmeis *Parus palustris*: I et ved Øienkilen i Onsø 25 mai taget kuld på 9 æg var det første æg lagt 9 mai.

Redet, der lå i en hul eg, bestod næsten udelukkende af hvid bomuld blandet med ubetydelig hår.

19 mai iagttog jeg et par, som havde rede i en rådden or, og allerede havde unger, hvilke de netop var travelt beskæftigede med at bringe føde. Så længe jeg iagttog dem, var det alene hun, som gav ungerne føden. Hannen gjorde dog trolig sin skyldige pligt og bragte stadig mad den også, men afleverede den altid til hun, som modtog den udenfor redet ligesom en unge med zitrende vinger. Kom han før hun til redet,

ventede den indtil hun havde været inde i redet med sit, hvorefter denne fløi hen til hannen og fik det den havde samlet. Efter hver fodring fløi begge magerne bort sammen, men vendte ikke altid sammen tilbage.

Grønmeis *Parus borealis*: I to reder indeholdende 7 og 8 æg var det første i begge lagt 14 mai. I det første kuld syntes alle æg lige meget rugede, men i det andet derimod ulige og var henholdsvis 5,5,5,5,4,3,3, og 2 dage ruget.

Toppmeis *Parus cristatus*: I et 30 april taget kuld på 5 æg var det første æg lagt 21 april.

Fodringen af ungerne foregår nøiagtig som hos *Parus palustris* (løvmeis). Se derom notisen for 19 mai, da jeg traf et par af hver af disse arter bosat i samme træ. - 19 mai: fandt jeg ved Kjølberg i samme træ (endelvis rådden or) to reder, det ene tilhørende en topmeise i circ 2 1/2 m høide, det andet tilhørende en sydlig sumpmeise i 5 à 7 m høide. Da begge havde unger, blev rederne ikke nøiere undersøgt, men jeg iagttog fuglene en tid, da de netop var ivrig beskjæftiget med at forde ungerne. Sålänge jeg gav agt på dem, var det alene hunn hos begge arter, som gav ungerne foder. Hannen gjorde dog også trolig sin skyldige pligt og bragte stadig mad, men afleverede den altid til hunn, der modtog den ligesom en unge med zitrende vinger. Efter hver fodring fløi begge magerne bort sammen, men vendte ikke altid sammen tilbage. Kom hann først, ventede den, indtil hunn havde været i redet med sit, hvorefter denne fløi hen til hann og fik det den havde samlet.-

Trekryper *Certhia familiaris*: Da jeg 19 mai undersøgte et trækryberrede, hvori 6 meget rugede æg, lå begge magerne i redet. Det var ved middagstid.

Låvesvale *Hirundo rustica*: I 5 reder, indeholdende 5,5,5,6 og 5 æg var det første æg lagt henholdsvis 19,19,14,24 juni og 7 juli. Æggene var i samtlige kuld mere eller mindre ulige rugede. Sammenlign oversigten over de gjorte fund.

Taksvale *Hirundo urbica*: I et 2 juli på Levvel i Onsj undersøgt rede med 6 æg foregik netop klækningen. Det første æg således lagt 14 juni. Først 2 august -30 dage gamle- fløi ungerne første gang ud af redet. De benyttede det endnu et par dage, men forlod det derefter ganske.

Linerle *Motacilla alba*: I et på Kragerøen 31 mai taget kuld på 6 æg var det første æg lagt 16 mai.

Trepipelerke *Anthus arboreus*: I to reder, det ene med 6, det andet med 5 æg, var det første æg lagt 18 og 21 mai.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: I to reder, det ene med 4, det andet med 5 æg, var det første æg lagt 13 og 15 mai. Det ene af disse reder, taget ved Torp i Onsj 19 mai, havde den usædvanlige beliggenhed i en høi, tæt ener 1 1/2 meter over marken. Redets beskrivelse se notisen for 19 mai - 19 mai fandt jeg ved Torp et gulvspurvrede, der lå i en høi, tæt ener henved 1 1/2 m over marken, en for gulvspurven her til lands sjelden måde at placere sit rede på. Det var bygget af mos, strå og rigelig enebast, indvendig så tæt foret med sorte hestetagl, at det underliggende materiale var fuldstændig dækket. De 4 langagtige med et rigt zirkelbelte foran midten prydede æg var 3 dage rugede. Fuglen lå yderst fast på og gik først af, da den blev strøget over ryggen med fingeren.

Hortulan *Emberiza hortulana*: I tre reder var det første æg lagt 12, 14 og 17 mai.

Kanarieflugl *Serinus canaria*: Om et kuld på 5 æg lagt af tam kanarieflugl se notisen for 16 mai: - 16 mai modtog jeg af pastor Evje, hersteds, et hos ham lagt kuld kanarieflugl på 4 æg (oprindelig 5, hvoraf et det ene bleven knækket). Æggene der var borttaget for circ 8 dage siden, før fuglen havde ruget noget videre på dem, var således friske, det sidst lagte endnu slibrigt.

Gråspurv *Passer domesticus*: I 5 reder var det første æg lagt 1 og 6 mai, 4,7 og 18 juni.

Et gråspurv fra hvilket jeg tog æggene 6 mai (1te æg var lagt 1 mai) lagde først 18 juni det første æg til nyt kuld, - begge gange 5 æg. I begge disse kuld havde æggene den egenhed at pletterne var stærkest samlet på en side. I samtlige kuld er det sidste æg ikke alene lysest, men også størst.

Bokfink *Fringilla coelebs*: I et kuld på 5 æg taget 7 juni var det første æg lagt 30 mai.

Grønnefink *Linota chloris*: Reder: 16 mai Ålelierne, Onsj 5 æg = 1-0 dag ruget.

16 mai Ålelierne, Onsj 5 unger = 6 dage gamle. 1 juni Borgås, Onsj 5 unger = 7 dage gamle.

1 juni Borgås, Onsj 5 unger = 4 dage gamle. 8 juni Ålelierne, Onsj 3 æg = friske; redet blev forladt 6 juni.

Første æg i disse reder således lagt henholdsvis 12 mai, 22 april, 10 og 7 mai samt 4 juni.

Det sidste vistnok 2^{dre} gangs kuld.

Tornirisk *Linota cannabina*: Undersøgte reder: 11 mai Kragerøen 2 æg = friske. 17 mai fantes redet

plyndret. 21 mai Glemminge 4 unger = 9 dage gamle. 21 mai Glemminge 4 unger = 6 dage gamle.

21 mai Glemminge 4 unger = 5 dage gamle. 21 mai Glemminge 3 æg = rådne, som fuglen endnu rugede

på. 21 mai Glemminge 2 æg = friske. 29 juni Viker Onsj 7 æg = 10 dage rugede.

5 juli Levvel, Onsj 5 æg = friske. I disse kuld, med undtagelse af det med 3 rådne æg, har således det første æg været lagt henholdsvis 10 mai, 26, 29, 30 april, 20 mai, 13 juni og 1 juli.

De to sidste tilhøre sandsynligvis 2^{den} gangs kuld.

Dompap *Pyrrhula europaea*: 21 mai traf jeg i Glemminge på to forskjellige steder 2 dompaphanner, hvoraf særlig den ene viste sig ængstelig, som om den havde rede eller unger i nærheden. Se notisen for nævnte dato: - 21 mai traf jeg ved Evenrød og Starød i Glemminge 2 dompaphanner. Begge holdt til på steder med meget tæt ungskov af gran, furu og bjerk. Den ene viste sig meget ængstelig, men nogensteds at opdage redet var umulig. Den fløi rundt mig fra grantop til grantop under stadig lok, men hunnen eller udfløine unger var ikke at se.

Stær *Sturnus vulgaris*: Af 4 undersøgte reder indeholdt det ene 5, de øvrige 6 æg. I disse sidste var det første æg lagt 5, 5 og 7 mai.

Nøtteskråke *Garrulus glandarius*: I et ved Oxerød i Onsjø 14 mai taget kuld på 6 æg var det første lagt 9 mai. Rugningen viste sig at være begyndt allerede efter at det første æg var lagt, således at dette var 5 dage ruget, medens det sidste var friskt. Redet lå i en høi enstammet ener i crc 2 1/2 m høide fra marken.

Skjære *Pica europaea*: I et ved Brække i Onsjø taget kuld på 7 æg var det første æg lagt 5 mai.

Kråke *Corvus cornix*: I et ved Foden i Onsjø 30 april undersøgt rede var det første æg lagt 21 april.

Trelerke *Alauda arborea*: I et i Ålebergene 24 april taget kuld på 4 æg var det første æg lagt 11 april. Redet lå ved en græstue (på dennes nordside) på det golde, snaue fjeld, der kun her og der var dækket af en mos eller græstue. Fuglen lå meget fast.

Vendehals *Lynx torquilla*: Reder: 5 juni. Rød, Kragerøen 10 æg = 1 dag rugede (alle lige meget.)

7 juni. Onsjø præstegård 10 æg = 4,4,4,4,4,4,3,2,1 dag ruget.

18 juni. Elveslet, Onsjø 10 æg = 5,5,5,5,4,3,2,0,0,0, dag ruget.

Første æg i disse reder lagt 26 og 28 mai og 9 juni.

De to første reder lå i huller i friske aspetræer og underlaget for æggene bestod i det ene tilfælde af sponer fra det indvendig morkne træ, i det andet af et forladt talgoxerede, fra hvilket jeg 19 mai havde taget æggene. Det tredje lå i en rådden aspestamme i et af fuglen selv hakket hul og æggene hvilede på et tykt lag træspån. Se nærmere notisen for 18 juni: - 18 juni tog jeg ved Elveslet et rede med 10 æg, der viste følgende rugningsforhold: No. 1-4 = 5 dage ruget, no. 5 = 4 dage ruget, no. 6 = 3 dage ruget, no. 7 = 2 dage ruget, no. 8-10 = 0 dage ruget. Redet lå i en rådden aspestubbe i et nyhakket hul udentvivl lavet af fuglen selv.

Da jeg 6 juni fandt dette rede var det under arbejde og vendehalsen holdt på inde i det. Hullet var crc 20 cm dybt fra indgangsåbningens underkant. Denne sidste var forholdsvis stor og helt uligt et meisehul, i det det var omtrent 8 cm høit og 4 cm bred. Æggene lå på et tykt lag træspån.

Gjøk *Cuculus canorus*: Gjøken har i år været sågodtsom rent borte og har jeg kun hørt den på et eneste sted i Onsjø, nemlig ved Levvel. Her galte den endnu i det første dage af juli sent og tidlig og var stadig på færde, snart her, snart der. Nogle gråsanger og havesangerreder, som lå i trakten, blev imidlertid ikke beåret med dens besøg.

Tårnseiler *Cypselus apus*: I et rede på Gråsvik, hvilket jeg dog ikke nærmere kunde undersøge, var der tydeligvis unger allerede 29 juni, således at første æg måtte være lagt omkring 13 juni. I et rede i Levvel var første æg lagt 13 juni. Først 7 uger gamle forlod ungerne 15 august redet. 6 dage senere var samtlige tårnsvaler afreist. Til rede havde dette par benyttet et gammelt gråspurvrede.

Kattugle *Strix aluco*: Reder: 12 april. Kjølberg, Onsjø 3 æg = 7,6,5 dage ruget.

12 april. Onsjø præstegård 4 æg = 2 dage ruget, med meget ubetydelig gradsforkjel i rugningen.

19 mai. Onsjø præstegård 4 æg = omlagt kuld 16,15,14,12 dage ruget. (Sammenlign notisen for 19 mai): - 19 mai undersøgte jeg kattugleredet ved Onsjø præstegård, der atter indeholdt et kuld på 4 æg, som derfor blev taget. Æggene var stærkt rugede: No. 1 = 16 dage, no. 2 = 15, no. 3 = 14, no. 4 = 12 dage. Ungen i no. 1 + 2 var dunklåd, ungen i no. 3 havde begyndende dundannelse, ungen i no. 4 var uden dun.

Første æg i disse reder altså lagt 5 og 7 april samt i det omlagte kuld 3 mai. 22 dage efter at dens første kuld var taget.

Snøugle *Athene scandiaca*: 23 februar er en hun af sneuglen skudt på et skjær ved Hankø.

Ringdue *Columba palumbus*: I et 2 juni i Ålebergene i Onsjø taget kuld var det første æg lagt 30 mai.

Redet lå i en tæt klynge af unggraner crc 2 m høit og var bygget af grovere, indvendig finere bjerkekviste, temmelig tykt og ikke gjennemsigtigt.

Turteldue *Columba turtur*: 8 oktober er et ungt individ av turtelduen skudt i Ålebergene.

Orrfugl *Tetrao tetrix*: Reder: 27 mai. Rødsskoven Onsjø 9 æg = 8 dage ruget.

29 mai Ålebergene Onsjø 10 æg = 9 dage ruget. Første æg i begge reder lagt 11 mai.

Beskrivelse af redet samt om vannprøven se notisen for mai: - 27 mai fandt jeg i Rødsskoven et rede med 9 æg, alle 8 dage ruget. Redet, der bestod af et tykt lag af bærndle og lyngstille blandet med fuglens fjær, lå meget åbent mellom nogle tørre grangrene. Fuglen fløi så voldsomt af redet, at den sparkede det ene af æggene langt udenfor redet. 29 mai atter et rede taget i Ålebergene. Det indeholdt 10 æg, som alle viste sig 9 dage ruget. Ved vandprøven flød æggene i begge disse kuld så omtrent lige høit. I det første kunde dog

de som no.1 og 9 betegnede skilles fra de øvrige. I det andet flød no.1 + 2 absolut høiest, no 8-10 absolut lavest.

Trane *Grus cinerea*: 18 og 19 marts er en trane gjentagne gange observeret ved Seutelven mellem Gråsvik og Kjølberg i Onspø.

Åkerrikse *Crex crex*: Reder: 14 juli Levvel, Onspø 10 æg under klækning.

17 juli Levvel, Onspø 9 æg i påbegyndt rugning. Første æg lagt henholdsvis 14 juni og 9 juli.

Af disse to fund blev det godtgjort at den skrigende han til stadighed opholder sig i temmelig stor nærhed af redet og at den ophører at skribe fra den stund rugningen tager sin begyndelse. Rederne lå i gamle thimotheieng og blev fundne, da græsset blev afmeiet. De lå begge i temmelig dybe forsænkninger, så både ljå og rive gik uskadelig over dem. Det første var et ganske tyndt leie af strå, det andet derimod fyldigere bestående både af mos og strå. Under klækningen af det førstnævnte kuld var en munkelus (*oscinus*) trængt ind i et af æggene og havde bibragt ungen et stort sår i ryggen. Se nærmere notisen for juli: - 15 juli. Siden vi den 1 juli flyttede ud til Levvel, har en agerrixe daglig været at høre i et eng nedenfor gården. Ligeledes havde, if. sønnen på gården, helt indtil vor ankomst også en anden agerrixe været hørt i et tilstødende engstykke, men ikke ladet sig høre siden. Da dette sidste engstykke der var adskilt fra det første med en kornager, blev afmeiet 13de, fandt Wilhelm der et rede med 10, som det viste sig, meget stærkt rugede æg, uden at der dog endnu var hul på nogen af dem. Redet, der ved slåtten var blevet helt blottet, tildækkede W. med det afslæede græs således, at der blev dannet et hvælv, under hvilket fuglen let kunde komme ind, og det varede heller ikke længe, før den lagde sig på og endog lå meget fast. Dagen efter (14de) foregik klækningen, men da den blev noget forstyret ved at W. af og til aflagde den visiter for at iagttage denne interessante begivenhed forlod den redet med 9 unger uden at oppebie det 10de ægs klækningen. Dette æg, der var meget lysere end de øvrige, havde allerede fået et stort hul, men da W. skulde hjælpe ungen ud, viste det sig, at der havde trængt en munkelus ind i ægget og bibragt ungen et stort sår i ryggen. Skjøn at den endnu levede og peb gjorde han det af denne grund af med den. 22.juli. - Da derefter det engstykke, hvor den førstnævnte agerrixe fremdeles daglig var at høre, blev slået 17de, og man dagen efter snuede høiet fandtes også dennes rede liggende under det afmeiede græs, selvfølgelig forladt. Redet, der indeholdt 9 æg i påbegyndt rugning, lå netop på det sted hvor den skrigende hann daglig var at høre. Begge disse reder lå i temmelig dybe forsænkninger, så både ljå og rive gik uskadelig over dem. Det første rede var et ganske ubetydeligt leie af strå, det andet derimod tykt bestående af både mos og strå. Af disse to fund viser det sig altså, at hann opholder sig i temmelig stor nærhed af redet, når den skriger.

Ringgås *Anser torquatus*: 22 juli blev et endnu temmelig friskt skelet af en ringgås fundet på Rauø, hvorhen den sandsynligvis var kommet under vårtrækket.

Ærfugl *Somateria mollissima*: Reder: 11 juni. Tisler, Hvaler 6 æg = 7,7,7,7,6,5 dage ruget.

11 juni Tisler, Hvaler 5 æg = 5,5,5,3,2, dage ruget. 11 juni. Tisler, Hvaler 5 æg = råddent, 3,3,3,2 dage ruget. 11 juni Tisler, Hvaler 5 æg = 1 dag ruget.

Om æggenes ulige rugning se nærmere notisen for juni: - 11 juni fandt jeg på Tisler flere ædderfuglreder, hvoraf jeg tog 4 kuld, den ene på 6 æg, de andre på 5. To af disse sidste kuld havde store grågrønne pletter. I 6 ægs kuld viste æggene sig ulige ruget, således at de 4 første var antagelig 7 dage ruget, det 5te 6 og 6te 5 dage. Disse sidste æg var også samtidig de mindste. Ungens øieable målte hos de 4 første 6 mm, hos no. 5 = 5 mm, og hos no. 6 = 4 mm. Æggenes mål var følgende: 84.7 83.7 83.6 83.1 83.9 78.? 52.1 52.5 52.3 54.2 51.5 51 . Et 5 ægs kuld havde 3 æg 5 dage ruget, no. 4 = 3 dage og no. 5 = 2 dage. Det andet 5 ægs kuld havde et rådent æg, 3 æg = 3 dage og det 5te æg = 2 dage ruget. Det tredje 5 ægs kuld havde alle æg friske = 1 dag ruget. Samtidig fandtes flere klækkede reder, ligesom jeg også så 2 hunner med unger. De to sidste kuld havde spredte store grågrønne pletter. Foruden de tagne kuld så jeg også samtidig flere andre reder med tilsyneladende stærkere rugede æg, ligesom også flere klækkede reder. Ligeledes så jeg to hunner med unger, hvis alder dog ikke kunde bedømmes, men som dog neppe var mange dage gamle. I de tagne reder var første æg lagt 1,5,5 og 6 juni, medens 1te æg i de reder, hvor ungerne allerede var fremkomne måtte være lagt allerede 10-11 mai.

Siland *Mergus serrator*: I tre reder fundne på Tisler, Hvaløerne, 11 juni, hvorri 11, 5 og 3 æg, de to sidste endnu ikke fuldlagte, var det første æg lagt 27 mai, 7 og 9 juni.

Fiskemåke *Larus canus*: I to kuld på 3 æg, tagne på Tisler, Hvaløerne, 11 juni var første æg lagt 30 mai og 8 juni.

Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Reder: 11 juni Tisler, Hvaler 3 æg = 5.4.3. dage ruget.

11 juni Tisler, Hvaler 3 æg = 6.4.3 dage ruget. 11 juni Tisler, Hvaler 3 æg = 4.3.2. dage ruget.

18 juni Fladeskjær Onspø 3 æg = 6.5.4 dage ruget. Første æg lagt henholdsvis 6,5, 7 og 12 juni.

Ekorn *Sciurus vulgaris*: Så talrig som ekornen har været de par sidste år gjør den utvivlsomt megen skade blandt småfuglene ved at hjemløge deres reder. Jeg har således i år 3 gange overrasket den under uddøvelsen af dens misgjerninger, nemlig. 14 mai kom jeg over den, medens den holdt på i et

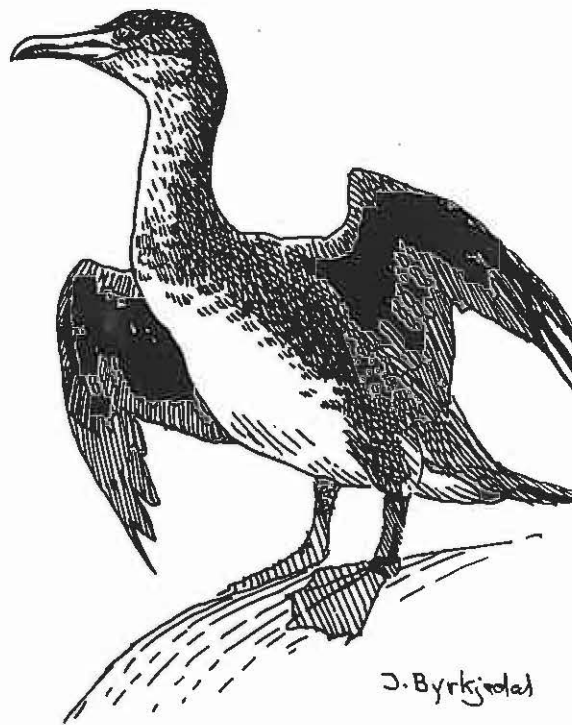
nøddeskrikerede. Den havde da, som den pleier efter at have fortåret indholdet, rusket bunden op for at se efter om ikke også nogen æg kunde være gjemet der. Om det havde indeholdt æg kunde imidlertid ikke påvises ved skaller eller andre mærker i eller udenfor redet. 21 mai traf jeg den på Kragerøen oppe i et måltrostrede, som den også så hårdt dette end er bygget, dog holdt på at kradse op i bunden. Heller ikke her kunde dog påvises om der havde været æg. 1 juni traf jeg ved Torp i Onsjø endelig hr. Urion inde i et talgoxerede i en hul asp, hvis hul var stort nok også for den. Det tømte rede var som sædvanlig oprusket i bunden og udenfor fandtes det nys tømte skal af en af æggene.

Og endelig fandtes 17 mai et tomiriskrede, der 11te havde 2 nylagte æg, plyndret og på ekornens maner oprusket i bunden, hvor der også kunde påvises skalrester.

På denne måde sploderede reder findes så ofte, men gjerningsmanden er sjelden at få se.

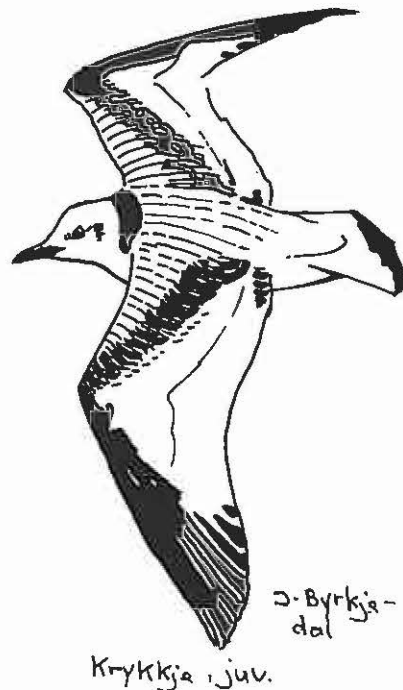
OVERSIGT OVER DE GJORTE FUND OG DERES RUGNINGSFORHOLD

Onsjø			Vandpyttar 19				
Date	Kuld		Hvor mange døg ruget				
2/4	3	<i>Strix aluco</i> Kjølberg	0	0	0		
	4	<i>Strix aluco</i> Prästgården	0	0	0	0	
			2+	2	2	2	2
27/4	4	<i>Alaüda arborea</i> Ålebergene	0	=	alle	lige	
			12				
30/4	5	<i>Parus cristatus</i> Møbligård	0	=	alle	lige	
			10				
4/5	5	<i>Passer domesticus</i> Gräsvik	0	0	0	0	0
			1	1	1	1	1
12/5	5	<i>Passer domesticus</i> do	0	0	0	0	0
			2	2	2	2	2+
	7	<i>Pica europaea</i> Bräcke	0	0	0	0	0
			1	1	1	1	1
13/5	6	<i>Garrulus glandarius</i> Oxeröd	0	0	0	0	0
			5	4	3	2	1
14/5	5	<i>Sinotia chloris</i> Åbelieve	0	0	0	0	0
			1	1	1	1	0
8/5	4	<i>Scirius canaria</i> do. Gräsvik	0	0	0	0	0
			0	0	0	0	
19/5	4	<i>Strix aluco</i> Prästgården	0	0	0	0	
			16	15	14	12	
	6	<i>Sturmus vulgaris</i> do	0	0	0	0	0
			8	8	8	8	7
	6	<i>Sturmus vulgaris</i> do	0	0	0	0	0
			10	10	10	10	9
	11	<i>Parus major</i> do	0	0	0	0	0
			6	6	6	6	6
			0	0	0	0	0
			6	6	5	4	3

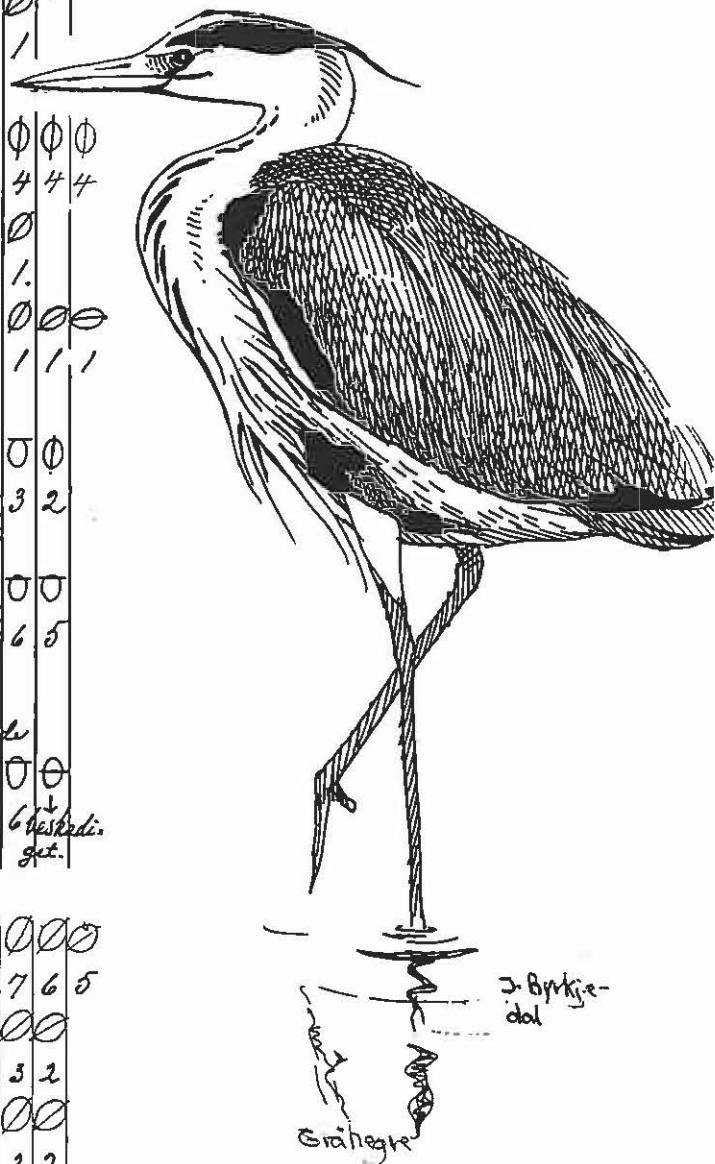

Storskarv juv.

Date	Källa	Orsö	do	Vandring 17					
				hvor	mange	dage	ring		
19/5	8	Parus ater	do	0	0	0	0	0	0
				3	3	3	3	3	2
				0	0				
				1	0				
	4	Emberiza citrinella	Torp	0	0	0	0		
				3	3	3	3		
20/5	6	Emberiza hortulana	Herrväd	0	0	0	0	0	0
		Glemminge		1	1	1	1	1	1
2/5	5	Turdus musicus	Skäröd	0	0	0	0	0	0
				8	8	8	7	7	
	5	Emberiza citrinella	Evonvöd	0	0	0	0	0	
				2	2	2	2	2	
	6	Sturnus vulgaris	Veum	0	0	0	0	0	0
			ümütige	11	11	11	11	11	
13/5	6	Parus borealis	Kragersööv Röd	0	-	alt	lige		
				5					
	8	Parus borealis	do	0	0	0	0	0	0
				5	5	5	5	4	3
				0	0				
				3	2				
25/5	9	Parus palustris	Onsö Örnkiln	0	0	0	0	0	0
				8	8	8	8	8	8
				0	0	0			
				8	8	8			
26/5	6	Anthus arboreus	Älsterne	0	0	0	0	0	0
				4	4	4	4	4	3
27/5	6	Emberiza hortulana	Grävvid	0	0	0	0	0	0
				6	6	6	6	6	5
	9	Tetrao tetrix	Rödsörren	0	0	0	0	0	0
				8	8	8	8	8	8
				0	0	0			
				8	8	8			
29/5	10	Tetrao tetrix	Älsterne	0	0	0	0	0	0
				9	9	9	9	9	9
				0	0	0			
				9	9	9	9		
	5	Anthus arboreus	Fredheim	0	0	0	0	0	
				5	5	5	5	4	
	7	Muscicapa atricapit.	Prästgård	0	0	0	0	0	0
				6	6	6	6	6	6

Dato		Lätt		Vandpröve og hvor mange dage sig.					
3/5	6	Krageröen <i>Motacilla alba</i>	Röd's bräg	0	0	0	0	0	0
				10	10	10	10	10	10
2/6	2	Onsö <i>Columba palumbus</i>	Älbergene	0	0				
				3	2				
4/6	7	Krageröen <i>Muscicapa atricapilla</i>	Enhus	0	0	0	0	0	0
				10	10	10	10	10	0
	6	<i>Lanius collurio</i>	Aldriöd	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	1	1
5/6	5	<i>Sylvia atricapilla</i>	Älbergene	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	0	
	10	Krageröen <i>Tijne torquilla</i>	Röd	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	1	1
				0	0	0	0		
				1	1	1	1		
7/6	10	Onsö <i>Tijne torquilla</i>	Prästgården	0	0	0	0	0	0
				4	4	4	4	4	4
				0	0	0	0		
				4	3	2	1		
	7	<i>Lanius collurio</i>	Kolberg	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	1	1
8/6	5	Krageröen <i>Lanius collurio</i>	Röd	0	0	0	0	0	
				4	4	4	3	2	
7/6	5	Onsö <i>Fringilla coelebs</i>	Fredheim	0	0	0	0	0	
				6	6	6	6	5	
8/6	3	<i>Linota chloris</i>	Älberne						
			Förledt käll						
			Fringilla						
	5	<i>Sylvia cinerea</i>	Röd	0	0	0	0	0	
				6	6	6	6	5	
									hestrediget.
		Floralörne							
11/6	6	<i>Somateria mollissima</i>	Fisles	0	0	0	0	0	0
				7	7	7	7	6	5
	5	<i>Somateria mollissima</i>	do	0	0	0	0	0	
				5	5	5	3	2	
	5	<i>Somateria mollissima</i>	do	0	0	0	0	0	
				3	3	3	3	2	
				träskant					

Date	Kuld	Oralocerne		Vandprøve og hvor mange dage sig.					
1/6	5	Somateria mollissima	do	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	1	1
3		Larus canus	do	0	0	0			
				10	10	10			
3		Larus canus	do	0	0	0			
				2	2	1			
3		Sterna fluviatilis	do	0	0	0			
				5	4	3			
3		Sterna fluviatilis	do	0	0	0			
				6	4	3			
3		Sterna fluviatilis	do	0	0	0			
				4	3	2			
11		Mergus serrator	do	0	0	0	0	0	0
				5	5	5	5	5	5
				0	0	0	0	0	0
				5	0	5	5	0	
Onsö									
13/6	6	Passer domesticus	Gräsvik	0	0	0	0	0	0
				6	6	6	6	5	3

Date	Kuld	Onsö		Vandprøve og hvor mange dage sig.					
28/6	5	Hirundo rustica	Åle	0	0	0	0	0	0
				7	7	7	6	5	
	5	Hirundo rustica	Åle	0	0	0	0	0	
				10	10	10	10	0	
29/6	6	Hirundo rustica	Gräsvik	0	0	0	0	0	0
				4	4	3	2	1	0
25/6	4	Muscicapa grisola	Mjørvold	0	0	0	0		
				4	4	4	3		
29/6	7	Linota cannabina	Viker	0	=	alle	lige		
				10		umålelige			
12/7	5	Hirundo rustica	Gräsvik	0	0	0	0	0	
				3	3	3	2	1	
17/7	9	Orthogometa crux	Livod	0	0	0	0	0	0
				2	2	2	2	2	0
				0	0	0			
				2	1	0			

14/6	5	Sylvia curruca	Ålebergene	0	0	0	0	0	
				6	6	6	6	6	
Fredriksstad									
15/6	5	Sylvia hortensis	Fredrikstad	0	0	0	0	0	
				5	5	5	5	0	
Onsö									
5		Muscicapa grisola	Gräsvik	0	0	0	0	0	
				3	3	3	3	2	
17/6	7	Saxicola rubetra	Trondeløst	0	0	0	0	0	0
				ca 40 dage siget					
18/6	10	Tyrus torquilla	Elvset	0	0	0	0	0	0
				5	5	5	5	4	3
				0	0	0	0		
				2	0	0	0		
3		Sterna fluviatilis	Fladskjær	0	0	0			
				6	5	4			
22/6	6	Passer domesticus	Gräsvik	0	=	alle	lige		
				0	11	11	11	10	
24/6	5	Passer domesticus	Gräsvik	0	0	0	0	0	
				2	2	2	2	2	
25/6	6	Sylvia curruca	Åle	0	0	0	0	0	0
				8	8	8	8	8	7
27/6	5	Hirundo rustica	Gräsvik	0	0	0	0	0	
				5	5	5	5	4	

Heipiplerke

J. Byrkedal

1906

Gråtrost *Turdus pilaris*: Af flokkestrosten, som jeg tidligere ikke har truffet rugende i omegnen af Fredriksstad, traf jeg 10 juni et par, som havde rede i herregården Ellinggårds store have i Onø. Redet lå i et gammelt åbletræ og indeholdt 6 æg, som viste sig 3.3.3.3.2.1 dag ruget. Første æg lagt 4 juni.

Rødstrupe *Luscinia rubecula*: Et ved Levvel i Onø 24 juni taget rødkjällkrede indeholdt 6 æg = 3+, 3.3.3.3.3- dage ruget. Første æg lagt 16 juni. Redet lå i en slet og steil mosgroet bergvæg i et lidet rundt hul, kun stort nok til at rumme redet. Hullets åbning var let dækket af små bregner (sidselrod).

Rødstjert *Luscinia phoenicurus*: Reder: 30 mai taget ved Skjønnerød, Onø 7 æg = 6.6.6.6.6.6- dage ruget. 8 juni undersøgt ved Rød, Onø et rede med 4 æg = noget rugede.

Første æg i det første rede lagt 18 mai. Dette rede lå på marken mellem nogle tagstene, der var hensat ved en bergknaus. Det andet rede lå i et hul i en jordkjeldermur.

Steinskvett *Saxicola oenanthe*: Et 29 mai på Gråsvik, taget rede indeholdt det usædvanlige antal af 8 æg, hvilke alle var prikkede. De var 8+, 8,8,8,8,8,8, og 7 dage ruget.

Munk *Sylvia atricapilla*: Reder: 10 juni (undersøgt) Ellinggård, Onø 4 æg i påbegyndt rugning.

19 juni (taget) Ålebergene, Onø 5 æg = 5 dage rug. Det første rede lå i en have i en meget tæt busk af blomstrende ribs, det andet, der var i påbegyndt 3 og fuldført 10 juni lå blandet gran og kratkog i en liden gran i en tæt bestand af unggraner. Dette rede, der havde en indvendig diam. af 60 mm og en dybde af 47 mm var bygget af lyngris og grove strå og indvendig foret med finere strå. Tykt og fast som det tillige er, skiller det sig betydelig fra havesangerens rede. Det første æg i det tagne rede var lagt 10 juni, medens det i det førstnevnte rede altså har været lagt nogle dage tidligere. 21 september kom en ung han ind på min veranda, hvor den fløi med så stor fart imod vinduet, at den faldt død ned.

Tornsanger *Sylvia cinerea* : 2det kuld

I et ved Levvel i Onø 23 juli undersøgt rede med 3 unger og et råddent æg var det første æg lagt 8 juli.

Møller *Sylvia curruca*: I et ved Ørebæk i Onø 28 mai taget kuld på 6 æg var det første lagt 20 mai.

Løvsanger *Phylloscopus trochilus*: Reder: 4 juni Rødsdalen, Onø 7 æg, hvoraf 1te lagt 28 mai = 2,2,1,1,1,1,1, dag ruget. 4 juni Dale store, Onø 7 æg 5,5,5,5,5,4,0 dag ruget.

10 juni Tronddalen, Onø 6 æg = klækkeferdige = 12 dage ruget.

2det kuld. 22 juli. Levvel, Onø 4 æg, hvoraf 1te lagt 18 juli = 1 dag ruget, men ligesom de 5 sidste æg i første kuld uden synligt tegn til embryo. Det første æg i disse kuld lagt henholdsvis 28,26,24 mai og 18 juli. Det første rede lå i et hul under en ener, det andet mellem tørre bregner (filis mas) ved kanten af en bæk, det tredje mellem græsset ved kanten af en jordvold mellem krat af bringebær og bjørnebær, men det sidste, der forøvrigt er beskrevet i notisen for 22 juli: Ved Levvel fandt Wilhelm 20de et rede med 3 æg. Redets beliggenhed var meget usædvanlig, idet det lå mellem de øverste grene i en lav og tynd granbusk cir 1/2 m over marken inde et tæt og skyggefuldt hold af høje aspe og birketræer. Det var bygget af strå og visne løvblade, hvoraf kun nerverne var tilbage, og var indiv. foret med lyse (ikke hvide) hønseffær og hestetagel. Det var omtr. kuglerundt (100-110mm) med en åbning på siden, der mælte 30 mm i høide og 55 i bredden. Skjøndt der kun blev 4 æg (sidste lagt 21de) tog jeg dog kullet på grund af æggenes usædvanlige udseende, der med sine mørke pletter mindede om gransangerens. Æggene, der blev taget om aftenen 22de og således var 1 1/2 døgn ruget og allerede flød i vand, viste dog intet tegn til embryo., hvortil henvises, lå i en liden tynd gran cir 1/2 m over marken inde i et tæt og skyggefuldt hold af høje aspe og bjerketræer.

Torskate *Lanius collurio*: Reder: 3 juni. Kolberg, Onø 6 æg = 6.6.6.6.6.5 dage ruget.

10 juni Borge, Onø 6 æg = 3.3.3.3.3.2 dage ruget. 12 juni Kjølberg, Onø 5 æg = vel 3/4 = 11 dage ruget.

17 juni Levvel, Onø 6 æg = 2,2,2,2,1,0 dage ruget. Første æg lagt henholdsvis 24 mai, 3 juni, 28 mai, og

12 juni. Det ved Borge tagne rede lå i et humlekjær ganske nær marken.

Hagefluesnapper "Svart og hvid fluesnapper" *Muscicapa atricapilla*: Reder:

30 mai. Ørebæk, Onø 6 æg, hvoraf 1te lagt 24 mai = 1 dag ruget, men uden synligt embryo.

3 juni. Ålebergene, Onø 7 æg, hvoraf 4de lagt 24 mai = 7 dage ruget.

3 juni Onø præstegård 6 æg, hvoraf 1te lagt 24 mai = 6.6.6.6.6.5 dage ruget.

9 juni. Rød, Kragerøen = 7 æg = 2/3 = 8 dage ruget.

Det første æg i disse reder således lagt 24,21,24,26 mai.

Gråfluesnapper *Muscicapa grisola*: Reder: 7 juni. Gråsvik 7 æg = 3.3.3.3.3.2.1 dag ruget.

20 juni. Rød brug. Kragerøen 6 æg = 7.7.7.7.6.5 dage ruget. Første æg lagt 31 mai og 10 juni.

Gjerdesmætt *Troglodytes europæus*: I et i Ålebergene i Onø 10 juni taget rede med 7 æg var det første æg lagt 26 mai. Redet, der lå opunder en vindfaldrod var allerede 8 april under bygning. Denne ble den gang under en 1/2 times tid, som jeg iagttog den foretaget alene af han. Kort tid senere befandtes det færdig, når undtage den indvendige fjærbeklædning, og det gav i lang tid indtryk af at være forladt, idet også hannen havde flyttet sangplads. Endnu 24 mai fandtes der ikke fjær i det, så disse må være indlagt

umiddelbart før æglægningen 26de tog sin begyndelse. Se nærmere notisen for 8 april og 10 juni. - (8 april: traf jeg i Ålebergene en gjærdesmut, som utvivlsomt holdt på at bygge rede opunder en rod af en vindfaldgran. Jeg iagttog den en liden halv time, i hvilken tid den omtrent hvert 4 - 5 minut smat op under roden, var der nogle sekunder, hvorefter den fløi op på en tørgren i en nærstående gran og sang en liden strofe og så igjen travelt fløi hen for at finde nyt bygningsmateriale, der imidlertid måtte være af små dimensioner, da jeg aldrig kunde se, at den havde noget i næbbet. Alle gange, så længe jeg iagttog den, fløy den og på den samme tørgren, hver gang den forlod redet, og slog en strofe, ligesom den hver gang fløi hen til samme sted, neppe 20 meter fra redet, efter stof. Hunnen så jeg mærkelig nok intet til. Redet blev dog af forsigtighedshensyn ikke undersøgt. 10. juni: befandtes det i Ålebergene 8 april fundne rede belagt med 7 omtrent 9 dage rugede æg. Redet var i mellemtiden gjentagne gange undersøgt og var endnu 24 mai, da jeg sidst så til det, ikke forsynet med den indvendige fjærbeklædning, hvorfor jeg omtrent havde opgivet det. Hannen hørtes altid synge meget flittig til hvilken som helst tid på dagen, men havde i det senere flyttet sin sangplads langt bort fra redet, hvor den også fremdeles holdt sig. Nu var redet indvendig belagt med århønsfjær.)

Blåmeis *Parus coeruleus*: 2det kuld. 7 juli Levvel, Onspø 7 æg = 5.5.5.5.4.3.0 dag ruget.

Første æg lagt 28 juni. En blåmeise, som i slutten af april allerede holdt på at bygge rede i et hul i en asp ved Onspø præstegård, fandtes 13de mai død i redet, der endnu ikke havde æg. Angående et rede ved Kjølberg i Onspø hvilket blev erobret af en vendehals se notisen for 12 juni. - (Et ved Kjølberg 30 mai fundet rede med 1 æg indeholdt idag 2 æg og viste sig at være forladt. Sammenhaugen hermed er uden tvivl den, at blåmeisen har havt rede i et nærstående træ (i knapt 20 meter afstand), og at dette rede, inden den endnu havde fuldlagt, var bleven den frarøvet af en vendehals, der så har benyttet den af blåmeisen lavede bløde seng til leie for sine æg. Blåmeisen har da, efter at være udkastet, tyet til dette hul og lagt sine resterende æg, uden der at ville udruge dette lille antal. Se *inyx torquilla* foran: udrag - 12 juni tog jeg ved Kjølberg et rede med 11 æg, der lå i et hul i en birk i et utvivlsomt blåmeisrede).

Svartmeis *Parus ater*: I et 24 mai i Ålebergene, Onspø tage kuld på 9 æg var disse 6.6.6.6.6.5.4.3 dage ruget. Første æg således lagt 13 mai. Redet lå i en stærkt spaltet, rådden stubbe, af en vindfaldgran.

Et i slutten af april under bygning værende kulmeiserede i en hul asp ved Onspø præstegård, fandtes 13 mai forladt, medens redet var fugtigt og myldrende fuldt af store hvide maddiker.

Løvmeis *Parus palustris*: Et 23 mai ved Rød på Kragerøen taget kuld indeholdt 7 æg = 0

(råddent).8.8.8.8.7.6. dage ruget. Første æg altså lagt 11 mai. Redet lå i en lind i et hul, som ifjor var benyttet af sort og hvid flue snapper. Fuglen lå så hårdt, at det var umulig at få den ud, så alle æggene blev udtaget medens den lå inde. Så måtte den efterpå også selv udtages for at konstatere arten.

Granmeis *Parus borealis*: Et 14 mai på Kragerøen taget kuld indeholdt 9 æg = 1 dag rugede.

Første æg således lagt allerede 5 mai. Redet lå i en rådden granstamme, men hullet bar ikke udseende af at være nyhakked.

Toppmeis *Parus cristatus*: Reder: 12 april Øienkilen Onspø 5 æg = 1 dag ruget.

29 april Rød Kragerøen 5 æg = friske, forladte. Første æg lagt 7 april i det første rede.

Trekryper *Certhia familiaris*: Reder: 6 mai Onspø præstegård 5 æg = 6 dage ruget.

14 mai Rød Kragerøen 3 æg = stærkt ruget. 24 mai Ålebergene, Onspø 7 æg = stærkt ruget.

28 mai Viken, Onspø 1 unge + 5 klækkefærdige æg. I det første af disse reder var 1te æg lagt 26 april, i det sidste 11 mai. De to andre reder, der ikke blev taget, blev således ikke nærmere undersøgt.

Låvesvale *Hirundo rustica*: Reder: 17 juni Levvel, Onspø 5 æg = 3.3.3.3.2 dage ruget.

14 juli Levvel, Onspø 5 æg. Sidste æg lagt 13de, og æggene således 1 dag rugede, men der var intet synligt tegn til embryo. I det sidste rede, ligesom i et andet sammesteds, hvori der kun blev 4 æg, blev det ved direkte iagttagelse konstateret, at det sidste æg var kjendelig lysere end de andre i kullet.

Det første æg i disse reder lagt 11 juni og 9 og 9 juli.

Taksvale *Hirundo urbica*: Reder: 17 juni Levvel. Onspø 1 æg.

1 juli Levvel, Onspø 5 æg = 7.7.7.6.5. dage ruget. 1 juli Levvel, Onspø nyklækkede unger.

Første æg i disse reder lagt 17, 22 og 15 juni. Redebygningen synes at foregå meget hurtigt. Da jeg 16 juni undersøgte disse reder, var nemlig kun det ene af dem, det hvori et æg, færdigt, medens de andre to ikke syntes mer end halvt opmurede. Men allerede om aftenen 17de var de begge færdige. Det ene af disse, der allerede havde fremklækkede unger 1 juli (vistnok netop fremkomne den dag) må således allerede have været delvis belagt endnu før redet var færdigt. Rugningen synes kun at kræve 12 dage.

For at komme til at undersøge det rede, som 17 juni indeholdt sit første æg, måtte et nok så stort stykke brækkes ud ved indgangsåbningen, men allerede en time efter var skaden helt repareret. Det par, fra hvilket jeg 1 juli tog æggene, reparerede strax sit rede og havde i dette 11 juli et nyt kuld på 4 æg.

Linerle *Motacilla alba*: Reder: 24 mai Torp i Onsø 4 æg, hvoraf 1te lagt 17 mai. Ikke taget.
30 juni Gråsvik 5 æg = 6.6.6.5.4. dage ruget. I dette kuld var de 3 første æg ualmindelig små, det sidste størst og lysest. Første æg i disse tilfælde lagt 17 mai og 22 juni.

Skjærpiplerke *Anthus obscurus*: I et ved Slevik i Onsø 15 juni taget rede med 5 æg var det første æg lagt 11 juni. Det af strå og lidt mos tykt byggede rede målte udvendig circ 110 mm.
Den indiv. diam var 60mm, dybden 38 mm.

Trepiplerke *Anthus arboreus*: Et 29 mai ved Rød i Onsø taget rede indeholdt 5 æg = 1 dag rugede, uden at embryo endnu kunde sees. 2det kuld: 23 juli. Levvel, Onsø 3 æg lidt rugede. Ikke taget.
Første æg i det første rede lagt 24 mai. I det andet omkring 17 juli.

Gulvspurv *Emberiza citrinella*: Reder: 17 mai. Branddal i Onsø 2 æg, hvoraf 1te lagt 13de.
23 mai. Dyrød, Onsø 4 æg = 10.10.10.9 dage ruget. 24 mai. Torp, Onsø 4 æg = svagt rugede. Ikke taget.
2det kuld: 21 juli. Levvel, Onsø 3 æg, hvoraf 1te lagt 14de. Ikke taget.
Det første æg i disse kuld således lagt 13, 11 og 18? mai samt 14 juli.
Med undtagelse af det ved Dyrød tagne rede, der lå på marken, lå de øvrige såvel som to gamle reder ved Branddal i enerbuske i en høide fra 0,60 - 1 1/2 m. over marken.

Hortulan *Emberiza hortulana*: Reder: 26 mai. Rød i Onsø 5 æg = 5.5.5.5.4 dage ruget.
6 juni Hauge, Onsø 4 æg = 10.10.10.10 dage ruget. 8 juni Gråsvik 5 æg = 0 dage ruget.
Første æg lagt 18, 24 mai og 4 juni.

Gråspurv *Passer domesticus*: Reder: 17 april Gråsvik 6 æg = 1 dag rug. uden at vise tegn til embryo.
22 april Gråsvik 6 æg = 2+.2.2.2-.1.0 dage ruget. De to sidste æg lyse.
23 april Gråsvik 6 æg = friske, de to sidste endnu slibrige og det sidste lysere end de øvrige.
Første æg lagt 11, 17 og 18 april.

Bokfink *Fringilla coelebs*: Reder: 10 mai Gråsvik 5 æg = 1 dag ruget.
17 mai Borgås, Onsø 5 æg, hvoraf sidste lagt 14de = 3+,3+,3,3,2 dage ruget.
17 mai Borge, Onsø 5 æg, hvoraf sidste lagt 14de = 3+,3,3,3,2 dage ruget. Første æg lagt 5, 10 og 10 mai.

Grønnefink *Linota chloris*: Reder: 17 mai Fredheim, Onsø 5 æg, hvoraf sidste lagt 14de = 3+,3,3,3, 0 dage ruget. 17 mai Borge, Onsø 5 æg = 1,1,1,1,0 dage ruget.
18 mai Ålelieerne, Onsø 5 æg = 6,6,6,6-,5 dag ruget.
18 mai Ålelieerne, Onsø 5 æg = stærkt rugede. Ikke taget.
24 mai Ålelieerne, Onsø 5 æg, hvoraf 1te lagt 18 mai = 2,2,2,2+, 1 dag ruget.
24 mai Branddal, Onsø 5 æg, hvoraf 1te lagt 16 mai = 5,5,5,5,5- dag ruget.
24 mai Torp, Onsø 4 æg, hvoraf sidste lagt 17de. Ikke taget. Første æg lagt 10,13,9?, 18,16,14 mai.

Tornirisk *Linota cannabina*: I et 14 mai ved Rød på Kragerøen undersøgt, tidligere fundet rede blev der kunn 3 æg, der nu var en del rugede. Et 13 mai. Borgenhaug i Onsø fundet rede med 4 æg blev klækket 17 mai, - og første æg har således været lagt 1 mai. Et 13 mai ved Fredheim i Onsø fundet rede, der indeholdt 5 friske æg, gav indtryk af at være forladt, hvilket også senere viste sig at være tilfældet.

Grønnefisik *Acanthis spinus*: I et 25 mai i Ålebergene i Onsø taget kuld på 4 æg var det første æg lagt 12 mai. Om dette fund og redet beskrivelse se notisen for 25 mai (25 mai tok jeg i Ålebergene et sisikrede med 4 æg, som en gut havde fundet 20de (også da 4 æg). Redet lå langt ude på en gren ontrent i midten af en større gran, hvis samtlige grene var usædvanlig tykke og stive. Sammenlignet med et tidligere fundet rede, der lå i en stor furu ude på enden af en gren, der som i dette tilfælde udmærkede sig ved at være tyk, og stiv, forstår jeg, at denne art med sin tilbøielighed til at bygge yderlig på grenene, må vælge sådanne som ikke svaier for meget i storm. Det var meget vanskeligt at få øie på nedenfra. Fuglen lå meget hårdt på, helt til jeg berørte redet. Åggene manglede kun et par dage på at være færdige til at klækkes, hvorfor de måtte kløves for at få ungen ud. Redet, der havde en indvendig diameter af 46 mm og dybde af 33 mm og udvendig målte 80-87 mm i diameter og 65 mm i høide var udvendig bygget af mos og lavarter indvæved med fine gran og lyngkviste, rodrevler og strå med insektspind som bindemiddel. Indvendig væsentlig skjæglav blandet med fine strå og foret med hår og hestetagl, mest det sidste og enkelte småffær.)

Stillits *Acanthis carduelis*: Vistnok rugende 12 april traf jeg ved Rød i Onsø 3 stillidser, af hvilke ialfald en var han og en anden hun, medens den tredje ikke viste sig tydelig nok til at kunne bestemmes. Senere have idetmindste to af disse, der synes at have været et par, jevnlig vist sig sammensteds og er iagttaget der til udgangen af mai. Hannen har helt fra første stund jevnlig ladet sin vakre sanghøre fra de blomstrende aspe træer, af hvis rakler de syntes at ernære sig. En dag i slutten af mai er en af den iagttaget at flyve bort med noget, som antages at være redemateriale i næbbet. (Notisen fra 12 april og 29 mai) - (12 april: Ved Rød traf jeg idag en stillids som sad i en asp ved landeveien og sang. Jeg blev opmærksom på den ved de vakre toner af en sang, som var mig helt fremmed. Vistnok har jeg en gang hørt den i Danmark, men blev meget skuffet ved de håse og uanselige toner, som denne præsterede, da jeg havde ventet at høre en smuk

sang, hvilket det jo også hos forskellige forfattere siges at være, og som jeg altid havde tænkt mig det måtte være efter den klare og behagelige lokketone, som jeg så vel kjendes. Denne sidste må altså have været en individuelt særdeles dårlig eller udisponeret sanger; Thi sangen havde intet tilfældes med den smukke sang, jeg idag har hørt. Jeg opholdt mig ved den en halv times tid for ret at iagttage den. Den var i denne tid mest beskæftiget med at plukke at asperaklerne, men med små mellemrum sang den. Nogen hun var ikke i dens selskab, men da en halv time var gået, kom to andre stillidser, hvoraf ialfald den ene var en hunn og slo ned i samme asp, men så fløi de alle sin vei, uden at jeg kunde iagttage hvorhen. - 29 mai: Et par gutter, som jeg har gjort bekendt med de ved Rød tilholdende stillidser, har jevnlig seet dem på samme sted. En gang for nogle dage siden såes den ene med noget i næbbet og kort efter fløi de bort uden at gutterne kunde se hvorhen. Hannen synger fremdeles af og til.)

Dompap *Pyrrhula europaea*: Et rede fundet ved Hauge i Onsø 8 juni indeholdt 6 æg = 11 dage rugede. Det første æg således lagt 23 mai. Redet lå i åben granskog uden underskog langt ude på en nok så tæt og lurvet, stiv gren af en stor gran cir 2 m høit. Det var grisent bygget af lange fine grankviste og indvendig belagt med fine brune rodtrevler og nogle sorte hestetagl. Underfra var det ganske gjennemsigtigt. Det målte indvendig 65-72 mm (ovalt) og var 47 mm dybt. Den rugende hun lå meget hårdt på.

Konglebit *Pinicila enucleator*: 3 november er konglebiten iagttaget talrig, men er senere ikke observeret.

Stær *Sturnus vulgaris*: Af flere stærrereder som 13 mai blev undersøgt ved præstegården og Torp i Onsø var endnu ingen fuldlagte, to endnu helt ubelagte. Kun to reder indeholdt så meget som 5 æg, der endnu ikke var begyndt at ruges. Det tidligere æg var således først lagt 9 mai. Samtlige reder var belagt med friskt grønt af forskellige arter, såsom blade af *fragaria vesca*, *anemone nemorosa*, *carum carvija* i flere endog blade af den stærkt lugtende *tanacetum vulgare*. Et forhold som min søn Wilhelm allerede tidligere har tagt mærke til, men som af mig er bleven overseet i stærens dybe og mørke huller.

Skjære *Pica europaea*: I et 4 mai i Fredriksstad taget kuld på 7 æg, var disse 2 dage ruget, og første æg således lagt 28 april. Äggene udmærkede sig ved, at de alle være skjæve i den spidse ende.

Kaie *Corvus monedula*: Ved Dilling station i Rygge ruger if meddelelse af en fabrikarbejder en liden koloni kajer i en lund af store gamle aspertræer. Meddeleren havde 10 juni været på stedet og undersøgt et træ, hvori der var to reder med unger, der allerede var befyrede.

Trelerke *Alauda arborea*: I et 21 mai ved Gråsvik taget kuld på 5 æg var disse 10 dage ruget. Et, sandsynligvis det første, var uden unge og råddent. Første æg således lagt 7 mai. I den første uges tid af april sang trælærken på det livligste, næsten hele dagen igjennem, men fra 12te hørtes den efter morgenen kun undtagelsesvis udover dagen. Äglægningen syntes da for det meste allerede at være foregået.

Vendehals *Iynx torquilla*: Reder: 7 juni. Onsø præstegård 7 æg, hvoraf sidste æg lagt 3 juni. Redet befandtes 7 juni forladt. 8 juni. Elveslet, Onsø 9 æg, hvoraf det sidste lagt 4 juni = 4 dage ruget.

12 juni. Kjølberg, Onsø 11 æg, hvoraf 4de æg lagt 30 mai = 9.9.9.9.9.9.8.7.6 dage ruget.

12 juni. Borgås, Onsø 10 æg, hvoraf 4de æg lagt 3 juni = 5.5.5.5.5.5.4.3.2 dage ruget.

Første æg lagt 28,27,27,31 mai. Det første rede lå i et hul i en asp og leiet bestod af træspån.

Det andet lå i et hul i en ek og leiet bestod af morkent træmug. Det tredje lå i et hul i en bjerk i et nyt, tilranet blåmeisrede. Det fjerde lå i en asp, i et hul, der blev betydelig udvidet af vendehalsen. Leiet bestod af de udhakkede træspån. **Myrerne og vendehalsen:** I en hul ek (det ved Elveslet tagne rede) havde en vendehals i flere år havt rede, men indgangshullet, var efterhånden groet mere og mere igjen, så det tilslut var blevet for trangt at komme igjennem for vendehalsen, og var det nu istedet taget i besiddelse af store træmyrer. Imidlertid rømmede jeg mod myrernes energiske protest hullet op, så det igjen blev stort nok for vendehalsen. Og skjønt den allerede havde bosat sig i et hul i nærheden og til trods for de djærve myrer, tog den strax sit gamle hul i besiddelse, og omtrent 14 dage senere, 4 juni, havde den fuldlagt kuld og havde tillige jaget myrerne på porten og sat sådan skræk i dem, at ikke en af dem vovede sig ind i hullet, skjønt de fremdeles, om end i mindre mængde, havde den samme vandring op og ned af træet, som den gang jeg rømmede hullet op og ikke var istand til at afholde dem for at løbe ind og ud, medens jeg arbejdede i åbningen. Nu tittede nok enkelte hen til hullet, men veg hurtig tilbage.

Gjæk *Cuculus canorus*: Gjæken hørte jeg endnu 15 juli gale ved Levvel i Onsø, hvor den til den tid jevnlig var hørt.

Tårnseiler *Cypselus apus*: Et rede ved Levvel i Onsø indeholdt 17 juni 2 æg = 3 dage rugede.

Første æg lagt 13 juni. Omlagt kuld i samme rede indeholdt 1 juli 2 æg = 1,0 dag ruget.

Det halvcirkel formede rede, der lå under en tagsten i nederste rad på et våningshus, og hvis materialer den utvivlsomt selv måtte have tilveisbragt bestod væsentlig af visne og friske grønne frugtkapsler af lind, samt nogle enkelte strå foruden gamle excrementer. Den anden gang fandtes tidlige nogle hvide hønsefjær i redet.

Kattugle *Strix aluco*: Reder: 13 april. Kjølberg, Onspø 3 æg = 8.7.5 dage ruget.
 6 mai Onspø præstegård 3 æg = 12.11.9 dage ruget. Æggene fra det sidste rede, hvorfra jeg også ifjor havde taget et kuld på 4 æg, var denne gang mindre og mere langagtige, hvorfor de rimeligvis have været lagt af en anden og yngre hun, hvad også det mindre antal æg tyder på. Første æg lagt 5 og 24 april.

Hornugle *Othus vulgaris*: En nyskudt hornugle er den 12 marts bragt præparant frk Hafslund fra Holm i Torsnås. Også ifjor havde hun modtaget et exemplar af samme art fra Torsnåsbygden, hvor dens forekomst således synes ikke helt tilfældig.

Spurveugle *Athene passerina*: En spurveugle (hun) er 29 desember skudt ved Tvette i Onspø.

Myrhauk *Circus cyaneus*: 8 november er ved Åle i Onspø iagtaget en høk, som efter al sandsynlighed har været en han af blåhøken. Den jagede gråspurve på jorderne.

Skogdue *Columba oenas*: I et 24 mai på Hankø taget kuld på 2 æg var disse 4 dage ruget og det første æg således lagt 19 mai. Redet lå i en hul ek.

Sandlo *Charadrius hiaticula*: Reder af 2^{det} kuld. 16 juni. Hankøskjärene, Onspø 3 æg = friske
 Første æg i det første rede lagt 14 juni, i de to andre nogle dage senere.
 På den samme holme, der var ganske liden, som det ene af de sidstnævnte reder fandtes på, og hvor der utvivlsomt kun rugede et eneste par, traf jeg samtidig en næsten voksen unge, hvormed det synes utvivlsomt at dette såvel som de øvrige kuld have været 2^{dre} gangs.

Trane *Grus cinerea*: Allerede 3 marts ved 1/2 8 tiden om morgenen iagttog jeg en trane trække over Gråsvik i retning fra øst til vest.

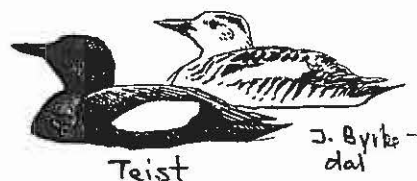
Sothøne *Fulica atra*: Fra Råde bragtes 25 august et ungt individ af sodhønen til torvs i Fredriksstad. Den var skudt i et lidet vand sammensteds et par dage tidligere.

Ringgås *Anser torquatus*: 28 januar er en ringgås skudt ved Strømtangen i Onspø.

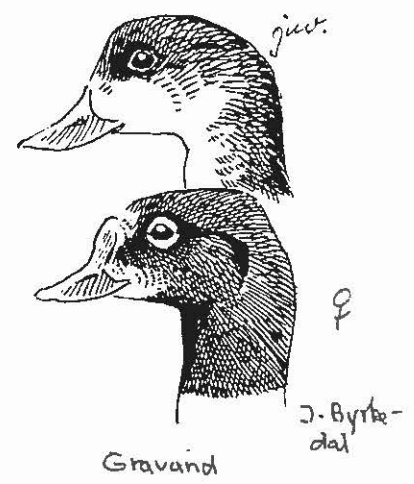
Makrellterne *Sterna fluviatilis*: Reder: 16 juni. Hankøskjärene, Onspø 3 æg = 7.6.5. dage rug. no.1 lysest, no 3 mørkest. 16 juni Hankøskjärene, Onspø 3 æg = 2.2.0 dag rug. No 3 lysest.
 16 juni Hankøskjärene, Onspø 3 æg = 6.5.4 dage rug. Ensfarvede.
 16 juni Hankøskjärene, Onspø 3 æg = 7.6.4 dage rug. Omtr. ensfarvede, no 2 dog lidt lysere end de øvrige.
 16 juni. Hankøskjärene, Onspø 3 æg = 9.8.6 dage rug. No.3 lysest.
 16 juni. Hankøskjärene, Onspø 3 æg = 2.1.0 dag rug. No. 1 mørkest, no. 2 lysest. Forøvrigt liden forskjel.
 Det første æg i disse reder er lagt 10,13,10,9,7,14juni. Af disse kulds rugningsforhold fremgår, at rugningen tager sin begyndelse, så snart det første æg er lagt, samt at det sidste æg ofte først lægges den 4de dag. Næsten uden undtagelse er det sidste æg mindst og ofte noget lysere farget end de øvrige, men det kan også undertiden være det mørkeste.

OVERSIGT OVER DE GJORTE FUND OG DERES RUGNINGSFORHOLD

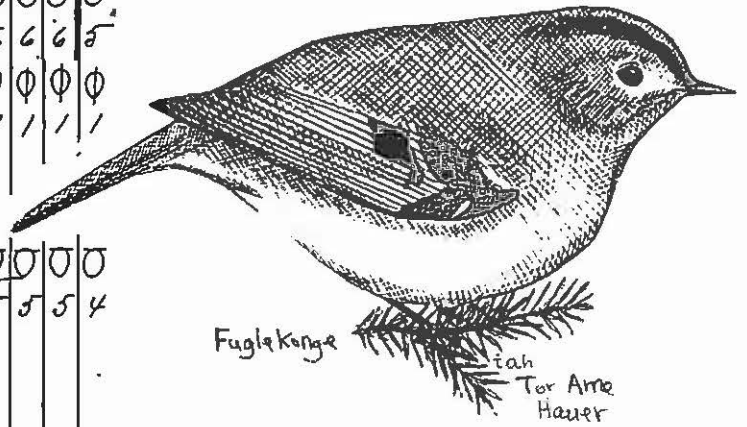
Dato	Æg	Artsnavn	Onspø	Vandprøve og hvor mange dage ruget.				
				1	2	3	4	5
12/4	5	<i>Tarius cristatus</i>	Oienkilen	0	0	0	0	0
13/4	3	<i>Strix aluco</i>	Kjølberg	1	1	1	1	1
17/4	6	<i>Passer domesticus</i>	Gråsvik	0	0	0	0	0
22/4	6	<i>Passer domesticus</i>	do	1	1	1	1	1
23/4	6	<i>Passer domesticus</i>	do	0	0	0	0	0
23/4	6	<i>Passer domesticus</i>	do	2	2	2	2	1
29/4	5	<i>Tarius cristatus</i>	Kragvorn	0	0	0	0	0
4/5	7	<i>Fica europaea</i>	Arstad	0	0	0	0	0
6/5	5	<i>Certhia familiaris</i>	Prickgården	2	2	2	2	2
				6	6	6	6	6

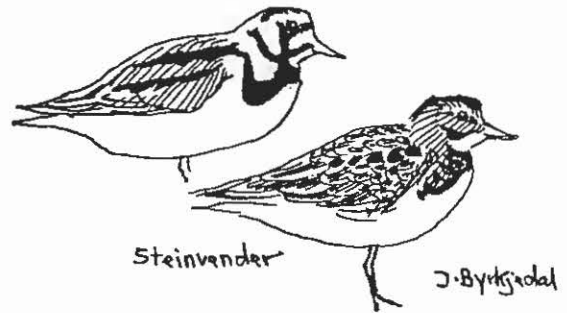
Date	Kill	Onsö		Vardproug of hvor mange dage nej.					
4/5	3	<i>Strix aluco</i>	do	0	0	0			
				12	11	9			
10/5	5	<i>Fringilla coelebs</i>	Gjæsivik	0	0	0	0	0	
				1	1	1	1	0	
<u>Kragersövän</u>									
14/5	9	<i>Parus borealis</i>	Röd	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	1	1
				0	0	0			
				1	1	1			
<u>Onsö</u>									
17/5	5	<i>Fringilla coelebs</i>	Borgås	0	0	0	0	0	
				3+	3+	3	3	2	
	5	<i>Fringilla coelebs</i>	Borge	0	0	0	0	0	
				3+	3	3	3	2	
	5	<i>Linota chloris</i>	Stridheim	0	0	0	0	0	
				3+	3	3	3	0	
	5	<i>Linota chloris</i>	Borge	0	0	0	0	0	
				1	1	1	1	0	
18/5	5	<i>Linota chloris</i>	Ålsterne	0	0	0	0	0	
				6	6	6	6	5	
21/5	5	<i>Alauda arvensis</i>	Gjæsivik	0	0	0	0	0	
			Åstrandent	0	10	10	10	10	
23/5	4	<i>Emberiza citrinella</i>	Dyrild	0	0	0	0		
				10	10	10	9		
<u>Kragersövän</u>									
23/5	7	<i>Parus palustris</i>	Röd	0	0	0	0	0	0
			Åstrandent	8	8	8	8	7	6
<u>Onsö</u>									
24/5	5	<i>Linota chloris</i>	Ålsterne	0	0	0	0	0	
				2	2	2	2	1	
	5	<i>Linota chloris</i>	Åstrandent	0	0	0	0	0	
				5	5	5	5	5	
	9	<i>Parus ater</i>	Ålsterne	0	0	0	0	0	0
				6	6	6	6	6	6
				0	0	0			
				5	4	3			
25/5	4	<i>Acanthis spinus</i>	Ålsterne	0	0	0	0		
				10	10	10	10		
24/5	2	<i>Columba oenas</i>	Kankö	0	0				
				4	4				
26/5	5	<i>Emberiza hortulana</i>	Röd	0	0	0	0	0	
				5	5	5	5	4	

Date	Kl. / V. / L.	Orn.	Orn.	Vandprøve af						
				tyr.	man.	dag.	ti.	g.		
28/5	6	<i>Sylvia curruca</i>	Ørebøl	0	0	0	0	0	0	0
				3	3	3	3	3	3	3+
	5	<i>Linota chloris</i>	Rødsdaln	0	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	0		
29/5	5	<i>Anthus arboreus</i>	Ård	0	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	1		
	8	<i>Saxicola oenanthe</i>	Gråsvik	0	0	0	0	0	0	0
				8+	8	8	8	8	8	8
				0	0					
				8	7					
30/5	6	<i>Muscicapa atricapit.</i>	Ørebøl	0	0	0	0	0	0	0
				1	1	1	1	1	1	1
	7	<i>Luscinia phoeniceus</i>	Skjønnesørd	0	0	0	0	0	0	0
				6	6	6	6	6	6	6
				0						
				6						
3/6	7	<i>Muscicapa atricapit.</i>	Ålbergene	0	0	0	0	0	0	0
				7	7	7	7	7	7	7
				0						
				7						
	6	<i>Muscicapa atricapit.</i>	Frøstegården	0	0	0	0	0	0	0
				6	6	6	6	6	5	
	6	<i>Lanius collurio</i>	Kolberg	0	0	0	0	0	0	0
				6	6	6	6	6	5	
4/6	7	<i>Phylloscopus trochil.</i>	Rødsdaln	0	0	0	0	0	0	0
				2	2	1	1	1	1	
				0						
				1						
	7	<i>Phylloscopus trochil.</i>	Dale store	0	0	0	0	0	0	0
				5	5	5	5	5	4	
				0						
				0						
4/6	4	<i>Emberiza hortulana</i>	Kainge	0	0	0	0	0	0	0
				10	10	10	10			
7/6	7	<i>Tyrus torquillus</i>	Frøstegården forlædt							
	7	<i>Muscicapa grisola</i>	Gråsvik	0	0	0	0	0	0	0
				3	3	3	3	3	2	1
8/6	9	<i>Tyrus torquillus</i>	Elveslet	0	0	0	0	0	0	0
				4	4	4	4	4	4	4
				0	0	0				
				4	4	4				
	5	<i>Emberiza hortulana</i>	Gråsvik	0	0	0	0	0	0	0
				0	0	0	0	0	0	0

Date	Kall	Orso	Lokalitet	Vandpore og hvor mange dyg				
				1	2	3	4	5
8/6	5	<i>Tyrhula europaea</i>	Klänge	0	0	0	0	0
			Kragemoen	11	11	11	11	11
9/6	7	<i>Muscicapa atricapilla</i>	Rød	0	0	0	0	0
				8	8	8	8	8
10/6	6	<i>Lanius collurio</i>	Borge	0	0	0	0	0
		N:1, 5 og 6 mærket i rød.		3	3	3	3	2
7		<i>Troglodytes europaeus</i>	Ålbergene	0	0	0	0	0
				9	9	9	9	8
6		<i>Turdus pilaris</i>	Ellingård	0	0	0	0	0
				3	3	3	3	2
2/6	11	<i>Tyrna torquilla</i>	Kjølberg	0	0	0	0	0
				9	9	9	9	9
				0	0	0	0	0
				9	9	8	7	6
10		<i>Tyrna torquilla</i>	Borgås	0	0	0	0	0
				5	5	5	5	5
				0	0	0	0	0
				5	4	3	2	
5		<i>Lanius collurio</i>	Kjølberg	0	0	0	0	0
				11	11	11	11	11
5/6	5	<i>Anthus obscurus</i>	Slevik	0	0	0	0	0
				0	0	0	0	0
14/6	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	Hankøskjærene	0	0	0		
				7	6	5		
14/6	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	Hankøskjærene	0	0	0		
				2	2	0		
3		<i>Sterna fluviatilis</i>	-do-	0	0	0		
				6	5	4		
3		<i>Sterna fluviatilis</i>	-do-	0	0	0		
				7	6	4		
3		<i>Sterna fluviatilis</i>	-do-	0	0	0		
				9	8	6		
3		<i>Sterna fluviatilis</i>	-do-	0	0	0		
				2	1	0		
17/6	2	<i>Lijpselius apus</i>	Levvel	0	0			
				3	3			
5		<i>Hirundo rustica</i>	-do-	0	0	0	0	0
				3	3	3	3	2
6		<i>Lanius collurio</i>	-do-	0	0	0	0	0
				2	2	2	2	1
19/6	5	<i>Sylvia atricapilla</i>	Ålbergene	0	0	0	0	0
				5	5	5	5	5
20/6	6	<i>Muscicapa grisola</i>	Kragemoen	0	0	0	0	0
			Røds brig	7	7	7	7	6
								5

Dato	Kuld	Vandprøve og	hvor mange dag sug.					
24/6	3	<i>Larus canis</i>	Stor Råis	0	0	0		
				10	9	8		
	3	<i>Larus canis</i>	Lille Råis	0	0	0		
				2	1	0		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				3	2	0		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				13	12	10		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				5	4	3		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				5	3	2		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				4	3	2		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				5	4	3		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				4	3	2		
	2	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0			
				5	4			
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	Torsholmen	0	0	0		
				6	5	3		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				6	5	4		
27/6	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	Torsholmen	0	0	0		
				3	2	0		
	3	<i>Sterna fluviatilis</i>	- do -	0	0	0		
				5	4	3		
	13	<i>Mergus serrator</i>	Skarvsåte	0	0	0	0	0
				0	0	0	0	0
				6 dage nigt				
				<u>Onsö</u>				
27/6	6	<i>Luscinia rubecula</i>	Lerrel	0	0	0	0	0
				3	3	3	3	3
30/6	5	<i>Motacilla alba</i>	Gråsvik	0	0	0	0	0
				6	6	6	5	4
1/7	5	<i>Hirundo urbica</i>	Lerrel	0	0	0	0	0
				7	7	7	6	5
	2	<i>Lypselus apus</i>	- do -	0	0			
				1	0			
7/7	7	<i>Parus corinellus</i>	- do -	0	0	0	0	0
				5	5	5	5	4
14/7	5	<i>Hirundo rustica</i>	- do -	0	0	0	0	0
				0	0	0	0	0
22/7	4	<i>Phylloscopus trochilus</i>	- do -	0	0	0	0	
				1	1	1	1	

